

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

BESZÁMOLÓJA

2015

Tartalom

2015 áttekintése	7
Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés.....	11
Szolgáltatások – könyvtárhasználat.....	13
Üzemszervezés	15
Elismerések és kitüntetések	16
Részletes szakmai beszámoló.....	19
1. Központi szolgáltatások	19
1.1. Informatika	19
1.2. Szerzeményezés és feldolgozás	26
2. Szakkönyvtári feladatok	36
2.1. Szolgáltatási feladatok.....	36
2.2. Gyűjteményfejlesztés	40
2.3. Gyűjteményfeltárás.....	42
2.4. Tudományos munka	42
2.5. Állományvédelem.....	42
3. Gazdálkodás, műszaki üzemeltetés	44
3.1. Bevételek alakulása	44
3.2. Kiadások alakulása	48
3.3. Üzemeltetés	52
4. Belső ellenőrzés	53
5. Humán erőforrás	53
5.1. Képzés, továbbképzés, oktatás	53
5.2. Munkaerő-gazdálkodás.....	55
6. Kapcsolatok.....	55
6.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok	55
6.2. Lakossági kapcsolatok.....	56
6.3. Média- és sajtókapcsolatok.....	56
6.4. Nemzetközi szakmai kapcsolatok.....	56
6.5. Szakmai rendezvények, előadások, hazai és külföldi tanulmányutak	57
7. Rendezvények	58
Központi Könyvtár.....	60
1. Kiemelt feladatok.....	60

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés	60
2.1. Technológiai fejlesztések	60
2.2. Szolgáltatásfejlesztés	60
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	61
3.1. Kölcsönzés, helybenhasználat	61
3.2. Tájékoztató szolgáltatások.....	62
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	64
4.1 Szerzeményezés – állománygazdálkodás	64
4.2. Feldolgozás.....	66
5. Gazdálkodás.....	66
5.1 Bevételek alakulása	66
5.2 Pályázatok, támogatások	66
6. Humánerőforrás	67
6.1 Képzés - továbbképzés –oktatás.....	67
6.2 Munkaerő-gazdálkodás.....	68
7. Kapcsolatok.....	69
7.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok	69
7.2 Média- és sajtókapcsolatok.....	69
7.3 Lakossági kapcsolatok.....	70
7.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak, publikációk (hazai és külföldi).....	71
8. Rendezvények	72
8.1. Kiemelkedő programok és programsorozatok.....	72
8.2. A Zenei Gyűjtemény programjai	72
8.3. A Központi Könyvtár kiállításai 2015-ben.....	74
1. régió	75
1. Kiemelt feladatok.....	75
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés	75
2.1. Tagkönyvtárfelújítás, integrációk, fejlesztési feladatok	75
2.2. Tárgyi feltételek.....	75
2.3. Üzemszervezés	76
2.5. Szolgáltatásfejlesztés	76
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	77
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	79
4.1. Informatika	79
4.2. Szerzeményezés és feldolgozás	80
4.3. Üzemeltetés	80

5. Gazdálkodás, bevételek.....	81
5.1. Bevételek	81
5.2. Pályázatok - támogatások	81
6. Belső ellenőrzés	82
7. Humánerőforrás	82
7.1. Képzés - továbbképzés - oktatás.....	82
7.2. Munkaerőgazdálkodás	82
8. Kapcsolatok.....	83
8.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok	83
8.2. Lakossági	84
8.3. Média- és sajtókapcsolatok.....	84
9. Rendezvények	84
2. régió	88
1. Kiemelt feladatok.....	88
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés	89
2.1. Tagkönyvtárfelújítás, integrációk, fejlesztési feladatok	89
2.2. Szolgáltatásfejlesztés	90
2.3. Üzemszervezés	91
2.4. Tárgyi feltételek.....	92
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	92
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	94
4.1. Informatika	94
4.2. Szerzeményezés, feldolgozás	95
4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás.....	95
4.4. Üzemeltetés	95
5. Gazdálkodás.....	96
5.1. Bevételek alakulása	96
5.2. Pályázatok, támogatások	96
6. Belső ellenőrzés	100
7. Humánerőforrás	101
7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás	101
7.2. Munkaerő-gazdálkodás.....	101
7.3 Fluktuáció.....	102
8. Kapcsolatok.....	102
8.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok	102
8.2. Lakossági kapcsolatok.....	103

8.3 Média- és sajtókapcsolatok.....	103
8.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak	104
9. Rendezvények – programok	105
3. régió	109
1. Kiemelt feladatok.....	109
2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés	111
2.1. Tagkönyvtár-felújítás	111
2.2. Üzemszervezés	112
2.3. Szolgáltatásfejlesztés.....	112
3. Szolgáltatások alakulása, látogatások.....	114
4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok	115
4.1. Informatika	115
4.2. Szerzeményezés, feldolgozás	115
4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás.....	116
4.4. Üzemeltetés	116
5. Gazdálkodás.....	116
5.1. Bevételek alakulása	116
5.2. Pályázatok – támogatások	117
6. Belső ellenőrzés	118
7. Humánerőforrás	118
7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás	118
7.2. Munkaerő-gazdálkodás.....	119
7.3. Fluktuáció	119
8. Kapcsolatok.....	119
8.1. Intézményi-önkormányzati kapcsolatok.....	120
8.2. Média- és sajtókapcsolatok.....	120
8.3. Lakossági kapcsolatok.....	120
8.4. Szakmai kapcsolatok	120
9. Rendezvények	121
Városháza Kiadó	122
1. Kiemelt feladatok.....	122
2. Működési feltételek, informatikai háttér	123
3. Gazdálkodás.....	123
4. Humánerőforrás	123

Melléletek

- 1.sz. melléklet: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár részletes használati statisztikai táblázatai
- 2.sz. melléklet: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár rendezvényeinek listája napokra és könyvtárakra lebontva
- 3.sz. melléklet: A FSZEK munkatársainak más intézményi, szervezeti keretek között folytatott tanulmányai
- 4.sz. melléklet: A könyvtár egyes szervezeti egységei által szervezett belső továbbképzések
- 5.sz. melléklet: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársainak részvétele szakmai konferenciákon
- 6.sz. melléklet: Sajtóközlemények, sajtómeghívások
- 7.sz. melléklet: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár megjelenése a médiában
- 8.sz. melléklet: A könyvtár által szervezett szakmai rendezvények
- 9.sz. melléklet: A könyvtár munkatársainak előadásai szakmai rendezvényeken
- 10.sz. melléklet: A FSZEK munkatársainak szakmai publikációi
- 11.sz. melléklet: Szakmai mutatók összesített táblázata

2015 áttekintése

A 2015-ös év számottevő változásokat hozott a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár életében.

A könyvtár történetében először fordult elő, hogy az év során olyan új alapfeladatokkal bővült a tevékenység, amelyet korábban nem végzett a bibliotéka.

- Január 1-től új feladatként jelent meg a Városháza Kiadó teljes szakmai- és gazdálkodási tevékenysége, amelynek teljesítéséhez a feltételeket a fenntartó Fővárosi Önkormányzat biztosította. A kiadó érdemi munkáját, az előkészítést követően, csak a pénzügyi források rendelkezésre bocsátását követően, az év második félévében kezdhette meg.
- Július 1-től a FSZEK megkapta a Budapesti Művelődési Központ gazdálkodásának és üzemeltetésének feladatait. Az ehhez szükséges működtetési forrást, a létszámot és a bérkeretet a Fővárosi Önkormányzat biztosította. A BMK szakmai önállósága megmaradt.

A két új feladat ellátása részben tartalmi, részben szervezeti átalakításokat kívánt, különösen a gazdasági, műszaki területen. Az első év tapasztalatai alapján, ha szükséges, a korrekciókat elvégezzük.

A FSZEK 2015-ben megőrizte működőképességét, s tette ezt olyan keretek között, hogy ugyan csökkent 20 millió Ft-tal a működési támogatás, de az év második felében külön támogatást kaptunk a fenntartó Fővárosi Önkormányzattól. 14 millióval nőtt a dokumentumvásárlási keret. 6 milliót használtunk fel állományvédelemre. 2016. évi felhasználással 15 millió forintot informatikai eszközök cseréjére, fejlesztésére fordíthatunk.

A fővárosi kerületek egy része továbbra is fontosnak tartja, hogy támogassa az érintett tagkönyvtárainkat. Folyamatosan működik a Könyvet Házhoz projekt is.

A FSZEK működését alapvetően befolyásolták a többszöri felhőszakadásokból adódó beázások. A legnagyobb kár a Központi Könyvtárat és a Kelenföldi Könyvtárat érte. Ugyanakkor ez volt az első év, amikor nem volt mód egyetlen könyvtár felújítására sem.

A FSZEK 49 tagkönyvtára és Központi Könyvtára 2015. évi adatai alapján megállapítható, hogy kismértékben csökkent az olvasók száma, s a könyvtárhasználók nagyobb hányada

virtuálisan használja a bibliotékát. Ez a jelenség összefügg azzal a Használati Szabályzat-változással, miszerint a gyerek-olvasójegyre csak gyermek és ifjúsági dokumentumokat lehet kölcsönözni. Ez részben növelte a beiratkozást, ugyanakkor emiatt kevesebben is használták az intézményt. A hazai és nemzetközi tendenciákkal egyezően kevesebb dokumentumot kölcsönöztek az olvasók. Továbbra is egyre kisebb arányú a szolgáltatásban az AV dokumentum kölcsönzése, hiszen az otthoni számítógépek és egyéb informatikai eszközök terjedése következtében egyre többen töltik le maguknak, vagy hallgatják/nézik meg más módon a korábban tőlünk kölcsönzött CD-, DVD-t. A közeljövőben a szolgáltatás, várhatóan, már csak könyvtártörténeti emlék lesz.

Ezek együttesen erősítették azt a tapasztalatot, hogy az intézmény alapszolgáltatásaiból nem képes növelni bevételeit. A racionális erőforrás-gazdálkodás eredményeként és a fenntartói támogatás növekedése következtében ugyanakkor biztosított volt az intézmény folyamatos működése.

A bérbeadásból (forgatások) származó bevételeink az elmúlt években soha nem látott eredményessége is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy feladatainkat megfelelően tudjuk ellátni.

Az év fontos eredménye, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma felkérésére könyvtárszakértői vizsgálat történt a Központi Könyvtárban. Az egységes hálózati rendszerből természetesen következik, hogy a vizsgálatban több ponton érintett volt a FSZEK tagkönyvtári hálózata is. A vizsgálat jól szervezetnek és eredményesnek tartotta a FSZEK működését.

2015-ben elkészült az könyvtár új Gyűjtőköri Szabályzata, amelyet a szakminisztérium a jogszabályoknak mindenben megfelelőnek, összességében példaértékűnek minősített.

A könyvtár eredményes tevékenységének egyik fontos eleme volt, hogy az adott létszámmal gazdálkodva oldottuk meg a feladatainkat. Az utolsó hónapokban – máig hatóan – komoly gondot okozott a Magyar Államkincstár újonnan bevezetett informatikai rendszere. A tesztidőszak nélküli bevezetés jelentős fennakadásokat, problémákat eredményezett a bérkifizetéseknél, az adóigazolások, a nyugállományba vonulók, illetve a ki- és belépő munkatársak esetében. Többszöri egyeztetések ellenére még mindig számos problémával szembesülünk.

A szociológia területén ellátjuk országos szakkönyvtári feladatainkat is. Érthetetlen ok(ok) miatt azonban eddig nem sikerül érvényt szereznünk annak, hogy a 30/2014 (IV. 10.) EMMI rendelet által az országos szakkönyvtárak számára előírt kiemelt feladatok ellátása érdekében hozzájussunk a szakkönyvtári gyűjtőkörbe tartozó kiadványokhoz. A megoldást kezdeményeztük az EMMI-nél.

A humánerőforrás területén a 2015-ös év több ütemben adott munkát a menedzsmentnek:

- Június 30-ával lejárt a régióigazgatók vezetői megbízása. Az új időszakra kiírt és a feltételeknek megfelelő pályázatok értékelése után a Fővárosi Közgyűlés Emberi Erőforrások és Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága, a főigazgató javaslatára, egyetértett a régióigazgatók megbízásával. A korábbi igazgatók közül Kovács Györgyi nyugállományba vonult, Farkas Ferenc pedig új feladatot kapott. Így Kiss Eszter az 1. régió, Haszonné Kiss Katalin a 2. régió, Sóron Ildikó a 3. régió igazgatói megbízását kapta.
- Deák Sándor főigazgató-helyettes, gazdasági-műszaki igazgató 36 éves szolgálat után nyugállományba vonult. Feladatait 2016-tól Fekete József Menyhért né gazdasági igazgatóként, Pauza István műszaki igazgatóként látja el.
- 2015 folyamán a könyvtárak többségében és a gazdasági-műszaki igazgatóságon lejárt a vezetők 5 éves vezetői megbízása. A minősítéseket követően az új kinevezések elkészültek. Több könyvtárunk és osztályunk élén történtek személyi változások.
- Az Ellenőrzési csoport vezetője 2015. június 1-től ismét Horn Emese lett.

Az év további kiemelt feladatai a következők voltak:

- Az ÚMFT Társadalmi Megújulás Operatív Program Tudásdepo-Expressz (TÁMOP 3.2.4/1/KMR-2009-0007) program keretében lebonyolított FSZEK-projekt fenntartási időszakra vonatkozó feladatait időarányosan teljesítettük.
- A FSZEK továbbra is országosan koordinálja az Informatikai és Könyvtári Szövetség Internet Fiesta rendezvényét. Március 19-26. között lebonyolítottuk a 2015-ös programot és elkészítettük a 2016. évi pályázat szakmai anyagát.
- Megkezdjük az országos szakkönyvtárak kiemelt feladatairól szóló rendelet végrehajtását. Egyre nagyobb mértékben gyűjtjük és tesszük hozzáférhetővé a katalógus, illetve a Szociológiai Bibliográfia segítségével a nyílt hozzáférésű elektronikus dokumentumokat. 2015 áprilisában összehasonlítást végeztünk az általunk és a MATARKA által feldolgozott

- folyóiratok között, azzal a céllal, hogy előterjeszthessük az általunk földolgozásra szánt folyóiratok listáját együttműködés céljából.
- Elindult a felkészülés a minőségirányítási rendszer bevezetésére, megkezdődött a Központi Könyvtár önértékelése.
  - A Használati Szabályzatban 2014-ben rögzített fontos változás volt a 10 éven aluliak korlátozott kölcsönzési joga. Az érintett dokumentumok körének kijelölésére valamennyi régió bevonásával munkacsoport alakult. A munkafolyamat január és március között lezajlott, a kölcsönzési gyakorlatot, egy kísérleti szakasz után, 2015. második negyedévéől bevezettük.
  - Minden eddiginél eredményesebben szerepeltünk az Nemzeti Kulturális Alap pályázatain:
    - A Közgyűjteményi Kollégium pályázatán
      - *Informálni, integrálni, inspirálni* című pályázatunk a Nemzeti Kulturális Alaptól összesen 4 millió forintot nyert, melyet programok rendezésére fordítottunk.
      - Több mint 500e forintot nyertünk a Budapest Gyűjtemény számára biztonságos tárolást szolgáló tasakok és archiváláshoz használatos papíryanagok beszerzésére.
      - A Kollégium 1,5 millió forintot ítelt meg *Szervezetfejlesztés, vezetői továbbképzés a FSZEK-ben* című pályázatunkra.
      - A megpályázott teljes, 4,3 millió forintot megnyertük a Budapest helyrajzi, várostörténeti, gazdaság- és családtörténeti kézikönyveinek, adattárainak (1803-1950) tömeges digitalizálását célul tűző pályamunkánkkal.
    - A kortárs magyar irodalom népszerűsítésére 800e forintot nyert *Kortárs és kedvelt* című pályázatunk a Szépirodalmi Kollégium kiírásán.
    - A Zenei Kollégium 600e forinttal támogatta a Zenei Gyűjtemény kortárs zenei pályázatát.
  - 2015 áprilisában könyvtárunk a Budapest Gyűjteményen keresztül csatlakozott az egész Budapestet megmozgató *Budapest100* eseménysorozathoz: a Kortárs Építészeti Központtal közösen rendeztünk nagy sikerű fotókiállítást a 100 éves házakat megörökítő felvételekből a Központi Könyvtárban.
  - Budapest Főváros Önkormányzatának iskolakapun kívüli programokhoz nyújtott támogatásával 2015 márciusában zárult *Kreatív írás Lackfi János költővel, íróval középiskolásoknak* című sorozatunk. Az *Iskolakapun kívül* programsorozat részeként zajlott

októbertől *A Bartók-kód* címmel Zenei Gyűjteményünk Bartók-vetélkedője is, novemberben pedig a British Council-lal együttműködve egy újabb nagy sikerű sorozat, egy angol nyelvi társalgási klub indult ugyanezen támogatás keretében *Shakespeare with Sam* címmel.

- Júniusban a könyvtár harmadjára szervezte meg az iskolakapun kívüli program keretében a Szabadszállási Művelődési Élménytábort. A középiskolás fiatalokkal dráma- és zenepedagógus foglalkozott, könyvtárunk két munkatársa pedig drámapedagógiai módszerekkel vezette a foglalkozásokat. A programokat a Fővárosi Önkormányzat finanszírozta.
- Két könyvtárunk, a IX/1. Börzsöny utcai könyvtár és a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár tavaly ünnepelte az 50 éves születésnapját. Mindkét könyvtár méltóképpen megemlékezett a jeles eseményről.
- A Zenei Gyűjtemény földszintjén kísérleti jelleggel egy új reprezentatív termet alakítottunk ki *Ötpacsirta Szalon* néven, amelyben már 2015-ben több zenei- és ismeretterjesztő programnak tudtunk méltó helyet biztosítani.
- Októberben könyvtáraink 48 rendezvénnyel – többek között dal- és irodalmi esttel, kiállításokkal, ismeretterjesztő előadásokkal, internet-bemutatókkal, koncerttel – vettek részt az *Országos Könyvtári Napok. Könyvtárak összefogása a társadalomért* című országos programsorozatban, melynek mottója 2015-ben *Könyvtárba mentem. Gyere utánam!* volt.
- A középiskolásokkal egyre bővül az un. önkéntes program.

Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

Hálózatfejlesztés - tagkönyvtár-felújítások, integrációk

- 2015 szeptemberében megkezdődtek a korábbi évben betervezett, a Tér-Köz program keretében megvalósuló Újhegyi Könyvtár munkálatai.
- Előkészítettük a IX/3. Mester utcai könyvtár szolgáltatásainak a IX/2. Boráros téri könyvtárba történő integrációját.
- A VI/1. Andrássy úti könyvtár és a VII/3. Kertész utcai könyvtárak integrációjára továbbra is várjuk a kedvező döntést.
- A XVI. kerületi önkormányzat olvasóparkot létesített a sashalmi Veres Péter úti könyvtár kertjében.
- Kisebbség átalakításokat végeztünk a Liszt Ferenc téri könyvtárban.

Technológiai fejlesztések

- Digitális állományok archiválásával kapcsolatos feladatok:
  - A Monguz-Corvina-fejlesztés állapotát mérlegelve az archiválásnak és a nyilvántartásnak egyszerűbb formáját alakítottuk ki. Ennek tervezetét elkészítettük. A dokumentum tartalmazza az archiválás menetét, a tárhelyen kialakítandó mappaszerkezet és fájlnevezési konvenciókat, továbbá a táblázatos nyilvántartás szerkezetét. A javaslatnak megfelelően néhány mintamappát alakítottunk ki a Budapest Gyűjtemény anyagaiból a NAS tárhelyen, és rögzítettük adataikat a nyilvántartási táblázatban.
- Megtörtént az EBSCO Discovery Service automatikus adatfeltöltésének beállítása OAI technológiával.
- Új raktári kijelző- és ügyfélhívó rendszert állítottunk be a Központi Könyvtárban:
  - Az év elején sikerrel beüzemeltük a Központi Könyvtár új ügyfélhívó rendszerét, mely a régi, sok hibával küszködő, aktív emberi közreműködést igénylő rendszert váltotta fel. Az új rendszer automatikusan, a Corvina IKR-ből kapott aktuális adatok alapján tájékoztatja olvasóinkat raktári kéréseik teljesüléséről.
- Régi központi vírusvédelmi szerverünk sem hardver, sem operációs rendszer szintjén nem volt már alkalmas a legfrissebb verziójú McAfee ePO alkalmazás telepítésére és futtatására, ezért vírusvédelmi partnerünk szakembereinek segítségével egy minden szempontból új ePO szervert állítottunk üzembe. A közel 1100 kliens átállítása 2016-ban fejeződik be (2015 végén kb. 70%-uk már az új szerverrel kommunikált).
- Négy, egyéni UPC előfizetéssel üzemelő tagkönyvtárunkat bevontuk a NIIF Intézettel kötött szerződés és felügyelet alá, kiterjesztve ezzel az egységes hálózatfelügyeletet ezekre a végpontokra is. Az ötödik, még nem a NIIFI által menedzselt végpont átállítása 2016 elején fejeződik be.

Szolgáltatásfejlesztések

- Digitalizálási programunk keretében a Hungaricana FSZEK oldalára kikerült a könyvtár csaknem valamennyi saját kiadványa, mintegy 35.000 oldal terjedelemben. Ezzel egyidejűleg dokumentumaink kölcsönzésével elősegítettük az Arcanum Digitális Tudástár 19-20. századi napilapgyűjteményének bővítését, szintén 35 000 oldal erejéig.
- Könyvtáraink korábban gondosan válogatott kézikönyvtári állománya ma már sok helyen kihasználatlan. Az évtizedeken át gyűjtött könyvgyűjtemények évekig vonzották az igényes olvasókat és a felsőoktatásban tanulókat. Ma már azonban az informatikai fejlődés

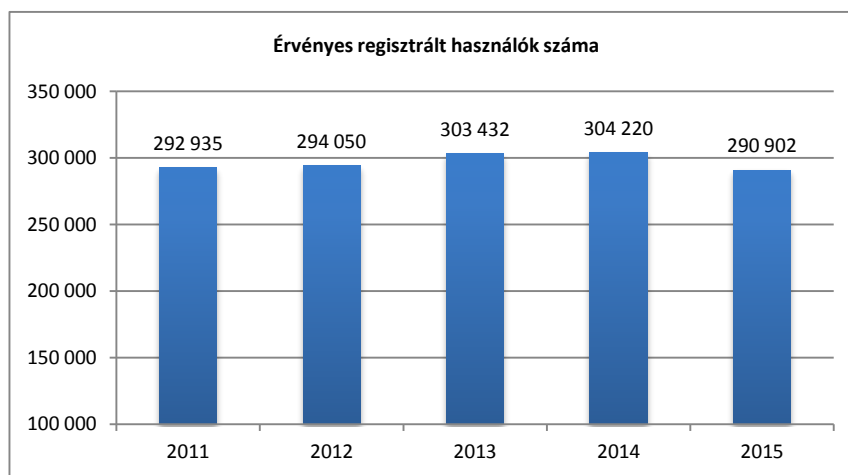
eredményeként más módokon jutnak hozzá ezek az olvasók a számukra fontos szakirodalmi művekhez. Több könyvtárunkban ezért az egyre kevésbé használt kézikönyvtári állományt részben kölcsönözhetővé tettük, részben értékesítettük. A felszabaduló könyvtári területeken pedig kényelmesebb olvasói-közösségi tereket alakítottunk ki: vagy a gyerekeknek szánt teret bővítettük, vagy tini sarkot hoztunk létre, illetve tematikus kiemelésekre alkalmas polcokat állítottunk be (X/4.: tematikus kiemelés, XVII/2., XVII/4.: gyereksarok bővítése, XVIII/1.: tini sarok).

- A Központi Könyvtár egyre kevésbé használt Médiatárának anyagát átválogatás után kihelyeztük a forgalmasabb könyvtári terekbe, a Médiatár helyén pedig közös tanulásra alkalmas olvasóteret alakítottunk ki.

Szolgáltatások – könyvtárhasználat

Könyvtárhasználat

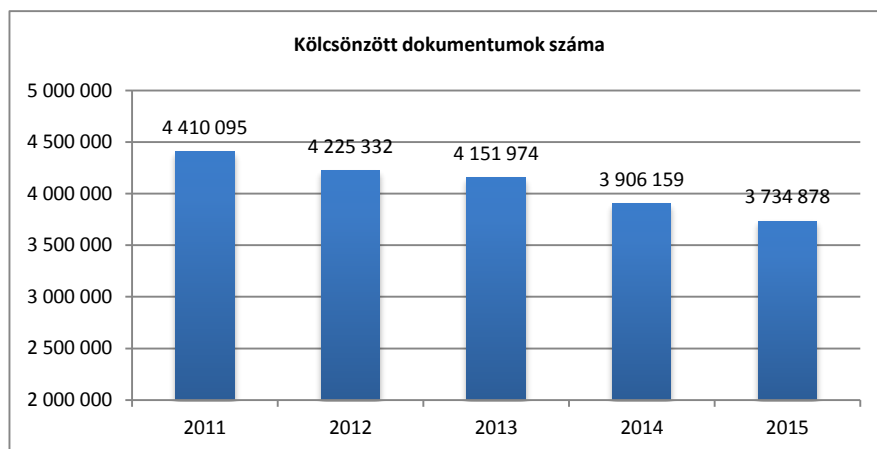
- A valamivel több, mint 5,5 millió könyvtárhasználat (2015: 5 668 362) több mint a fele (2015: 3 501 311) távhasználat volt, azaz a számítógépes katalógus (OPAC) használata, kölcsönzés hosszabbítása telefonon, faxon, e-mailben, vagy éppen a honlapon elérhető adatbázisokban való keresés.
- 2015-ben a beiratkozottak száma az előző évhez képest kismértékű visszaesést mutat.

Dokumentumhasználat, kölcsönzés, helyben használat

- A távhasználat jelentős mértéke mellett a távszolgáltatások igényének növekedését jelzi az igénybe vett hagyományos dokumentumok számának csökkenése is. (2014: 6.548.040 db, 2015: 6.268.891 db).
- Hasonlóan csökkent a kölcsönzött dokumentumok száma is (2014: 3.906.159 db, 2015: 3.734.878 db), aminek oka a megváltozott olvasói szokásokon túl olvasóink teherviselő

képességének csökkenésében kereshető. Ezt a feltételezést igazolja az is, hogy a helyben használt dokumentumok száma a tavalyi évhez viszonyítva nem csökkent hasonló mértékben (2014: 2.641.881 db, 2015: 2.534.013 db)

- A kölcsönzésekről szólva kiemelendő a Könyvet Házhoz szolgáltatásunk: rászoruló olvasóink részére a kölcsönzés megkönnyítése érdekében szinte minden kerületben működő szolgáltatás.

Adatbázisok használata

- 2015-ben a FSZEK honlapon keresztül elérhető adatbázisok (vásárolt és ingyenes) száma év végén 72 volt, ebből a könyvtár által előfizetett adatbázisok száma 27. Ennek megoszlása: az Elektronikus Nemzeti Alapprogram keretében 7 adatbázist rendeltünk 2015-re, 20 adatbázist pedig önállóan fizettünk elő.
- A használati statisztikák elemzése után több adatbázist lemondunk 2015-re (Springerlink, Ebrary Academic Complete, EBSCO LRC, IBSS, Optijus, Allgemeines Künstlerlexikon).
- A 2015-re előfizetett új adatbázisok:
  - a Proquest kiadó két kisebb csomagja (History & Political Science, Sociology & Antropology),
  - az EBSCO e-book gyűjteménye,
  - a Gale Kiadó irodalmi adatbázisa (LRC).
  - év közben rendeltük az Arcanum Kiadó ADT+ adatbázisát.
- Az általános adatbázisokat (jogi adatbázis, szótárak) minden könyvtárunkban, a szaktudományi adatbázisokat a Központi Könyvtárban használhatták az olvasók. A beiratkozott olvasóknak távoli hozzáférést is biztosítottunk a szaktudományi adatbázisokhoz. (EBSCO, Gale, Proquest kiadók adatbázisai.)

- A használat tekintetében kiemelkednek az EBSCO adatbázisok (Academic Search Complete, Masterfile Premier, ERIC, Newspaper Source Plus, Business Source Premier stb.) Összességében 426.906 belépés és 1.846.851 keresés zajlott az év folyamán.
- Az EBSCO Discovery Service közös keresőt 9630-an használták és 1.726.279 keresés történt.
- A Gale Virtual Reference-t 134 belépéssel és 205 kereséssel, a Web of Science-t november végéig 191 belépéssel és 142 kereséssel használták.
- Új irodalmi adatbázisunkat, a Gale Literature Resource Centert 451-en használták és 3007 keresést indítottak.
- Az EBSCO e-book Collection adatbázist 434-en használták 1811 kereséssel.
- Az egy hónapos próbáhozáférés során a Gale Eighteenth Century Collections Online-t 126 keresés mellett 22 fő, míg a Nineteenth Century Collections Online-t 199 keresés mellett 10 fő használta.

Üzemszervezés

- Könyvtáraink átlagosan heti 24-56 órában, az év közel 270 napján tartanak nyitva.
- A régiókban több nagyobb könyvtárunk is – csökkentett nyitvatartással – egész nyáron várta az olvasókat; a kisebb könyvtárak zárvatartását a területi lefedettséget figyelembe véve alakítottuk ki.
- Néhány könyvtárunknál a környező utcák, terek, utak és villamos vonalak átépítése, illetve az ezzel járó munkálatok kedvezőtlenül befolyásolták a könyvtár napi működését. Részben a könyvtár megközelítése vált nehézkessé, de megnőtt a zajártalom és több alkalommal internet- és áramkimaradások okoztak bosszúságot (II/4. Török utcai könyvtár, XV/3. Zsókavár utcai könyvtár), néhány esetben pedig a szokatlanul nagy esőzések okozta beázások miatt kényszerültünk szolgáltatáscsökkentésre, -átszervezésre (Központi Könyvtár, XI/5. Kelenföldi Könyvtár)
- A magas szintű szolgáltatás, a biztonságos üzemeltetés érdekében a rendelkezésre álló létszámot a Központi Könyvtárban és a régiókban is szükség szerint mobilizáltuk, figyelembe véve és összehangolva a munkatársak és az intézmény szempontjait. A könyvtárak 2015-re tervezett leltározását ésszerű munkaszervezéssel többségében rendkívüli zárvatartás nélkül oldottuk meg.

Elismerések és kitüntetések

Az intézmény 2015-ben új kitüntetést alapított a „Könyvtárért Emlékérem” elnevezéssel. A FSZEK dolgozók ebben az évben is differenciált jutalomban részesültek.

A Miniszter Elismerő Oklevele kitüntetésben részesült:

Dr. Tverdota Miklósné   a Szabó Ervin Könyvtár nyugalmazott könyvtárosa,
75. születésnapja alkalmából

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő Testületének döntése alapján „Kőbánya Kiváló Könyvtárosa” címet kapott:

Kovács Györgyi   a 3. sz. régió vezetője

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatának elismerő oklevelét kapta:

Nyers Erika   a IV/1. Király utcai könyvtár könyvtárosa

A könyvtáros szakma érdekeinek érvényesítéséért és érdekképviselétéért, társadalmi szerepének elismertetéséért a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Emlékérme Díjat kapta

Dr Fodor Péter   a Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója

In honorem artis bibliothecariensis díjban részesült:

Danó Gábor   a műszaki osztály karbantartási csoport
festő-mázoló munkatársa

A Miniszter Elismerő Oklevele kitüntetésben részesültek:

Kovács Györgyi   a 3. sz. régió nyugalmazott igazgatója
Béniné Virág Mária   az Informatikai osztály csoportvezetője

Szabó Ervin Emlékgyűrűt kaptak nyugállományba vonulásuk alkalmából:

Bencsikné Kucska Zsuzsanna   a VI/2. Liszt Ferenc téri könyvtár vezetője

Budavári Klára   a XVIII/3. Thököly úti könyvtár
gyerekkönyvtárosa

Deák Sándor   főigazgató-helyettes, gazdasági-műszaki igazgató

Dobrova Zsuzsanna   a XIX/1. Üllői úti könyvtár vezetője

Joó Györgyné	az Üzemfenntartási osztály takarító munkatársa
Kovács Györgyi	a 3. sz. régió igazgatója
Ludas Piroska	a II/4. Török utcai könyvtár könyvtárosa
Porogi Gabriella	a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár könyvtárosa
Soreczné Réz Mária	a XVI/2. Sashalmi Könyvtár könyvtáros asszisztense
Szilágyi Judit	a Szerzeményezési és feldolgozó osztály bibliográfus, feldolgozó munkatársa
Tiszai Ilona	a Szociológiai gyűjtemény könyvtárosa

Főigazgatói dicséretben részesültek:

Asztalos Péter	a Kölcsönzési és raktári osztály könyvtáros asszisztense, műszakvezető
Báling Gábor	a XIV/1 Uzsoki utcai könyvtár vezetője
Danó Gábor	a Műszaki osztály karbantartási csoport festő- mázoló munkatársa
Füleki Lászlóné	a Szerzeményezési- és feldolgozó osztály könyvtáros asszisztense
Hárshegyi Péter	a Központi Könyvtár Zenei gyűjteményének könyvtárkezelője
Horn Emese	a Belső ellenőrzési csoport csoportvezetője
Horváth Ferenc	az Üzemfenntartási osztály szállítási csoportjának gépkocsivezető munkatársa
Horváth Tímea	a Központi Könyvtár Tájékoztató osztályának csoportvezetője
Juhász Gáborné	a XXI/1. II. Rákóczi Ferenc úti könyvtár könyvtárosa
Kaszás Veronika	a VI/2. Liszt Ferenc téri könyvtár gyerekkönyvtárosa
Kovács-Szegény Zsuzsanna	a Perlési csoport ügyintézője
Körmendiné Jakub Ágnes	a IX/2. Boráros téri könyvtár vezetője
Kuti Péter	a XIII/8 Dagály utcai könyvtár könyvtáros asszisztense

Oravecz Krisztina	a XX/2 Bíró Mihály utcai könyvtár vezetője
Porogi Gabriella	a XII/1 Ugocsa utcai könyvtár tájékoztató könyvtárosa
Sörös Ferencné	az Üzemfenntartási osztály takarító munkatársa
Sütő Erika	a X/4 Kőbányai Könyvtár könyvtárosa
Szabó Ferenc	az Üzemfenntartási osztály kazánfűtő munkatársa
Tóth Anikó	a XI/5 Kelenföldi könyvtár gyerekkönyvtárosa
Vuncs Anikó	a XV/3 Zsókavár utcai könyvtár könyvtáros asszisztense

Szabó Ervin Emléklapot kaptak:

Mezei Nagy Marianna	a XVIII/3 Thököly úti könyvtár könyvtárosa
Farkas Ferenc	a XII/1 Ugocsa utcai könyvtár vezetője

Pro Bibliotheca Civica kitüntetésben részesült:

Nyers Erika	a IV/1 Király utcai könyvtár tájékoztató könyvtárosa
-------------	---

„A könyvtárért emlékérmé”-t kapta első alkalommal

Deák Sándor	főigazgató-helyettes, gazdasági-műszaki igazgató
-------------	--

Össességében megállapítható, hogy a főváros könyvtára megőrizte működőképességét és tevékenységének középpontjában a 49 tagkönyvtár és a Központi Könyvtár minőségi szolgáltatás biztosítása állt.

Jelen beszámoló részletesen bemutatja az intézmény 2015. évi tevékenységét.

Budapest, 2016. február

Dr. Fodor Péter
főigazgató

Részletes szakmai beszámoló

1. Központi szolgáltatások

1.1. Informatika

1.1.1. A FSZEK gépparkja 2015. december 31-én

- A FSZEK-ben 2015-ben összesen 456 nyilvános számítógép állt az olvasók rendelkezésére, ebből 118 a Központi Könyvtárban és 338 a tagkönyvtárakban.
- A nyilvános számítógépek közül 379 (mintegy 83%) rendelkezik internetkapcsolattal.
- Olvasói saját eszközök WIFI használati adatai:
  - A tagkönyvtárakban (20 helyen) 796, a Központi Könyvtárban 20.125 kapcsolódás történt összesen 39.521 illetve 774.408 perc időtartamban. Mind a kapcsolódások száma, mind időtartama emelkedést mutat.

1.1.2. Fejlesztések a hatékonyabb szolgáltatásokért

- Microsoft Office 365
  - 2015 tavaszán megtörtént az Office 365 felhő alapú levelező- és csoportmunkarendszerre történő átállás. A sikeres váltást 2014-ben 7 alkalommal, összesen 132 főnek, 2015-ben 13 alkalommal, összesen 155 főnek felkészítő tanfolyamokkal, valamint a levelező kliensek megelőző és befejező konfigurálásával segítettük elő. A meglévő (rég) levelek felhőbe töltése (kb. 300GB adat) nyáron fejeződött be.
- Eszközfejlesztés
  - Sikeresen lezártuk a 2014 végén kezdődött és 2015-re áthúzódott nyílt közbeszerzési eljárást, amelynek keretében munkaállomásokat, monitorokat, nyomtatókat és szoftvereket vásároltunk, összesen nettó 13,27mFt értékben.
  - Az év során két alkalommal került sor nyílt közbeszerzési eljárás kiírására, melyek során négy, illetve három alfejezetben fogalmaztunk meg informatikai eszközigényt. A beszerzések keretében nyomtatókat, szkennereket, monitorokat, billentyűzetet, egeret, illetve szervert, UPS és rack szekrényt, valamint munkaállomásokat és notebook-okat szereztünk be. A második eljárás zárása 2016-ban várható.
  - A 2014 végén alapítványi költségvetésből megvásárolt redundáns tűzfalszervereket 2015-ben üzembe helyeztük, növelve ezzel a központi hálózat stabilitását.
  - Az adActa iktatórendszer szervert a második meghibásodást követően egy új, 2014-ben vásárolt szerverre cseréltük. Az új szerveren a legfrissebb adActa verzió került telepítésre. Az átállás során adatvesztés nem történt.

- A régi Corvina alkalmazáserver 2014. december végi leállítását követően a Corvina kliensek számára egy új alkalmazáservert alakítottunk ki virtuális szerver környezetben. A csere idején a tartalék alkalmazáserver szolgálta ki a klienseket.
- A XXI/1. sz. Sétáló utcai könyvtárban jelentős (8 megabit/sec helyett 250 megabit/sec) vonalbővítést hajtottunk végre a NIIFI közreműködésével, hogy az állandó és erős olvasói internetes igényeket jobban ki tudjuk szolgálni.

1.1.3. Informatikai üzemeltetés

- Az üzemeltetési csoport külső szolgáltatókkal együttműködve biztosította a központi épületekben a LAN felügyeletet és tűzfalrendszert, a tagkönyvtárakban pedig az Internet-szolgáltatást. A portál-szerver üzemeltetését külső partnerünk saját szerverparkjából biztosította.
- Az Office 365 felhőben 2015 végén már kb. 440 postafiókot és 65 terjesztési listát gondoztunk.
- A központi szolgáltatások és a Gazdasági Igazgatóság működésének biztosítása érdekében üzemeltetett szerverek:

VMware virtuális szerverkörnyezet (WIFI ügyfél azonosítás, Corvina alkalmazáserver, hálózati eszközfelügyelet)	2 db szerver 1 db lemezes tároló
tűzfal-szerver	2 db
tartományi szerver (Windows 2008)	7 db
központi vírusvédelem	1 db
szerverek a különböző szolgáltatásokhoz (IP- és hagyományos telefonok, ügyfélhívó rendszer kp-i vezérlője, vásárolt adatbázisok, stb.)	10 db
levelező szerver (csak SMTP)	1 db
rendszerfelügyeleti és telepítést elősegítő szerver (SCCM)	1 db
Corvina - adatbázisszerver	2 db
Corvina - alkalmazáserver	1 db
Corvina - Fotótár	1 db
Corvina - háttérszerver	1 db
Gazdasági Igazgatóság - adatbázisszerver	3 db
Gazdasági Igazgatóság – fájlszerver	1 db
hálózati lemezes adattároló (NAS)	4 db
összesen:	33 db szerver, 5 db lemezes tároló

– Internet szolgáltatás

- Az internet szolgáltatás tagkönyvtárainkban a SZTAKI felügyeletével történik, különféle (T-COM, UPC) internet-előfizetésekkel, a NIIF Intézeten keresztül. Az Internet-szolgáltatás 2015-ben 99,55%-os volt.
- WIFI használat olvasói saját eszközökkel: 2015-ben a Központi Könyvtárban és 20 tagkönyvtárban 6.584 jelszóval 20.921 kapcsolódás (13.565 óras használat) történt.
- A kijelölt könyvtárainkban 2016-tól elindult ingyenes WIFI szolgáltatásra készülve 2015 végén további vezeték nélküli alhálózatokat telepítettünk, ezzel a publikus WIFI alhálózatok száma (a központtal együtt) 26-ra nőtt. (WIFI alhálózat összesen 38 tagkönyvtárban üzemel.)

– Alapfeladatok, rendszeres feladatok:

Munkaállomások, eszközök (monitorok, blokknyomtatók) üzembe helyezése	251 db
Operációs rendszer cseréje (Windows XP helyett Windows7)	93 esetben
Hibaelhárítás, problémamegoldás távmenedzsmenttel	920 db
Eszközbeállítás, hibaelhárítás helyszíni kiszállással	293 alkalom
Szoftveres segítségnyújtás telefonon (Corvina és internet-használat, MS Word és Excel problémák, egyéni lokális mentések)	1.450 db
Munkaállomások, perifériák karbantartása, portalanítása	242 db
Vonalkódok nyomtatása és szétosztása:	olvasójegyre 50.800 db, példányokra 7.700 db

– Üzemeltetés szempontjából az év kiemelt feladatai az új raktári kijelző és ügyfélhívó rendszer kiépítése, valamint a központi vírusvédelmet biztosító McAfee ePO szerver cseréje voltak:

- Az év elején telepítettük – a szállítóval és a Corvina fejlesztőivel együttműködve – új ügyfélhívó rendszerünket, mely a Központi Könyvtárban a raktári kérések teljesüléséről tájékoztatja olvasóinkat emberi beavatkozás nélkül, közvetlenül a Corvina IKR-ből kapott aktuális adatok alapján. A júliusi leállás idején az addig WIFI alapon működő rendszert a Műszaki osztály közreműködésével vezeték nélküli hálózatra állítottuk át, növelve ezzel a rendszer sebességét és stabilitását.
- Régi központi vírusvédelmi szerverünk sem hardver, sem operációs rendszer szintjén nem volt már alkalmas a legfrissebb verziójú McAfee ePO alkalmazás telepítésére és futtatására, ezért vírusvédelmi partnerünk szakembereinek segítségével egy minden szempontból új ePO szervert állítottunk üzembe. A közel 1100 kliens átállítása 2016-ban fejeződik be (2015 végén kb. 70%-uk már az új szerverrel kommunikált).

- Üzemzavarok elhárítása, hibajegyek, távmenedzsment:
  - Az online szolgáltatás a nyári karbantartási időszakban az elektromos hálózat ellenőrzése, illetve az aktív hálózati eszközök karbantartása miatt két szombaton szünetelt, egyik napon kisebb fennakadásokkal, a másikon kb. 4 órán át folyamatosan.
  - Az internetvonalak leállása miatti hálózati hiba összesen 3.293 db volt az év során. Ebben számos, nyitvatartási időn kívülre eső, illetve a háttérszolgáltató (Telekom, UPC) hibájából eredő 1-2 másodperces leállítás is benne van. (Az adat külsős partnerünktől, a SZTAKI-tól származik.)
  - Négy tagkönyvtárban a fentebb említett szolgáltató váltás során a szolgáltató adminisztrációs hibája miatt 5 napig nem volt internet hálózat.
  - A Központi Könyvtár 2015. augusztus 17-én, az esti bezárás előtt kitört vihar során beázott. Ezt követően 2 nyitva tartási napon is zárva voltunk, és a Corvina IKR szolgáltatásai is szüneteltek.
  - Hardver-meghibásodás miatti üzemzavarok:
Az adActa iktató rendszerünknek otthont adó szerver egyik alkatrészének meghibásodása miatt, az alkatrész cseréjének ideje alatt az elektronikus iktatás szünetelt.
Az elektromos hálózat júliusi karbantartása miatti leállást követően a virtuális szerver lemezes tárolója nem működött. A könyvtárak első nyitásáig a hibát a szakszerviz telefonos segítségével elhárítottuk.
  - Munkatársaink az intraneten elérhető hibajegyek segítségével jelezhetik informatikai igényeiket, problémáikat; az év során 267 db hibajegyet fogadtunk és dolgoztunk fel.
- Selejtezésre kijelölt informatikai eszközök:
  - 52 db számítógép, 45 db monitor, 1 db vonalkód nyomtató, 12 db vonalkód olvasó, 1 db router, 7 db switch, 1 db szalagos mentőegység, 9 db szünetmentes tápegység, 1 db scanner.
- Szervizelésre kijelölt informatikai eszközök:
  - 27 db számítógép, 6 db laptop, 2 db szerver, 14 db nyomtató, 4 db vonalkód olvasó, 11 db UPS, 6 db egyéb alkatrész (tápegységek, szkennel adapter), 2 db hálózati eszköz (1 db switch és 1 db WIFI Access Point).

- Vírusvédelem
  - Folyamatosan végeztük a tartományi rendszer (Active Directory) és a kapcsolódó vírusvédelem felülvizsgálatát, monitoroztuk a tartományi szervereket, állandó felügyelet alatt tartottuk a naplófájlokat.
  - Elvégeztük a központi vírusvédelmi szerverünk (Mcafee ePO) hardverének cseréjét és a legfrissebb ePO verzió üzembe helyezését. Megkezdtük a végpontok átállítását az új szerverre.
- Folyamatos munkát jelentett az RFID alrendszer felügyelete: RFID érzékelők tisztítása, karbantartása; a 6 db forgóvillás beléptető kapu működési anomáliáinak kezelése; a 4 db kölcsönző és 3 db visszavételező önkiszolgáló állomás fennakadásai, munkatársak és olvasók támogatása. Nehézséget okozott a korábbi szállító (Odin) megszűnése; az üzemeltetési szerződés megkötése a szakmai utódjának számító SmartFreq Kft-vel folyamatban van.
- A gazdasági-ügyviteli rendszer üzemeltetésének támogatása:
  - Segítséget nyújtottunk a MÁK munkaügyi rendszer és a kapcsolódó lekérdező felület használatba vételéhez.
  - Közreműködtünk a SeaSec beléptető rendszer hibáinak lejelentésében, valamint az AdActa rendszer támogatásában (új felhasználók felvétele, kliensek telepítése, kollégák támogatása).
  - Segítséget nyújtottunk a jelenléti ívek elkészítésében is.
  - A Szörény utcai telephelyen a Számviteli osztály által létrehozott Használt Informatikai Eszközök Raktárában (HIER) heti rendszerességgel átválogattuk, majd bizonyos szempontok alapján („Alkatrésznek”, „Értékesíthető”, „Selejt”, „Továbbhasználható”) csoportosítottuk az Informatikai osztályról, illetve a tagkönyvtárakból beérkezett eszközöket.
  - 2015 végén a HIER-ben az összes ott tárolt használt informatikai eszközt ismét átvizsgáltuk és szétválasztottuk a selejtezhető illetve még használható eszközöket.
  - A rendszergazda közel 2 hónapos távolléte (betegsége) alatt elláttuk a teljes körű helyettesítését.

1.1.4. Könyvtár-informatikai tevékenységek (Corvina, portál)

- Corvina integrált könyvtári rendszer
  - Továbbra is lassan haladnak a Corvina-fejlesztések. Májusban felsővezetői egyeztetésen tisztáztuk a teendőket a Monguz Kft. vezetésével, melynek következményeként a második félévben már több elmaradás is felszámolásra került, maradtak azonban teendők a következő évre is.
  - Az új kijelző rendszer bevezetése miatt fejlesztésre került a raktári program.

- A felhasználók jogosultságainak karbantartása, tarifaváltozások, kölcsönzési politika módosítása, olvasói tartozásokról listák és riportok generálása (felszólító levelek és fizetési meghagyások) folyamatos rendszergazdai feladatot jelent.
- Corvina IKR-fejlesztések támogatása:
  - Személyes és online konzultációkon keresztül folyamatosan együttműködünk a fejlesztő-szolgáltató céggel, a Monguz Kft.-vel. Az országos Corvina levelezési lista gazdájaként a Corvina felhasználói körrel is folyamatos a kapcsolat.
  - A fejlesztéseket koordináló programozóval havi rendszerességgel helyszíni konzultáción egyeztettük a teendőket, s újabb verziók telepítésére és hibajavításokra is sor került.
  - A Corvina fejlesztéséhez igazodva másolati adatbázisunkon 30 különböző szoftververziót teszteltünk. Ezek közül napi használatra 2 minden modulra kiterjedő, valamint 4 részleges verzióváltásra került sor.
  - A digitalizáló (Scan) almodul használatának bevezetését a következő évre halasztottuk, mert szerzői jogi aspektusát és a szolgáltatási politikát még hozzá kell igazítani. (A modul szkennelések végzésére, e-dokumentumok – képek, szöveges dokumentumok – kezelésére alkalmas.)
  - Folyamatosan menedzseljük a szakgyűjteményi adatbázisok konverziós utómunkálatait, valamint végeztük a szegmentált keresők konfigurálását. A szegmentált keresőfelületek publikálása áthúzódik 2016-ra.
  - 2015-ben a hibajegy kezelő rendszerbe 115 bejelentés került, 2014-ről áthúzódott 30 hibajegy, a mindösszesen 145 bejelentésből 55 db hibajegy kerülhetett lezárásra.
  - A rendszer változásairól kapott rövid tájékoztatókból mi fogalmazzuk kollégáink számára a tudnivalókat, felhasználói útmutatókat.
- Honlap menedzselése
  - Folyamatos kapcsolatot tartottunk outsourcing partnerünkkel (InstantWeb Kft.), 56 hibajegyvet foglalmaztunk meg és ellenőriztünk, melyből 30 db került lezárásra, a többi áthúzódott 2016-ra.
  - A honlap adminisztrációs teendőit látjuk el: felhasználói és dolgozói jogosultságkezelés, csoporttagságok, menürendszer karbantartása, és egyéb egyedi igényű, a honlaphoz tartozó alkalmazások kezelése.
  - A honlapszerkesztők munkáját online és telefonon támogattuk, útmutatók összeállításával segítettük.
  - Két alkalommal 7 új honlap-szerkesztő betanítására került sor, augusztusban a hírlevél szerkesztésére képeztünk ki egy kollégát.

- Szolgáltatások biztosítása:
  - Az év első negyedében, a könyvtáros kollégákkal való szoros együttműködésben, felülvizsgáltuk a gyerekeknek is javasolt dokumentumok körét, új példánytípus bevezetésével különítettük el a gyerek olvasójeggyel kölcsönözhető címeket. Ez több mint 400 ezer példány típusának módosítását jelentette, melyet jórészt nyitvatartási időn kívül végeztünk.
  - Honlap-főszerkesztői és olvasószerkesztői feladatokat láttunk el (élesítés, hibajavítások). 2015-ben mintegy 3.000 új cikk került ki a honlapra.
  - A könyvtár által előfizetett online szolgáltatások – adatbázisok, folyóiratok, e-book - működtetését biztosítjuk.
  - Részt vettünk a szakmai munkacsoportok munkájában; személyes egyeztetésre 16 alkalommal került sor honlap, kölcsönzés és adatbázis témákban, illetve a Használati Szabályzat kapcsán.
  - Két alkalommal részt vettünk régiós értekezleteken, ahol a könyvtári munkafolyamatok és számítógépek használatának problémáit egyeztettük a könyvtárvezetőkkel.
  - A Központi könyvtár osztályvezetőivel és a régió-igazgatókkal havi rendszerességgel konzultáltunk az aktuális feladatokról, problémákról.
- Könyvtári statisztikák:
  - Jelentésekhez szükséges statisztikai táblázatokat vezetünk. Havi jelentésekhez alapadatokat szolgáltatunk. Éves állomány- és kölcsönzési statisztikákat biztosítunk.
  - A MISZJE visszamenőleges hatállyal újra kérte az irodalmi művek és kották kölcsönzésére vonatkozó információkat, melyek legyűjtése, az adatok mentése és lemezre írása januárban megtörtént.
  - Még mindig nem használható üzemszerűen a Corvina új riport-modulja, ezért sok egyedi lekérdezés futtatására van szükség.
  - A portál használati statisztikáját rovat-szinten is biztosítjuk
  - Az online előfizetések használati statisztikáját szolgáltatjuk.

1.1.5. Humánerőforrás

- 2015. július 1-től osztályunk létszáma 1 fő rendszergazdával bővült a Budapesti Művelődési Központ (BMK) és az FSZEK gazdasági szintű összevonását követő átszervezések során.
- A Gazdasági Igazgatóság (GI) rendszergazdájának helyettesítése érdekében a korábban fizikailag is a GI épületébe kihelyezett munkatársunk decemberben visszaköltözött osztályunkra, mert a GI rendszergazda helyettesítését 2016-tól nem egy dedikált személy, hanem osztályunk végzi.

- Az Informatikai osztály 2015-ben 21 belső továbbképzést szervezett a FSZEK munkatársainak: kétszer honlap-szerkesztés, egyszer hírlevél kezelés, egyszer Corvina távhasználat, és 18 alkalommal az MS Office 365 témákban. (A tanfolyamokat 3 alkalommal kihelyezve, tagkönyvtárakban tartottuk.)
- 26 adatbázis bemutató számára biztosítottuk a központi oktatótermet.
- 84 alkalommal biztosítottuk rendezvények informatikai háttérét (laptop, projektor beállítása, vezeték nélküli Internet hozzáférés biztosítása), ebből 11 alkalommal a rendezvény teljes időtartama alatt felügyeltünk a helyszíneken.
- Az osztály munkatársai rendszeresen részt vettek továbbképzéseken, konferenciákon, workshopokon.
- A könyvtár-informatikai csoport vezetője külső konzulensként közreműködött egy könyvtár-informatikus szakdolgozatíró munkájában az RFID könyvtári alkalmazása témában.

1.2. Szerzeményezés és feldolgozás

1.2.1.Szerzeményezés

1.2.1.1. Kiemelt feladatok

- Az EMMI elfogadta az új Gyűjtőköri Szabályzatunkat.
- Két eredményes közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le 2015-ben:
  - a 2016-ban megjelenő könyvek beszerzésére kiírt pályázat nyertes ajánlattevője a Könyvtárellátó Nonprofit Kft, amely a 2016-ban megjelenő könyvekre 39% kedvezményt ad könyvtárunknak;
  - a külföldi folyóiratok nyertes ajánlattevője a SUWECO, a belföldi folyóiratoké pedig a Magyar Posta lett.
- Az adatbázisok beszerzésére a kiadóktól árajánlatokat kértünk; a Központi Könyvtár osztályvezetői, a kiadók, szolgáltatók részvételével adatbázis-ismertetőket szerveztünk; kapcsolatot tartottunk a külföldi kiadókkal/szolgáltatókkal és az EISZ-szel.
- Megvalósult az Irodalmi adatbázis konverziója (77.269) rekord, s megkezdtuk az áttöltött (új, ill. módosult) rekordok szisztematikus javítását.
- Megtörtént a Köztaurusz tárgyszórendszer rekordjainak betöltése és a zenei tárgyszavak cseréje a tesztadatbázisban. Az éles adatbázisba kerüléséhez rendszerfejlesztés szükséges, mely folyamatban van.

- 12.000 új bibliográfiai rekordot küldtünk a MOKKA adatbázisába. 2015-ben a tervek ellenére még nem küldtünk rekordokat sem a magyar szakfolyóiratok analitikus szakbibliográfiai tartalomjegyzékeit feltáró adatbázisba, sem az Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba. Ez a feladat áttolódik 2016-ra, mert előkészítése további szakmai egyeztetéseket igényel a szolgáltató intézményekkel.
- A Corvina JAVA PAC, CAT, ACQ és SER modulok fejlesztését folyamatosan teszteltük, észrevételeinket jeleztük az Informatikai osztálynak.
- Az Informatikai osztállyal együttműködve segítettük a JavaSER modul használatát a tagkönyvtárakban, főként az apasztásban nyújtottunk segítséget.
- Állományvédelem: a Corvina rendszerbe feltöltött RFID-k száma: 17.401 db; az osztályon RFID tag-gel ellátott kötetek száma: 6.705 db; a kötészetre küldött kötetek száma: 10.696 db.

1.2.1.2. További feladatok

- A dokumentumok gyors kiszállítása érdekében esetenként a feldolgozó csoportból egy ember folyamatosan, több ember pedig időszakosan segített az új könyvek etikettel történő szerelésében (pl. Márai-program, Könyvhét, év végi vásárlások).
- Napi rendszerességgel részt vettünk a perlési árak felülvizsgálatában, illetve az árazásban; folyamatosan végezzük az állománygazdálkodással járó feladatokat.
- Részt vettünk a CIRC munkacsoport példányokkal kapcsolatos megbeszélésein.

1.2.1.3. Gyűjteménymenedzsment

Gyarapodás	
Az adatbázisba 2015.01.01-12.31. között bekerült	
könyvtári dokumentumok száma	értéke
73.925 db dokumentum	218.404.224,-Ft
4.947 db kisnyomtatvány	3.711.581,-Ft
összesen: 78.872 db	összesen 222.115.805,-Ft
Törlés	
Az adatbázisból 2015.01.01-12.31. között törölt	
könyvtári dokumentumok száma	értéke
96.307 db	106.459.245,-Ft

Az állományban lévő dokumentumok darabszáma 2015. december 31-én: 3.195.142 db.

Ennek példánytípusonkénti megoszlása a következő:

Könyv	2.236.344 db
Időszaki, sorozat	113.849 db
Mikrofilm	4.365 db
Nyomtatott zenei dokumentum	56.206 db
Kartográfiai dokumentum	5.677 db
Oktatócsomag	2.155 db
Nyelvi CD	1.059 db
Hangzó CD	93.566 db
Audio-kazetta	1.210 db
Bakelit lemez	10.165 db
Hangoskönyv, különféle hordozón	18.159 db
DVD	42.802 db
VHS	2.569 db
Diafilm	2.704 db
Grafika, metszet	1.747 db
Képdokumentum	5.557 db
CD-ROM	3.042 db
E-könyv	121 db
Kisnyomtatvány, plakát, fotó	593.845 db
Összesen	3.195.142 db

A könyvtárból kivihető kölcsönözhető állomány: **2.235.615 db, értéke: 3.235.452.842,- Ft**

1.2.1.4. Állománybeszerzés

a. Állománybeszerzési keret

- 2015-ben dokumentumbeszerzésre összesen 182.519.472 Ft-ot fordítottunk (ez 22.108.067 Ft-tal több, mint 2014-ben).

Ennek megoszlása a következő:

	Előirányzat, támogatás, pályázat, bevétel összesen (ezer Ft)	Felhasznált összeg (ezer Ft)
Könyv	99.400	101.093
Folyóirat	34.000	35.151
Kotta	2.000	1.884
CD + hangoskönyv	1.800*	1.346
DVD	4.500*	3.484
Egyéb (elektronikus dokumentum, diafilm, kisnyomtatvány, CD-ROM)	21.000	39.561
Összesen	162.700	182.519

* = az éves bevétel 70 %-a, tervezett összeg. (A bevétel nem érte el a tervezett összeget.)

- Év közben a beszerzés kiegyensúlyozott volt, a kiinduló keret már év elején rendelkezésre állt, így ütemesen lehetett felhasználni. Az év eleji alapteret (127.700 e Ft) az érdekeltségnövelő támogatás (17.400 e Ft) és a Fővárostól kapott többletforrás (14.000 e Ft) növelte. Ezeknek köszönhetően összesen 162.700 e Ft állt rendelkezésre. A tervezett költségvetési összeget elköltöttük.
- Decemberben módosult a dokumentumkeret: a 2016-ra kiírt folyóirat-közbeszerzés ajánlati ára magasabb lett a becsült árnál, és az EISZ konzorciumnak előre kifizettük a 2016-ra megrendelt adatbázisok árát. Így összesen 182.519 e forintot fordítottunk állománygyarapításra.

b. Beszerzés dokumentumtípusonként

- A vásárlás minden egyes dokumentumtípus esetében az egyes könyvtáraktól érkezett igények alapján történt, a kisnyomtatványokat és az elektronikus dokumentumokat kivéve az ACQ modulon keresztül.
- *Könyvbeszerzés:*

Könyvbeszerzésre 101.093.360,- Ft-ot fordítottunk, ami 3.390.621 Ft-tal több, mint a 2014-ben ugyanerre a célra fordított összeg.

Belföldi könyv:

A 2015-re, a magyar nyelvű könyvek beszerzésére kiírt közbeszerzési pályázatot a Könyvtárellátó Nonprofit Kft nyerte, tőlük a szerződéses időszak alatt 51.159 db könyvet vásároltunk, nettó 90.254.115,- Ft értékben. A közbeszerzéssel beszerzett könyvek nettó átlagára: 1.764 Ft (ez a kedvezménytel csökkentett ár).

A nem kötelező kiadók kiadványait, ill. a pótlendő könyveket a Libri-Shoptline-webáruházról rendeltük meg: 1.245 db könyvet vásároltunk, 2.808.164,- Ft nettó áron. Nettó átlagár: 2.256 Ft.

Külföldi könyv:

Az idegen nyelvű szakkönyvek beszerzését 2015-ben is a Prospero Kft. bonyolította. A Központi Könyvtár számára 388 címet vettünk állományba, nettó ár: 4.346.262,- Ft.

A Libra Books Kft-től 30%-os kedvezménnyel vásároltunk oktatócsomagot, könnyített olvasmányokat, szépirodalmat, főleg a tagkönyvtárak számára, nettó 1.732.4141,- Ft értékben.

– *Időszaki kiadványok beszerzése:*

A 2015. évi megrendelésre, hiányzó számok pótlására 35.151 ezer Ft-ot költöttünk.

- *CD-, hangoskönyv-gyapodásra* 1.346 ezer Ft-ot fordítottunk. 331 db zenei CD-t (632 e forint) és 148 db hangoskönyvet (714 e Ft) vásároltunk.
- *DVD-vásárlás:* 2114 db, gyarapításra fordított összeg 3.484 ezer Ft.
- *Kottavásárlás:* 1.884 ezer Ft értékben vásároltunk. A megrendelt kották nagyobb része év végén érkezett, (400 db), állományba vételük 2016-ban lesz. Állományba vett kották száma 2015-ös keretből 102 db, bruttó 258.930 Ft értékben.
- *CD-ROM:* önálló cd-rom beszerzés nem történt, csak oktatócsomag részeként vásároltuk cd-romot.
- *Diavásárlás:* diafilmet a könyvkeretből elkülönített összegből vásároltak a könyvtárak 222.687 Ft nettó értékben. 296 filmet vettünk állományba.
- *Kisnyomtatvány:* 1.856 db kisnyomtatványt vásároltunk 913.281 Ft értékben.
- *Elektronikus dokumentum-beszerzésére,* adatbázisok, e-könyvek előfizetésére, (2015-2016. évekre) 38.643 ezer Ft-ot költöttünk. 2015-ben több 2016-ra rendelt adatbázis árát előre kifizettünk.

c. Az állomány gyarapodása beszerzési módok szerint

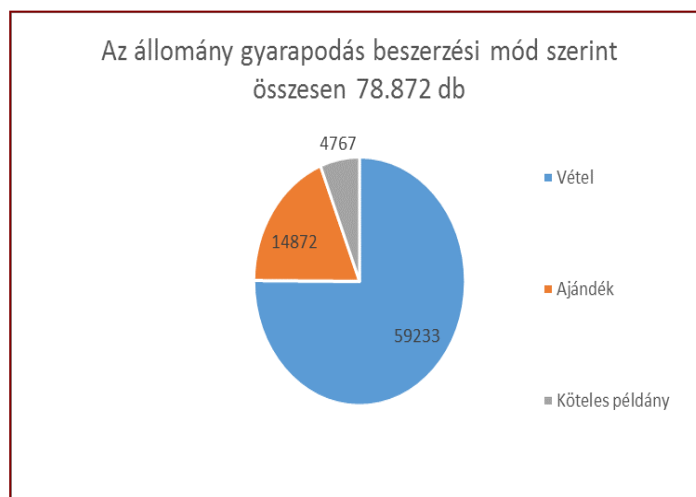
– *Vétel:*

- A teljes gyarapodás (78.872 db) 75,1%-a vételből származik.
- 57.377 db dokumentum vételként került be a Corvinába, a kisnyomtatvány-naplóba 1856 db dokumentum került be vételként, ez összesen 59.233 db.
- A belföldről beszerzett könyvek bruttó átlagára: 3.061 Ft, a külföldről (Prosperótól) rendelt könyvek bruttó átlagára 11.736 Ft volt.

– *Ajándék:*

- Ajándékként 13.022 db dokumentumot vettünk állományba 31.686.473 Ft értékben, a kisnyomtatvány csoportos naplóba 1.850 db dokumentum kerül bevezetésre ajándékként 2.730.450 Ft értékben. Az ajándékok száma összesen: 14.872 db, értéke: 34.416.923 Ft. Ez a teljes gyarapodás 18,9%-a.

- NKA könyvtámogatási program: az állományba vett ajándékok közül 285 db az Nemzeti Kulturális Alap könyvtámogatási programja keretében érkezett, értéke: 902.789,- Ft.
- Márai program: A Márai program V. fordulójában 2.753 db dokumentumot rendeltünk és vettünk állományba 6.002.919,- Ft értékben.
- Kiemelt ajándékozók 2015-ben: a skopjei Braka Miladinovci Könyvtár, 130 db könyvet kaptunk, 520.000 Ft értékben, és a Holland Nagykövetség, tőlük 224 db könyvet kaptunk, amelyek állományba vétele 2016-os munkatervi feladat.
- *Kötelesepéldány:*
  - A kötelesepéldányként állományba vett dokumentumok száma: 4767 db, (ez a beszerzett dokumentumok 6 %-a), értéke: 10.463.063,- Ft.

d. Belföldi és külföldi folyóiratok 2015-ben

- Kurrens időszaki kiadványok száma 2015-ben: 961 cím, összesen 2.466 példány.
  - Rendelt folyóirat: 538 cím,
  - Kötelesepéldány: 337 cím,
  - Ajándék: külföldi: 16 cím, belföldi: 70, összesen 86 cím.
- 18 folyóirat nyomtatott + online formában érkezett, 24 folyóiratot csak online formában rendeltünk. 46 folyóiratnál ingyenesen használhattuk az online verziót.
- Folytatódott a Digitalstandtól kísérleti jelleggel megrendelt 9 digitális folyóirat megrendelése áprilisig, májustól a címek száma 11-re változott.

e. Adatbázisok, e-könyvek

- Az Elektronikus Nemzeti Alapprogram keretében 7 adatbázist rendeltünk 2015-re, 20 adatbázist önállóan fizettünk elő.

- Az általános adatbázisokat (jogi adatbázis, szótárak) minden könyvtárunkban, a szaktudományi adatbázisokat a Központi Könyvtárban használhatták az olvasók.
- A beiratkozott olvasóknak távoli hozzáférést is biztosítottunk a szaktudományi adatbázisokhoz. (EBSCO, Gale, Proquest, kiadók adatbázisai.)
- Az EMIS adatbázisból több mint 600 forrást érthettek el a használók, amelyek között számos gyűjtőkörünkbe tartozó – a katalógusunkban önállóan is feltárt - időszaki kiadvány is található, beleértve a folyóiratok archívumait is. 2015 szeptemberéig 10 egyidejű használat mellett minden könyvtárunk elérhette az adatbázist. 2015. október 1-től a Központi Könyvtárban 3 egyidejű használó számára rendeltük.
- A JSTOR adatbázisban több mint ezer külföldi folyóirat volt elérhető online formában.
- A használati statisztikák elemzése után több adatbázist lemondtunk 2015-re (Springerlink, Ebrary Academic Complete, EBSCO LRC, IBSS, Optijus, Allgemeines Künstlerlexikon).
- A 2015-re előfizetett új adatbázisok:
  - a Proquest kiadó két kisebb csomagja (History & Political Science, Sociology & Antropology),
  - az EBSCO e-book gyűjteménye,
  - a Gale Kiadó irodalmi adatbázisa (LRC).
  - Év közben rendeltük az Arcanum Kiadó ADT+ adatbázisát.
- 2015-ben is folyamatosan feltöltöttük a könyvtár állományát az EBSCO Discovery Service-be, ezáltal egyszerre lehetett keresni a könyvtár előfizetett adatbázisaiban, a FSZEK katalógusában és az EBSCO által ingyenesen elérhetővé tett forrásokban.
- A honlapon elérhető (vásárolt és ingyenes) adatbázisok (címek) száma év végén 72 volt.
- A 2015. évre előfizetett digitális dokumentumok:
  - előfizetett adatbázisok száma: 27
  - e-könyvek:
    - külföldi könyvek:* a Gale Virtual Reference Library 21 elektronikus könyve, az EBSCO 6, a Sage Kiadó 2, a Wiley kiadó 1 elektronikus könyve, valamint az Ebrary két e-könyv-csomagja, az EBSCO e-book csomagja volt használható a könyvtárban és olvasójeggyel távoli eléréssel. Ezen kívül a Gale LRC-ből is van teljes könyvek letöltésére lehetőség.
    - belföldi könyvek:* a Multimédiaplaza 121 könyve volt használható a Központi Könyvtárban, az e-olvasóban. 2015 elején lejárt az előfizetés, nem hosszabbítottuk meg. A Digitalstand 13 könyve IP cím alapján 3 egyidejű használatig április végéig volt elérhető, a kevés használat miatt nem hosszabbítottuk meg.

- 2013-ban tesztelésre 102 db kölcsönözhető e-könyvet vásároltunk, de a távhasználat bevezetésének késése és az adatbázis-fejlesztés elmaradása miatt a tesztelés még 2015-ben sem kezdődött el.

f. Törlések

- 2015-ben 96.307 db dokumentumot töröltünk az adatbázisban, 106.459.245,- Ft értékben. A törlés oka legtöbbször a selejtezés volt, s főleg könyvet vontunk ki ebből az okból.
- A könyvállomány 83.724 példánnyal csökkent, jelentős a hangzó dokumentum (8.082 db), a vizuális dokumentum 2.833 db (ebből video kazetta 1.272 db) és a CD-rom csökkenés: 1.066 db.
- 2015-ben töröltük a 2008. előtt kölcsönzött behajthatatlan dokumentumokat. A 2009. december 31. előtt kölcsönzött dokumentumok törlése 2016-ban lesz. Az adatok ellenőrzése megtörtént, de az olvasóktól való visszavétel és a tartozások törlése a Corvinában nem történt meg. Olvasónál lévő példány nem törölhető az adatbázisban, ezért ezeknek a dokumentumoknak a törlése 2016-ban lesz.

1.2.2. Feldolgozás

1.2.2.1. Kurrens dokumentumok

- Az osztályon feldolgozott dokumentumok száma 4.659-cel kevesebb, mint az előző évben.
- Ennek oka, hogy az analitikus rekordok száma 3.500 rekorddal kevesebb. Mivel a szakbibliográfiák igényeit helyeztük előtérbe, jóval kevesebb idő maradt a 2006. előtt megjelent szépirodalmi gyűjtemények feltárására. A zenei tárgyú analitikus feltárást sem folytattuk, mivel egyelőre nem jött létre a tervezett együttműködés a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemmel a rekordok átvételéről, jóllehet a technikai lehetőség már adott.
- A kották száma 1.000-rel kevesebb. (Pontosan ennyivel kevesebb lapkotta maradt rögzítésre 2015-re a Zenei Gyűjtemény régebbi állományából az előző évihez képest.)
- A beszerzett AV-dokumentumok száma tovább csökkent, az elektronikus dokumentumok irányába tolódott.
- **A FSZEK adatbázis felépítése 2015 végén:**

Összes bibliográfiai rekord száma	1.175.449 rekord
Összes besorolási rekord száma	665.737 rekord

– **2015. évi gyarapodás:**

Irodalmi bibliográfia konverziója, bibliográfiai rekord	65.806 rekord	
Feldolgozó csoport által rögzített bibliográfiai rekord	26.678 rekord	
Gyűjteményekben rögzített bibliográfiai rekord	4.287 rekord	4.241 analitika, 46 kép
Összes gyarapodás	96.771 rekord	
Törölt rekord	839 rekord	
Besorolási rekordok száma	29.745 rekord	

– **Az osztályon 2015-ben készült új bibliográfiai rekordok száma dokumentumtípus szerint az előző évek adataival összevetve:**

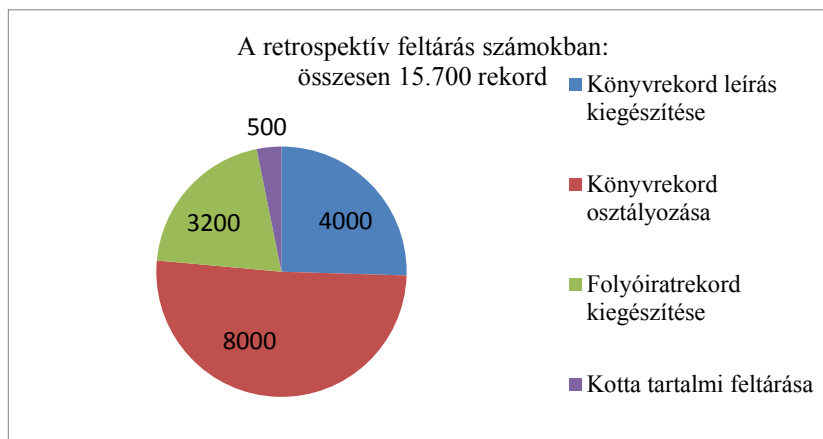
Dokumentumtípus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Könyv, térkép, időszaki	11.410	9.420	11.239	9.690	9.920	10.132	10.098
Analitika (könyv, cikk)	9.131	10.318	13.273	11.482	13.201	18.154	14.611
Videó	8	249	62	0	2	0	0
DVD	972	806	552	562	539	329	225
Diafilm	0	181	57	112	29	48	9
Oktatócsomag	155	179	151	80	86	29	65
CD	1.485	1.142	888	613	412	355	325
Hangkazetta	1	1	1	0	0	0	0
Bakelitlemez	1.298	62	2	0	0	0	0
Elektronikus	92	372	214	373	635	187	322
Kotta	454	937	617	475	677	2.103	1.023
Összesen	25.006	23.667	27.056	23.387	25.501	31.337	26.678

– **Az osztályon készített analitikus rekordok megoszlása:**

Téma	2011	2012	2013	2014	2015
Szépirodalom	7.289	2.567	6.201	10.014	3.547
Tanulmány	4.515	6.887	4.804	5.469	6.445
Cikk	1.469	2.028	2.196	2.671	4.619

1.2.2.2. Retrospektív feltárás

2015-ben 5.450-nel több rekorddal foglalkoztunk, mint 2014-ben.

1.2.2.3. Adatbázis javítás

- A kurrens és a retrospektív feldolgozás mellett folyamatosan javítottuk az adatbázist. (120.000 rekord módosult.) A napi munka során előforduló javítások - bibliográfiai rekordok, ill. besorolási adatok felülvizsgálata, egységesítése mellett szisztematikusan, kijelölt szempontok szerinti legyűjtésekkel is dolgoztunk.
- Kiemelt feladatnak tekintettük az Irodalmi adatbázis konverziója után a konvertált rekordok harmonizációját szolgáló javításokat (2015. április 19-től 32.473 konvertált rekord módosult). Ebből kb. 5.000 ezer rekordot manuálisan, egyenként javítottunk, a többit a besorolási adat automatizált cseréjével. Az adatbázis-konverziók lezáródásával elkezdtük az analitikus rekordok duplikációjának szűrését, és a duplikált rekordok összevonását.

1.2.3. Támogatások, pályázatok

- A könyvtár 2015-ben, az Emberi Erőforrások Minisztériumától, ODR keretében szolgáltatott dokumentumok beszerzésére 1.350 e Ft-ot kapott.
- Az érdekeltségnövelő pályázaton 30 millió forintot nyertünk.
- Márai program V. fordulójában 2.753 db dokumentum érkezett 6.002.919,- Ft értékben.
- Folytatódott az NKA könyvtámogatási programja, 285 db dokumentumot rendeltünk, 902.789,- Ft értékben.
- Az Országos Idegennyelvű Könyvtártól nemzetiségi dokumentumok beszerzésére bruttó 520.000 Ft-ot kaptunk, ebből 10.000,- Ft roma keret. A támogatásból két könyvtár számára vásároltunk könyveket, a soroksári könyvtárnak 74 db könyvet vettünk állományba, bruttó 170.103,50 Ft értékben. A Központi Könyvtár anyaga 2015 év végén érkezett, állományba vétele 2016-ban lesz. Az általuk rendelt 83 db dokumentumból 80 db (bruttó 314.901,- Ft

értékben) érkezett be. A rendelést 8 db vásárolt dokumentum egészítette ki, 34.902,- Ft értékben.

1.2.4. Humánerőforrás

- Soltész Anna szakmailag irányította a JAVA CAT és PAC modulok fejlesztésével, az adatbázis konverzióval, a Köztaurusz tárgyszó-adatbázis betöltésével, a zenei tárgyszócserével kapcsolatos munkákat, összefogta a teszteléseket, hibajavításokat.
- Személyi változások:
  - Nagy Lívia 2015 januárjától szülési szabadságra ment.
  - Szilágyi Judit 2015 augusztusától nyugdíjba vonult.
  - Kiss Katalin 2015 márciusában új munkahelyre távozott.
  - Új kollégák: Polgár Emőke (2015. márciustól), Budayné Baráth Blanka (2015. novembertől)
- A feldolgozó csoportban a dolgozói létszám alakulása a jelenlegi feladatok függvényében lehetőséget kínált a munkafolyamatok elosztásának újragondolására, átszervezésére. A feldolgozásra kerülő dokumentumok összetételében tartós változásnak tekinthető az AV-dokumentumok radikális visszaesése, a növekedő igény az analitikus feldolgozás, az elektronikus, majd a digitalizált dokumentumok iránt. Külön figyelmet fordítottunk a retrospektív feldolgozás folyamatosságának biztosítására.

2. Szakkönyvtári feladatok

2.1. Szolgáltatási feladatok

A Központi Könyvtárban működő Szociológiai Gyűjtemény feladata, hogy végezze és összehangolja a könyvtárban az országos szakkönyvtári funkcióból eredő munkafeladatokat a dokumentumok beszerzésétől a feldolgozáson át a szolgáltatásokig.

2.1.1. A Szociológiai gyűjtemény célközönsége

- A szociológiai szakirodalmi szolgáltatások használói elsősorban BA, MA, PhD egyetemi hallgatók vagy továbbképzések keretében szociológiai, társadalomtudományi stúdiumokat hallgatók, valamint egyetemi oktatók, kutatók, szociális munkások.
- Szolgáltatásaink kialakításában évek óta egyre intenzívebben vesszük figyelembe a szakmai közönség olvasói igényeit.

2.1.2. Szociológiai olvasóterem: kézikönyvtár, szaktájékoztató

- A könyvtár Szociológiai olvasótermet működtet, amelyben 2015-ben több mint 10.000 dokumentum volt található (9.700 könyv, 853 folyóirat kötet, 105 elektronikus dokumentum).

- A CD-ROM-okat és DVD mellékleteket az olvasóterem két kijelölt gépén szolgáltatjuk, szerverről, illetve lokálisan.
- A Szociológiai olvasóteremben szaktájékoztatási szolgáltatás működik, ezen kívül telefonon és e-mailben is adunk tájékoztatást. Az olvasóteremben 6 számítógép áll az olvasók rendelkezésére, amelyeken a katalóguson kívül a legfontosabb adatbázisok, könyvtári források érhetők el.
- A dokumentumforgalom 9%-kal (53.349 db), a referenz-kérdések száma 12 %-kal (4024 db) csökkent a három olvasóteremben és a folyóirat-galérián. A dokumentumforgalom csökkenése magyarázható az elektronikusan elérhető anyagok növekedésével, ill. az egyetemi hallgatók anyaggyűjtési szokásainak változásával.
- A Szociológiai olvasóterem dokumentumforgalma 2011-2013-ban fokozatosan visszaesett, 2014-ben stagnált, majd 2015-ben folytatódott az évenkénti 9-10 %-os csökkenést mutató trend (25.344 dokumentum).
- Távhasználat: A távhasználati statisztika a nekünk telefonon vagy a szociologia@fszek.hu e-mail címre feltett tájékoztató kérdéseket tükrözi. 2015-ben a Gyűjtemény e-mail címéről küldött tájékoztató anyagok száma 50 volt.

2.1.3. Magyar szakirodalmi adatbázis szolgáltatása

A Magyar szociológiai irodalom adatbázisa 2007 óta a könyvtár Corvina katalógusában érhető el.

- 2015 első felétől a szociológiai szakirodalmi adatbázis önálló, szegmentált megjelenési felületen jelenik meg a webopac legújabb verziójában (v3.6.75).
- 2015 októberében a Köztaurusz betöltésre került a másolati adatbázisba (copiedb-be). Az eredményt teszteltük és véleményyeztük.
- A magyar szociológiai irodalom feldolgozását a Feldolgozó osztállyal együttműködve, nagyobb fennakadások nélkül folyamatosan végeztük.
- A magyar szociológiai irodalom bibliográfiája jelenleg 184.000 tételből áll. (Kb. 32.000 könyv, 63.000 könyv analitika, 88.000 folyóiratcikk, 671 elektronikus dokumentum, 300 periodika (folyóirat, évkv.) Ebből több mint 30.000 tétel tárgyszavazatlan. A 2014-es dokumentum megoszlás: 30.400 könyv, 200 elektronikus dokumentum, és csaknem 150 000 analitikus tétel: 83.708 cikk, 271 e-dokumentum analitika, 58.846 könyv részdokumentum. (A többi rekord: kézirat és folyóirat leírás.)
- Az analitikus feltárássra kijelölt folyóiratok listáját 2015-ben felülvizsgáltuk, és nagy mennyiségű periodikával bővítettük ki, elsősorban a növekvő számban megjelenő, elektronikusan is elérhető folyóiratokkal, és a több éve sajnálatosan elhanyagolt évkönyv-címekkel.

- A feldolgozó munkába évek óta beépült a teljes szövegű url-ek hozzákapcsolása a bibliográfiai tételekhez. Az adatbázis 2007 utáni anyagában tovább nőtt a közvetlen fulltextes linkek aránya. 2014: 10%, 2015: 12 %.
- 2015-ben tovább nőtt az elektronikus dokumentumok leírásának aránya a Magyar szociológiai irodalom bibliográfiájában. A Feldolgozó osztály 23 elektronikus könyv, 17 elektronikus folyóirat, 156 e-könyv analitika és 289 e-folyóirat analitika tételt írt le. Egyre több, elsősorban magyar vonatkozású külföldi szociológiai, társadalomtudományi dokumentum is leírásra került a katalógusban.

2.1.4. Nemzetközi adatbázisok szolgáltatása

- 2015-ben három alkalommal kerestük meg a célközönséget adatbázisaink népszerűsítésére: ingyenes lehetőséget kaptak távoli eléréssel külföldi online adatbázisok tesztelésére. A tesztidőszakokban használati statisztikák jelentős mértékben emelkedtek.
- A Szociológiai Gyűjtemény weblapján a kifejezetten a szociológiai szaktájékoztatáshoz használható előfizetett adatbázisokat, illetve adatbázis-csomagokat gyűjtöttük össze.
- 2015-ben a szociológiai-társadalomtudományi szakirodalmi ellátás számára a legfontosabb előfizetett adatbázisok voltak: EBSCO SocIndex, Academic complete, online e-könyv csomagok (Sage Knowledge, EBSCO E-books, Ebrary). Az EISZ-en keresztül: WoS, JSTOR.
- Az EBSCO szociológiai adatbázisának, a SocIndexnek a használata a tavalyi magas szinten maradt. (2015: 8419 belépés, 37567 keresés és 3839 fulltextes letöltés).
- Az EBSCO összes adatbázisának használatát a 2015-re is előfizetett EBSCO Discovery Service (EDS) közös keresőfelület még tovább növelte. Az EDS nem csak a FSZEK által rendelt adatbázisok és elektronikus dokumentumok többségében nyújt lehetőséget a közös keresésre, hanem nagy számú nyílt hozzáférésű (open access) adatbázist és információs eszközt is bevon a keresésbe, köztük olyan fontos szakirodalmi adatbázisokat, mint a német SOLIS, SOFIS vagy a francia Persée. Az EDS-en keresztül indított keresések száma szinte havonta duplázódott az EBSCOhoston indított keresések számához képest.
- Az EBSCO használatának népszerűségére tekintettel 2015-re megrendeltük az Academic Complete E-book online könyvgyűjteményét.
- Az EISZ-en keresztül elérhető adatbázisok közül a szociológiai szakterület számára legfontosabb a Web of Science, benne a Social Sciences Citation Index, s a nálunk 2011 júniusától elérhető JSTOR humán- és társadalomtudományi csomagjai, melyekben a számunkra legfontosabb folyóiratok archív anyaga található.
- A magyar tartalmak közül a szociológiai tájékoztatás számára elérhető az Akadémiai kiadó folyóiratcsomagja, valamint az Arcanum Digitális Tudománytára.
- 2015-ben a könyvtár előfizette az Arcanum Digitális Tudástár bővített változatát, az ADT Plus-t, mely hatalmas online anyagával szintén nagyon hasznos a szakirodalmi

tájékoztatásban. Az adatbázis folyóiratainak megoszlása: 230 folyóirat és nagyobb gyűjtemény, 10 hírlap, 10 lexikon, 17 családtörténeti és helytörténeti folyóirat, 1 darab első világháborús periodika és 18 darab hungarológiai folyóirat

2.1.5. Külföldi folyóiratok online szolgáltatása

- A legfontosabb külföldi folyóiratok kurrens évfolyamait online szolgáltatásként 2012-től folyamatosan rendeljük.
- 2015-re további folyóiratokat rendeltünk meg print+online, illetve csak online, kiegészítve ezzel a nemzetközi adatbázisok (JSTOR, EBSCO) embargós anyagát. 2015-ig a távoli elérés sajnos nem volt biztosított, de 2015-ben a közbeszerzési kiírásban megfogalmazott elvárásaink módosítása miatt ez megoldódott.
- Közvetlenül a kiadóktól (Sage és Taylor&Francis) rendeljük néhány fontos szociológiai folyóirat távoli online előfizetését.

2.1.6. Online e-könyv szolgáltatás

- 2009 elejétől folyamatosan bővítjük a szociológiai-társadalomtudományi elektronikus referenz könyvtárat, melyet távoli eléréssel szolgáltatunk a honlapunkon és a katalóguson keresztül.
- Jelenleg összesen 29 online referenz könyv (többkötetes enciklopédia, lexikon, egyéb kézikönyv) áll olvasóink rendelkezésére (Gale Virtual Reference Library, EBSCO E-books, Sage Knowledge, Wiley E-books).
- 2015-re a társadalomtudományokra szűkítve előfizettük a Proquest interdiszciplináris elektronikus könyvgyűjteményét, az EBRARY Academic Complete csomagját. Az Ebrary-t 2015-ben mindössze 258 alkalommal keresték fel olvasóink 2.387 oldalt tekintettek meg 5.260 oldalt nyomtattak ki és 31 teljes dokumentumot töltöttek le.

2.1.7. Internetes információk gyűjtése és szolgáltatása

Folyamatosan bővítjük a honlapon található link- és e-dokumentum gyűjteményt (Magyar szociológiai e-könyvek, E-books about Hungarian society rovatok), ezen kívül a teljes szövegre utaló linkkel egészítjük ki a szociológiai könyvek katalógus leírásait.

2.1.8. A Szociológiai Gyűjtemény honlapjának szolgáltatásai

- A gyűjtemény weblapja több fontos szakmai honlapra mutat (pl. MTA Szociológiai Intézet, ELTE TÁTK, Magyar Szociológiai Társaság).
- A honlap rovatainak újdonságait rendszeresen reklámozzuk Facebook-oldalunkon is, amelyen 2015-ben 700 követőnk volt.
- A honlap látogatottsága a Google Analytics alapján 2015-ben 37 817 megtekintés volt, ami a tavalyi 45 657-hez viszonyítva jelentős visszaesést mutat.

- Az In memoriam rovatban Szántó Miklós, Ulrich Beck és Hankiss Elemér halála alkalmából bibliográfiával, Szántó Miklós esetében memoárkötetének egy digitalizált részletével emlékeztünk meg, mely a szociológia hazai újjászervezéséről szól.
- A honlap legnépszerűbb rovata 2015-ben 17.213 megtekintéssel a Magyar szociológiai e-könyvek című, e-dokumentumokra utaló linkeket tartalmazó gyűjteményünk volt. Népszerű a magyar és külföldi szociológiai könyveket bemutató rovat is. 2015-ben a gyűjtemény 150 linkkel bővült.
- Június közepén létrehoztunk egy új rovatot Linkajánló néven, amelyben már eddig ismert, ill. az újabb referenz kérdéseink megválaszolása közben talált jelentős szakmai honlapokat tesszük közzé alkalmi jelleggel. Ezt a rovatot fél év alatt 118-an látogatták.
- A honlap folyamatosan (heti átlagban minimum 2-3 alkalommal) frissül. A fontosabb tartalmak válogatva megjelennek a könyvtár angol nyelvű honlapján is.

2.1.9. Digitalizálás, nyílt hozzáférésű tartalmak szolgáltatása

- A digitalizálás területei: szociológiai témájú retrospektív és kurrens anyagok digitalizálása, valamint állományvédelmi célú digitalizálás.
- 2015-ben mintegy 20.000 oldal terjedelemben történt a gyűjteményben digitalizálás.

2.1.10. Használó képzés, a szolgáltatások igénybevételének támogatása

- 2015-ben 7 alkalommal tartottunk könyvtári bevezető órát első évfolyamos szociológus- és tanítóképzős hallgatóknak, összesen 86 főnek. Az eddigi - minket rendszeresen látogató - egyetemi tanszékeken kívül 2015-ben újabb is jelentkezett: Károli Gáspár Egyetem szociológia szak.
- Online társadalomtudományi adatbázisok használata c. használó-képző tanfolyamunkat évek óta elsősorban szociológus MA- és PhD-hallgatók és oktatók körében hirdetjük meg. Az előadások során nemcsak a társadalomtudományi adatbázisokat, hanem egyéb könyvtári információs portálok használatát is bemutatjuk. 2015-ben a tavaszi szemeszterben meghirdetett előadásokra kevesen jelentkeztek, ezért a képzést elhalasztottuk, viszont az őszi szemeszterre meghirdetett képzésre a nagy érdeklődés miatt plusz egy alkalmat is meg kellett hirdetnünk (Összesen 31 fő, 12 órában).

2.2. Gyűjteményfejlesztés

- A 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet rendelkezése szerint elkészítettük a könyvtár új Gyűjtőköri Szabályzatát, melyben az eddiginél hangsúlyosabb helyet töltenek be a Szociológiai Gyűjteményre vonatkozó gyűjtőköri rendelkezések. A szabályzatot a fenntartó Fővárosi Önkormányzaton keresztül az EMMI-hez benyújtottuk, ezt 2015-ben fogadta el a minisztérium.

2.2.1. Dokumentum beszerzés

2.2.1.1. Magyar szociológiai témájú dokumentumok beszerzése

- A Szociológiai Gyűjtemény szerzeményezéssel megbízott munkatársainak feladata, hogy javaslatot tegyenek a beszerzésre, a példányszámra és a szakcsoport-jelzetre a szociológiai szakkönyvtári szempontok lehetőség szerinti érvényesítésével. Az igényeket a Központi Könyvtár igazgatója hagyja jóvá.
- A szociológiai tárgyú magyar dokumentumok szerzeményezési kerete a Központi Könyvtár beszerzési keretének része.
- A központi ajánlati lista alapján beszerezhető művek mellett a Szociológiai Gyűjtemény a speciális szakkönyvek beszerzésére egyéni kapcsolatot épít ki kisebb kiadókkal, egyetemekkel, alapítványokkal, múzeumokkal és kutatóintézetekkel.

2.2.1.2. Külföldi szociológiai dokumentumok beszerzése

- A külföldi szociológiai- és társadalomtudományi könyvbeszerzésre szánt keret 2015-ben összesen kb. 1,5 millió Ft volt, hasonló a tavalyihoz.
- A megrendelésekből 90 könyv érkezett be 2015-ben.
- 2009 óta szisztematikusan építjük társadalomtudományi online kézikönyv-állományunkat (Gale Virtual Reference Library, Sage, EBSCO E-books, Wiley). A könyvek a katalóguson és a honlapon keresztül is elérhetők távolról. 2015-re az e-referenz könyvsomagokat kiegészítettük a Proquest kiadó Ebrary interdiszciplináris jellegű, 109.000 könyvből álló online elektronikus könyvgyűjteményével.

2.2.1.3. Folyóirat beszerzés

- 2015-ben a Szociológiai Gyűjtemény számára 53 magyar és 54 külföldi szociológiai, társadalomtudományi folyóiratot rendeltünk. A rendeléskor fontos szempont volt a választék kialakításában és a példányszám megállapításában a folyóiratok online hozzáférése.
- 2013 óta a legfontosabb külföldi szociológiai folyóiratok kurrens évfolyamát print+online rendeljük. 2015-ben 47 külföldi társadalomtudományi folyóiratot érnek el használóink online módon.

2.2.1.4. E-dokumentum beszerzés (ld. 2.1.6.)

2.2.1.5. Adatbázisok beszerzése (ld. 2.1.3. és 2.1.6.)

2.2.1.6. Olvasótermi, kézikönyvtári állomány fejlesztése

- A szociológiai és társadalomtudományi kézikönyvtár 2015-ben 654 kötetel gyarapodott, a folyóirattárban levő dokumentumokat folyamatosan gondozzuk, ellátjuk a technikai teendőket.
- Nyilvántartjuk, és a katalógusban tükröztetjük az egyre nagyobb számban csak elektronikusán hozzáférhető szociológiai és társadalomtudományi folyóiratcímeket.

2.2.3. Állományellenőrzés (ld. 2.5.3.)

2.3. Gyűjteményfeltárás

2.3.1. Szakirodalmi bibliográfiai feltárás, szociológiai adatbázis építése

2.3.1.1. Magyar szociológiai irodalom feldolgozása

- A szociológiai szakirodalom feltárását a Szociológiai Gyűjtemény munkatársai a Feldolgozó osztállyal együttműködve folyamatosan végzik. A bibliográfiába kerülő könyvek és analitikus tételek kijelölését, valamint a tárgyszavazást és annotálást a Szociológiai Gyűjtemény munkatársai készítik, a leírások nagy része a Feldolgozó osztály munkája.
- Az analitikus rekordok kivételével minden főrekord betöltésre kerül a MOKKA-ODR katalógusba. Az analitikus rekordokat 2015-től tesszük elérhetővé a MOKKA számára.
- A tárgyszavazást a Corvinában a Relex tezaursz-kezelő segítségével végezzük.
- 2015-ben kb. 10 035 új tétel készült el, többnyire a Feldolgozó osztály leírásai.
- A feldolgozó munkába évek óta beépült a teljes szövegű URL-ek hozzákapcsolása a bibliográfiai tételekhez.
- A tárgyszavazásban az évek óta felhalmozott lemaradásokat 2015-ben sem sikerült bepótolni, amitől az adatbázis anyagának tárgyi feltárása nem naprakész. A tárgyszavazatlan tételek aránya: 24 %.

2.3.1.2. Külföldi szociológiai könyvek feltárása

A Feldolgozó osztály – kérésünkre – a külföldi, csak interneten elérhető, kiemelkedően fontos dokumentumok regisztrálását 2015-ben az eddigieknél nagyobb mennyiségben végezte.

2.4. Tudományos munka

- A Szociológiai Gyűjteményben nem folyik szociológiai jellegű tudományos kutatás.
- A tudományos kutatás támogatására tartjuk Online társadalomtudományi adatbázisok használata című felhasználó-képzésünket, elsősorban doktorandusz hallgatók számára.
- Karbach Erika a Kultúra és közösség c. folyóirat tanácsadó testületének tagjaként írásos javaslatot tett a folyóirat nemzetközi indexálására és open access átalakítására.

2.5. Állományvédelem

- A szociológiai és társadalomtudományi állomány állományvédelmi feladatait folyamatosan végezzük (hiánykeresés, pótlások, veszélyeztetett anyagok állományvédelme raktárba való áthelyezéssel).

2.5.1. Állományvédelmi digitalizálás

- Az utolsó példányos, illetve eleve egy példányos műveket regisztráljuk, digitalizálási listára tesszük, a folyóirathiányok pótlására bizonyos címekből duplumsort alakítottunk ki.

2.5.2. Állományleltár

- A nyár folyamán RFID-olvasó segítségével hivatalos állományellenőrzést végeztünk a kézikönyvtár és a szociológiai folyóirat-galéria bekötött anyagában.

3. Gazdálkodás, műszaki üzemeltetés

3.1. Bevételek alakulása

3.1.1. Intézményi működési bevételek

Intézményünk eredeti előirányzata az év folyamán 13,3%-kal növekedett. A tervezés során a beszámolási időszak bevételeinek alakulásával kapcsolatban a korábbi időszak használói szokásait vettük alapul, de sajnálatos módon a bevételeink elmaradtak a várakozástól. Az elmaradt bevételeket a vállalkozási tevékenységeink bevételeiből tudtuk pótolni. A bevételek a tervezetthez képest az alábbiak szerint alakultak:

- A beiratkozási díjak 0,59%-kal voltak alacsonyabbak, mint a terv.
- A nem hagyományos dokumentumok kölcsönzése a várt - és így tervezett - bevételtől jelentősen 41,82%-kal maradt el.
- Komoly hatást gyakorolt a működési bevételünk alakulására az ÁFA-visszatérítés miatt keletkezett többlet, mely jellegének és elszámolási rendjének köszönhetően egy nehezen kiszámítható bevételi forrás. Az ÁFA-visszatérüléssel az idei évben 110 mFt bevételt értünk el, amely 28,97%-os többletet eredményezett az eredeti előirányzathoz képest.
- A fénymásolási bevételek 67,38%-ra visszaestek, a klasszikus könyvtárszakmai szolgáltatások közül az internet szolgáltatás a tervezettől eltérően 83,84%-os mértéket mutat, csökkentve a bevételt.
- Az áru- és készletértékesítés bevételének elmaradása – alapvetően a selejtezésre javasolt eszközök értékesítésének elhúzódása miatt - összességében 15,5%-os mértéket mutat.
- A vállalkozási bevételek között szerepelnek a központi épület kávézójának bevételei. A kedvező áron, alacsony haszonkulccsal működő, de többek között ezért is népszerű szolgáltatás a használói komfort színvonalát mindenképpen emelte, miközben volumene meghaladta a 24 millió forintot.
- Változatlanul megpróbáljuk a kezelésünkben álló üres helyiségeket bérbe adni, de ez sajnos egyre nehezebb az irodapiac telítettsége miatt.
- A Központi Könyvtár bérbe adható reprezentatív termeinek bérlésére a 2015. évben a korábbi évekhez képest is kimagasló kereslet mutatkozott. Így a bérbeadás, ezen belül a filmforgatások jelentős bevételi forrást biztosítottak. Mivel az alaptevékenység bevételi lemaradását jelenleg ezzel még tudjuk kompenzálni, ezért nagy hangsúlyt fektet a könyvtár felső vezetése minden ilyen bevétel megszerzésére.
- A bankkamat-bevételeink a kiskincstári rendszer működtetése miatt szinte nullára csökkentek, az eredeti előirányzathoz képest 0,23 %-ban teljesültek.

3.1.2. Működési- és felhalmozási célú pénzeszközátvétel

- Működési célú pénzeszközátvételünk államháztartáson kívülről 4.870 eFt volt. Mind felhalmozási célú, mind működési célú pénzeszközátvételünk volt államháztartáson belülről, a Nemzeti Kulturális Alap által nyújtott pályázati támogatásból és kerületi önkormányzatoktól.
- Államháztartáson belülről jövő bevételeként jelent meg a NAV-tól származó „1%” pénzeszközátvétel 315 eFt értékben.

3.1.3. Felhalmozási- és tőkejellegű bevételek

- Előirányzatunkban e címen bevételt nem terveztünk.

3.1.4. Pénzforgalom nélküli bevételek

- Pénzforgalom nélküli bevételeként a 2014. évi pénzmaradványból 88.567 eFt-ot terveztünk előirányzatként, melynek realizálása közgyűlési jóváhagyással az alábbi bontásban megtörtént:
  - Személyi kiadásokra és járulékaira 2.453 ezer Ft,
  - Intézményi beruházásokra 37.094 ezer Ft.
  - Vállalkozási maradvány befizetési kötelezettségre 4.246 eFt,
  - Költségvetési maradványból befizetési kötelezettségre 44.774 eFt.
- A gazdálkodást nehezítette a pénzmaradvány jelentős mértékű elvonása, ami a korábbi években nem volt tapasztalható. Pénzmaradványunk folyamatosan évről évre csökken, ami az állandósult támogatás reálérték-csökkenés következménye. A pénzmaradvány csökkenésével egyidejűleg növekszik évenként a kötelezettséggel terhelt maradvány, az idei évben szabad maradványunk már nem realizálódott. Ennek eredményeképpen a következő évi beszűkült költségvetés kompenzálására ezen a címen nem lesz lehetősége az intézménynek.

3.1.5. Támogatások

- Felügyeleti szervei támogatás alakulása:
  - Eredeti előirányzatként 1.527.028 eFt működési célú támogatással indult költségvetésünk. Az évközi változás 114.487 eFt volt, melyből 30.000 eFt érdekeltség-növelő támogatás, ODR-támogatás 1,7 millió, 20.000 eFt céljellegű beruházási támogatás, 27.968 eFt bérkompenzáció miatti támogatás. A többi előirányzat módosítás a BMK átvételéhez kapcsolódik.

2015. évben befolyt támogatások		
Működési támogatások		(eFt)
Kerületi Önkormányzatok	III.	500
	V.	100
	VI.	200
	X.	1,000
	XI.	1,000
	XIII.	1,120
	XV.	1,200
	XVIII.	1,700
	XIX.	300
	XX.	100
	XXII.	300
összesen:		7,520
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága	A kortárs hazai irodalom alkotóinak és közönségének találkozását lehetővé tevő programsorozat megvalósítására	700
	Szervezetfejlesztés, vezetői továbbképzés megrendezésére	1,500
	Az FSZEK Budapest Gyűjteményének biztonságos tárolását szolgáló tároló tasakok és archiváláshoz használatos papíryanagok beszerzésére	539
	Kortárs zenei sorozat megvalósítására a FSZEK Zenei Gyűjteményében	600
	Kortárs és kedvelt-programsorozat lebonyolítására	800
	Informál, integrál, inspirál- az ezerarcú könyvtár című programsorozat megvalósítására	3,600
	összesen:	7,739
Emberi Erőforrások Minisztériuma	ODR - Országos Dokumentumellátási Rendszer	1,780
	összesen:	1,780

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	A FSZEK XXI. II. Rákóczi Ferenc. u. 106. sz. alatti tagkönyvtár támogatása	700
	összesen:	700
NAV 1%		315
	összesen:	315
Államháztartáson belüli működési támogatások mindösszesen		18,054
Fővárosi Munkaügyi Központ	Közhasznú foglalkoztatásra	4,511
	összesen:	4,511
Ado- mányok		359
	összesen:	359
Államháztartáson kívüli működési támogatások mindösszesen:		4,870
Működési támogatások mindösszesen:		22,924
Felhalmozási támogatások		
Fővárosi Önkormányzat	Érdekeltségnövelő támogatás	30,000
	összesen:	30,000
Fővárosi Önkormá- nyzat	Célberuházás	20,000
	összesen:	20,000
Államháztartáson belüli felhalmozási támogatások mindösszesen		50,000
2015. évi támogatások mindösszesen:		72,924

3.2. Kiadások alakulása

Előirányzat-módosítás összesen: 270.566 ezerFt.

Az előirányzat-módosítások nagyságrendje, okai, és forrásainak felsorolása:

- Személyi juttatások összesen: 48.901 ezerFt
    - bérkompenzáció felügyeleti hatáskörben támogatással: 22.022 eFt
    - pénzmaradvány terhére felügyeleti hatáskörben: 1.230 eFt
    - Járulékokra történő átcsoportosítás felügyeleti hatáskörben: -4.650 eFt
    - Városháza kiadó tevékenységre: 13.500 eFt
    - BMK átvétellel kapcsolatban: 16.799 eFt.

  - Munkáltatót terhelő járulékok összesen: 19.855 ezer Ft
    - bérkompenzáció: 5.946 eFt
    - pénzmaradvány terhére: 1.223 eFt
    - átcsoportosítás személyi juttatásról: 4.650 eFt
    - Városháza kiadó tevékenységére: 3.500 eFt
    - BMK átvétellel kapcsolatban: 4.536 eFt.

  - Dologi kiadások összesen: 72.581 eFt
    - átcsoportosítás intézményi beruházásból: 23.210 eFt
    - Városháza kiadó tevékenységére: 12.000 eFt,
    - Nemzetközi kötelezettségek teljesítésére: -11 eFt,
    - BMK átvétellel kapcsolatban: 47.860 eFt,
    - ÁFA visszatérítés többlet: 4.025 eFt,
    - többlettámogatás: 1.500 eFt,
    - számlanyitás BMK részére: -3 eFt
    - átcsoportosítás intézményi beruházásra fedezet céljából: -16.000 eFt,

  - Nemzetközi kötelezettségek teljesítése: 11 eFt
    - IFLA tagdíj befizetésére 11 eFt,
- Elvonások befizetések: 49.344 eFt
- Költségvetési maradvány elvonásának fedezetére: 44.774 eFt
  - Vállalkozási maradvány befizetési kötelezettségére: 4.246 eFt
  - Pályázati támogatás visszafizetése: 324 eFt.

Intézményi beruházások: 79.884 eFt

- Átcsoportosítás dologi kiadásokra: - 23.210 eFt
- Érdekeltségnövelő támogatás: 30.000 eFt,
- Céljellegű támogatás: 20.000 eFt,
- Pénzmaradvány terhére: 37.094 eFt.

3.2.1. Intézményi működési kiadások alakulása

- Ebben az évben is folyamatosan törekedtünk a stratégiai tervben meghatározott céljaink teljesítésére, szolgáltatásaink folytonos megújítására, korszerűsítésére, annak ellenére, hogy előirányzataink folyamatosan csökkennek.
- A beszámoló időszak eredeti előirányzata a bázisidőszak eredeti előirányzatához képest összességében 3.287 eFt többletet tartalmaz.
- Az év folyamán a felügyeleti szerv részéről bérkompenzáció címén 27.968 ezer Ft, érdekeltségnövelő támogatás címén 30.000 ezer Ft-tal módosult kiadási előirányzatunk és célberuházás címén 20.000 eFt-tal módosult előirányzatunk.
- Év végén a személyi juttatás terhére és a járulékok javára 4.650 eFt átcsoportosítását kezdeményeztük a járulékokon keletkező szükségletek fedezetére.

3.2.2. Személyi kiadások és járulékok

- Eredeti előirányzatunk a személyi kiadásokra 1.053.332 ezer forint, a személyi kiadások járulékaire pedig 295.478 ezer forint az első féléves 408 fős és második féléves 423 fős létszámterv mellett.
  - A 416 fős átlagos statisztikai létszám mellett a fluktuáció csak látszólagos, nagy részben a nyugdíjba vonulásoknak tudható be.
  - Személyi kiadásaink teljesülése 99,94%-os, munkáltatói járulék felhasználásunké pedig 97,9-os volt.
  - Intézményünk döntően saját elhatározásból sok éve csökkenteni létszám-irányszámát. Az elhatározás eredetileg elsősorban a bérhelyzet javítását célozta, azonban az utóbbi öt évben kizárólag az egyre csökkenő felügyeleti támogatás- és árbevétel okozta hiányokat kompenzálta, illetve az ellehetetlenülő dologi kondíciókat javította.
- Intézményi létszámunk 2014. évihez képest történt növekedését a többlet feladatok eredményezték. /Városháza kiadó tevékenységének bővülése, Budapesti Művelődési Központ gazdasági és műszaki feladatainak átvétele/

3.2.3. Dologi kiadások

- Költségvetésünk reálértéke évről évre rosszabb feltételeket biztosít intézményünk számára, mindazon túl, hogy abszolút mértékben is jelentős csökkenésekkel kellett számolnunk. Helyzetünket jól szemlélteti, hogy míg az elmúlt 10 évben bevételi előirányzataink 126%-kal nőttek lépcsőzetesen, dologi előirányzataink növekedése alig haladja meg a 61%-ot, miközben az energiatakarékossági intézkedésekkel folyamatosan javított, de az egységáruk tekintetében nem befolyásolható energiaköltségek több mint duplájára nőttek.
- 2015. évben a kiadási előirányzatunk a dologi kiadások során a megelőző évhez képest 21,33%-kal alacsonyabb eredeti előirányzatban. Ennek oka a könyvtári dokumentumok intézményi beruházás keretében történő beszerzés miatti előirányzat átcsoportosítás. A jelenleg rendelkezésre álló előirányzat és az év közben végrehajtott előirányzat-módosítások, valamint egyéb soron keletkező megtakarítások az ésszerű, takarékos gazdálkodás mellett sem biztosítanak lehetőséget a korábbi években megvalósított szintű fejlesztésekre. Az utóbbi években folyamatosan törekedtünk dologi kiadásaink racionalizálására, minden területen költségkímélő intézkedéseket vezettünk be.
- Az érdekeltség-növelő támogatás nem emelte dologi kiadásaink fedezetét. A támogatás 100%-ban intézményi beruházásként került előirányzatosításra. Jóváhagyott pénzmaradványunkból a legszükségesebb működési kondíció-javítások mellett az informatikai eszközök, valamint a könyvtári berendezések beszerzésének előirányzatait növeltük.
- A dologi kiadásokon belül a készletbeszerzés 49.059 eFt-ban, a szolgáltatások kiadásai, pedig 293.269 eFt-ban realizálódtak. A készletbeszerzéseket, illetve az eszközbeszerzéseket jellemző módon árajánlatkéréssel, ahol pedig jogszabályi előírás szerinti követelmény, ott közbeszerzési eljárás keretében bonyolítja intézményünk. Közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk a könyv- és folyóirat-beszerzéseket is.
- Szolgáltatási kiadásaink szinte valamennyi területen kedvezően alakultak, túllépés sehol nem tapasztalható.
- Dologi költségvetésünk jelentős eleme az energiaköltség-kiadás. Az utóbbi évek következetes és folyamatos energia-megtakarítási intézkedéseinek eredményeként a kiadások a tervezettnél megfelelően alakultak, az előirányzatokat csak az év közbeni áremelések mértékével egyezően kellett módosítani.

3.2.4. Működési célú pénzeszközátadás államháztartáson kívülre

Ezen a jogcímen a KKDSZ FSZEK Helyi Szervezete részére történt átutalás 450 ezer forint, nemzetközi kötelezettség címén 161 eFt volt.

3.2.5. Hálózat fenntartási, -korszerűsítési kiadások

- Felújítási előirányzattal intézményünk 2015-ben nem rendelkezett.
- Forrás híján több arra kijelölt tagkönyvtárunk felújítása, átalakítása várat még magára, ezek a folyamatosan aktualizált stratégiai tervünkben is szerepelnek.
- A Központi Könyvtárban tavasszal kialakítottunk egy többcélú tanulótermet, az olvasótermek tehermentesítése érdekében.
- A Központi Könyvtár nyári zárva tartása alatt került sor a palotaterek nyílászáróinak, fal- és mellvéd burkolatainak javítására, mázolására, nagytakarítására.
- Intézményünk Karbantartási csoportja az ismétlődő, napi karbantartási feladatok mellett a tervezett és az előre nem látható fenntartási, javítási munkákat is elvégezte, melynek során mintegy 7.000 eFt értékű anyagot használt fel, épített be. Az elvégzett feladatok közül csak a legjelentősebbeket nevesítjük.
  - A Központi Könyvtár nyári nagykarbantartása: vakolat- és festésjavítás, burkolatjavítás, nyílászárók javítása, mázolása, bútorok javítása, gépészeti berendezési tárgyak, szerelvények javítása, cseréje, szűrőcserék, fényforrások cseréje, az olvasói terekben korszerű, energiatakarékos led-fényforrások beszerelése.
  - A VI. Liszt F. tér 6. sz. alatti könyvtár teljes belső nagykarbantartása: vakolatjavítás, teljes festés-mázolás, burkolatjavítás, belső nyílászárók cseréje, külső nyílászárók részleges felújítása, homlokzatfestés, régi fa könyvespolcok felújítása, kiegészítő bútorok elkészítése.
  - Több tagkönyvtárunkban egyedi díszítőfestés is készült a gyermekkönyvtári terek otthonosabbá tételére.
- A Karbantartási csoporthoz tartozó Gyorsszolgálat a halasztást nem tűrő, azonnali beavatkozást igénylő feladatok (zárlat, áramszünet kivizsgálása-elhárítása, csőrepedés, dugulás megszüntetése, betörés, illetve üvegtörés esetén az ideiglenes védelem biztosítása, világítási, fűtési problémák megoldása stb.) ellátása mellett az esedékes karbantartási feladatok elvégzésébe is besegített.

3.2.6. Intézményi beruházási célú kiadások

- A Központi Könyvtárban az év első felében megtörtént az információs táblák felszerelése, beüzemelése.
- A XI. Nagyszében tér 1. sz. alatti könyvtárunk kölcsönzőpultja teljesen fel lett újítva.

3.3. Üzemeltetés

3.3.1. Állagmegóvás

- A Központi Könyvtárban az augusztusi rendkívüli felhőszakadás nagyon komoly károkat okozott. Több olvasótermi rész is leázott (köztük a Fogadóterem és a Kisbálterem is). A helyreállítási munkákat elvégeztük, kivéve a műemléki védettség alatt álló terek restaurátori feladatait, melyekre csak a 2016-os nyári zárás alatt tudunk sort keríteni. A palotaépület felső szintjén lévő irodák súlyosan károsodtak, volt ahol a teljes padlóburkolat tönkrement az álmennyezettel, falfestéssel együtt. Szinte a teljes alagsort elöntötte a sár, melynek eltakarítása még nagy erővel is napokig tartott. A legtöbb fennakadást és a legmagasabb javítási költséget a felvonók és az épületfelügyeleti rendszer meghibásodása, tartós működésképtelensége okozta.
- Részleges tisztasági festésre került sor a XVIII. Csontváry utcai könyvtár vizesblokkjában, a lapostető szigetelés felújítását és az új bejárati előtető elkészítését követően.
- A III. Füst Milán utcai könyvtárban az új nyomóvezeték kiépítését követően tisztasági festés készült, és ezzel párhuzamosan megtörtént a fedett passzázs perforált álmennyezetének felújítása is.
- Takarítás: valamennyi tagkönyvtárunk takarítását és az ezzel kapcsolatos operatív feladatokat az üzemfenntartási osztály végzi. 2015-ben a tapasztalatok értékelése alapján változtattunk egyes tagkönyvtárak takarítási rendjén, óraszámán. Több mint két tucat alkalommal végeztünk helyszíni járófelület tisztítást, továbbá az összes tagkönyvtárban az osztály munkatársai tisztították meg az ablakokat. Megkezdtük a központosított tisztítószert rendelés átalakítását a hatékonyság növelése érdekében. A zöldfelületek karbantartását a felmerült igények alapján megoldottuk.

3.3.2. Állományvédelem

- A Bíró Mihály utcai könyvtárban átalakítottuk a hátsó homlokzat műanyag nyílászáróit, és ezzel párhuzamosan valamennyi nyíló ablakszárny elé állományvédelmi hálót szereltettünk.
- Állományvédelmi hálót szereltettünk a Központi Könyvtárban tavasszal kialakított új tanulóterem ablakaira is.
- Kötészet csoport: az állományvédelmi beavatkozásban részesült dokumentumok száma az elmúlt évben 18.260 db volt.
- A Dekorációs csoport 2015-ben 6 kiállítás arculati anyagainak, feliratainak elkészítését végezte el, 11 könyvtárban valósult meg a teljes felirati és információs rendszer cseréjét, 7 könyvtárban készítettek kültéri-cégtáblát, 9 könyvtár számára kültéri nyitvatartási táblát. Összesen 3 db alkalmi megállító táblát készített az egyes könyvtári rendezvényekhez kapcsolódóan, és 12 esetben cserélte le az információs felületet a Központi Könyvtár főbejáratánál az ünnepi nyitva tartáshoz igazodóan.

4. Belső ellenőrzés

- A 2015. év folyamán a FSZEK feladatai bővültek (Városháza könyvkiadó, Budapesti Művelődési Központ beolvadásával), amely a belső ellenőrzés területén is jelentős többletfeladatokat eredményezett a 2015. évi éves belső ellenőrzési tervhez képest. A FSZEK éves tervében lévő feladataink egy kivétellel teljesültek, az elmaradt feladat helyett a BMK-tól átvett ellenőrzési feladatokból 2 db feladatot hajtottunk végre eredményesen.
- A belső ellenőrzési tevékenység ellátásához szükséges létszámkapacitás közalkalmazotti és vállalkozási jogviszony együttes alkalmazása útján biztosított volt.
- Az ellenőrzés fókuszában az intézményi belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének megfelelősége, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének vizsgálata volt. Kiemelt hangsúlyt kapott a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvása és gyarapítása, valamint az elszámolások szabályszerűsége. Az ellenőrzési jelentésben foglalt megállapításokkal, következtetésekkel az ellenőrzött szervezeti egységek vezetői egyetértettek és azok a megteendő intézkedések alapjául szolgáltak. Az ellenőrzés által feltárt hiányosságok segítették a munkafolyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés hatékonyságát és eredményességét.
- Az elvégzett ellenőrzések minden esetben kockázatelemzésen alapultak. Az ellenőrzési jelentésekre készített intézkedési tervek, valamint a bennük meghatározott feladatok határidőre megvalósultak.
- A pénzügyi ellenőrzések mellett továbbra is működik a könyvtárszakmai ellenőrzés keretében végzett állományellenőrzés, AV-dokumentum ellenőrzés, valamint többlet-, illetve használaton kívüli példánykezelés.
- A belső ellenőrzés igény szerint folyamatos szakmai konzultációt biztosított a tagkönyvtárak pénzügyi tevékenységének ellátásához, a pénzügyi vonatkozású átadás-átvételekhez; szakmai véleményét adott a belső szabályzatok módosításához és új szabályzatok kidolgozásához.

5. Humánerőforrás

5.1. Képzés, továbbképzés, oktatás

5.1.1. Képzés, továbbképzés

- A könyvtár anyagi lehetőségek hiányában munkaidő-kedvezményel igyekszik támogatni munkatársaink részvételét szakmai továbbképzéseken.
- 2015-ben először pályáztunk az NKA Közgyűjteményi Kuratóriumának szakmai továbbképzések szervezésének, lebonyolításának támogatására irányuló pályázatára. A *Szervezetfejlesztés, vezetői továbbképzés a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban* című pályázati

anyagunkkal 1.5 millió forintot nyert az intézmény. A támogatásból a 3 könyvtári régió könyvtárvezetőinek szervezünk kétnapos vezetői továbbképzést 2016 tavaszán.

- Munkatársaink 2015-ben más intézményi, szervezeti keretek között folytatott tanulmányait a *3.sz. melléklet* mutatja.

5.1.2. Belső képzések

- A kulturális szakemberek képzésének hiányát az intézmény belső képzésekkel próbálja enyhíteni, amelyek a könyvtári területen megjelenő új, korszerű alkalmazások megismerését, használatát célozta.

2015-ben tartott belső képzések mintegy 130 fő részvételével:

- Bevezetés az Office365 ismeretébe
- Oxford Art Online adatbázis bemutatása
- LRC adatbázis bemutatása
- HUMANUS adatbázis bemutatása
- Europeana adatbázis bemutatása
- Az enciklopédiától a Nagylexikonon át a Wikipédiáig: tudásmegosztás a (poszt)modernitásba

- A 2015-ben lezajlott belső képzések részletes adatait a *4.sz. melléklet* tartalmazza.

5.1.3. Részvétel konferenciákon, workshopokon

A szakmai tájékozódás, megújulás, a továbbképzések sajátos formája a konferenciákon való részvétel, melyet a könyvtár vezetése lehetőségeihez képest igyekszik munkatársai számára biztosítani. Kollégáink 2015-ben 58 hazai és 2 külföldi konferencián vettek részt, amely a résztvevők listáját tekintve mintegy 133 részvételt jelent. A legnépszerűbb éves rendezvény továbbra is a tavaszi Internet Fiesta záró konferenciája, illetve a Magyar Könyvtárosok Egyesületének nyári vándorgyűlése, de szép számmal látogatták kollégáink az e-könyvekről és az új adatbázisokról, e-forrásokról szóló rendezvényeket is. A konferenciákról, workshopokról írt beszámolókat a FSZEK intranetjének *Tudásmegosztás* oldalán tesszük valamennyi munkatársunk számára elérhetővé. Munkatársaink 2015-ös konferencia-részvételét az *5.sz. melléklet* részletezi.

5.1.4. Oktatás

A 2013. szeptember 1-ével életbe lépett új, a felnőttképzésről szóló törvény (2013. évi LXXVII.) megváltozott rendelkezései, illetve a végrehajtási rendelet új intézkedései következtében át kell alakítani a FSZEK-ben korábban folyó segédkönyvtáros-képzés programját, s felnőttképzési központként újra kell akkreditáltatni az intézményt. 2015. évben megkezdtük az előkészületet a segédkönyvtárosképzés-helyszín akkreditációjához a jogszabályok áttanulmányozásával, óraterv átdolgozásával, előadókra tett javaslat összeállításával, az akkreditáció folyamatához szükséges egyéb technikai (pl. oktató terem kialakítása, berendezése), adminisztratív intézkedések előkészítésével.

5.1.5. Közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezése keretében, amely 50 óra közösségi szolgálat elvégzéséhez köti az érettségi bizonyítvány kiadását, 2015-ben is fogadtunk középiskolásokat könyvtárunkban: 85 iskolával megkötött szerződés alapján 283 diák teljesítette nálunk közösségi szolgálatát.

5.2. Munkaerő-gazdálkodás

- A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár az emberi erőforrással való gazdálkodás területén továbbra is nagy hangsúlyt fektetett hatékonyságának növelésére. Ennek tükrében a 2015-ös évet is a humán erőforrással való erős feladatorientált és racionális gazdálkodás jellemezte.
- Ebben az évben a fluktuáció enyhe növekedése volt tapasztalható. Ennek oka egyrészt, hogy több fiatal próbál külföldön elhelyezkedni, másrészt a jelenleginél jövedelmezőbb munkahelyet sikerült találniuk.
- A kilépők helyét pályázattal kívántuk pótolni. A korábbi évekkal ellentétben az volt a tapasztalat, hogy pályázataink nem voltak vonzóak: kevesen jelentkeztek, abból is egy részük nem rendelkezett a szükséges, előírt végzettséggel. Amire még nem volt példa: két főtől próbaidőn belül megváltunk.
- Az intézménynek 2015-ben is lehetősége volt az Erzsébet utalvány biztosítására. A többi cafeteria-elemet fedezethiány miatt továbbra sem tudta adni az intézmény.

6. Kapcsolatok

6.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok

- 2015-ben is szoros kapcsolatban álltunk a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályával. Támogatásukkal szerveztük meg a Szabadszállási Művelődési Élménytábor programját.
- Ápoltuk hagyományosan kialakult intézményi kapcsolatainkat – elsősorban közös projektek, rendezvények szervezése révén – a British Council-lal, a Goethe Intézettel, a Francia Intézettel és az IBBY-vel.
- Szakmai kapcsolataink sorában a helyismerettel, helytörténettel foglalkozó szervezetek mellett jó kapcsolatokat ápoltunk a szociológia és a helytörténet területén működő szakmai szervezetekkel, továbbá az iskolai könyvtárosokat tömörítő szakmai szervezetekkel. Részt vettünk a MOKKA-R együttműködésben valamint az MKE Zenei szekciója és az AIBM Magyar csoportja munkájában. Jó kapcsolatot tartottunk fenn a Magyar Szociológiai Társasággal, valamint az MKE Társadalomtudományi szekciójával, a Magyar Olvasás Társasággal (HUNRA), az MKE Gyermekkönyvtári szekciójával. Együttműködtünk a Jazz Oktatási és Kutatási Alapítvánnyal.

6.2. Lakossági kapcsolatok

- Valamennyi könyvtárunk együttműködik a helyi civil szervezetekkel, a kerületek kulturális életében meghatározó szerepet töltenek be. Rendszeres – és természetes – résztvevői vagyunk minden jelentős eseménynek (Havanna Napok, Soroksári Napok, Angyalföldi Utcabál, Újpesti Napok, Belvárosi Művészeti Napok, Budafoki Napok, Nagytétényi Szüreti Fesztivál stb.)
- A *Könyvet házhoz* szolgáltatás keretén belül több könyvtárunk rendszeresen szállítja idős, beteg, mozgáskorlátozott olvasóinak a dokumentumokat.
- Könyvtáraink igyekeznek az internet által kínált lehetőségeket kihasználva is elérni meglévő és lehetséges olvasóinkat (Facebook, levelezési listák, megújult hírlevél, blogok).

6.3. Média- és sajtókapcsolatok

- Könyvtáraink ebben az évben is kiemelt figyelmet fordítottak a sajtókapcsolatokra, s arra, hogy minél több programunk, rendezvény híre eljusson a főváros lakosságához a hagyományos és elektronikus helyi vagy országos médiumokon keresztül.
- A legnagyobb sajtófigyelmet elérő, az országos médiában is megjelenő programjaink a következők voltak:
  - Országos programok: *Internet Fiesta* és *Őszi Könyvtári Napok*
  - Kiállítások: *Könyvek holokausztja* és *Budapest100* fotókiállítás
- A kerületi lapokban, televíziókban rendszeresen jelentek meg programajánlóink, illetve azok a könyvtári információs blokk, amelyek a tagkönyvtárak nyitva tartásáról és szolgáltatásairól adnak hírt.
- Valamennyi könyvtárunk aktívan jelen volt az internetes hírportálokon és közösségi oldalakon; tagkönyvtáraink, gyűjteményeink 40 Facebook oldalt működtetnek. Ezen az úton elsősorban a könyvtárak tevékenységéről, programjairól adtunk hírt.
- A könyvtár sajtómeghívásainak listáját a 6.sz. *melléklet*, sajtómegjelenéseinek részletes listáját a 7.sz. *melléklet* tartalmazza.

6.4. Nemzetközi szakmai kapcsolatok

- A könyvtár részt vesz az IFLA METLIB szekciójának munkájában.
- Zenei Gyűjteményünk részt vesz az AIBM (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége) Magyar Nemzeti Csoportjának munkájában.
- Kovácsné Koreny Ágnes 2015 tavaszán és őszén is részt vett az ausztráliai székhelyű, önkéntes alapon működő nemzetközi program, az International Librarians Network (ILN) programjában. Ennek célja, hogy segítse a könyvtárosokat és a könyvtárak iránt érdeklődőket abban, hogy nemzetközi kapcsolatokat építsenek, illetve, hogy az őket érintő, érdeklő szakmai témákat nemzetközi szinten vitassák meg. A részvételhez mindössze egy internet-kapcsolatra van szükség, s arra, hogy a résztvevők legalább kéthetente egy-egy levelet váltsanak egymással

az ILN központ által megadott témákban (vagy bármilyen más, szakmai témában, amely a feleket érdekli). Ilyenek lehetnek pl. könyvtártípusok az egyes országokban; munkavállalás más országban, kontinensen; könyvtárak a pop kultúrában stb. Az egyes témákhoz való hozzászólásra az ILN egyéb fórumokon, felületeken is lehetőséget biztosít: honlapot, Facebook oldalt, Twitter oldalt is működtet.

6.5. Szakmai rendezvények, előadások, hazai és külföldi tanulmányutak

6.5.1. Szakmai rendezvények

Fontosnak tartjuk, hogy a könyvtár kezdeményezője, szervezője vagy helyszíne legyen szakmai eseményeknek, konferenciáknak, workshopoknak, s e célunknak lehetőségeink szerint igyekszünk megfelelni.

- Évek óta a FSZEK a szervezője az Internet Fiesta országos programsorozat záró konferenciájának.
- Júniusban gyerekkönyvtárosok számára élénk érdeklődés mellett megszerveztük a Babaolvasó Országos Szakmai Napot.

A könyvtár által szervezett szakmai rendezvények listáját a *8.sz. melléklet* tartalmazza.

6.5.2. Előadások konferenciákon, képzéseken

2015-ben is számos munkatársuk tartott előadást szakmai rendezvényeken, konferenciákon, workshopokon. Dr Dippold Péter és Kovácsné Koreny Ágnes részt vettek a V4-es országok Pozsonyban rendezett szakértői konferenciáján.

A könyvtár munkatársainak szakmai rendezvényeken tartott előadásait a *9.sz. melléklet* tartalmazza.

6.5.3. Szakértői tevékenység

- Dr. Fodor Péter több alkalommal részt vett könyvtárvezetői pályázatok kuratóriumában.
- Kovácsné Koreny Ágnes a New Library Word című nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, valamint 2015 októberétől az EISZ Programtanácsának tagja.
- Sándor Tibor az MKE Helyismereti Könyvtáros Szervezetének elnökségében és a Magyar Fotótörténeti Társaságban végzett szakmai közéleti munkát, szerkesztőbizottsági tagja a Budapest, valamint a Városunk című periodikumoknak.
- Haszonné Kiss Katalin a Közkönyvtári Egylet elnöke.

6.5.4. Tanulmányutak, utazások

A FSZEK anyagi lehetőségei híján csak minimálisan tudja támogatni munkatársai bel- és külföldi tanulmányútjait, utazásait. Segítséget jelent, amennyiben a meghívó fél a költségek egy részét vállalja vagy más, külső forrásból kiegészítő támogatáshoz tudunk jutni.

6.5.5. Publikációk

Munkatársaink rendszeresen publikálnak szakmai lapokban, Kovácsné Koreny Ágnesnek és dr Dippold Péternek írása jelent meg a V4 országok pozsonyi szakmai konferenciája

kiadványában, Sóron Ildikó a biblioterápiás lehetőségekről ír rendszeresen, míg a Budapest Gyűjtemény munkatársai helytörténeti témákkal jelennek meg rendszeresen a szakmai közönség előtt. A FSZEK munkatársainak szakmai publikációs listáját a *10.sz. melléklet* tartalmazza.

7. Rendezvények

2015-ben a FSZEK könyvtáraiban 4 967 rendezvényen összesen 137 876 fő vett részt. A rendezvények részletes, régiókra, könyvtárakra és napokra lebontott táblázatát a *2.sz. melléklet* tartalmazza.

Fontosabb rendezvényeink 2015-ben:

- Országos rendezvények:
  - Internet Fiesta (március 19-26.)
  - Országos Könyvtári Napok (október 13-20.)
- Egész évben nagy sikerrel zajlott a III/7. Krúdy Gyula Könyvtárnak a Szépirok Társaságával közösen *Jöjjön ki Óbudára!* címmel szervezett programsorozata. 2015-ben meghívottak voltak: Erdős Virág, Dragomán György, Kemény István, Karafiáth Orsolya, Tóth Krisztina, Péterffy Gergely, Grecsó Krisztián, Cserna-Szabó András.
- Január 24-én zajlott az *Éjszaka a könyvtárban* - az újpesti IV/1. Király utcai könyvtár immár hagyományos programja a *Magyar Kultúra Napja* alkalmából, amelynek keretében rendkívüli nyitvatartási időben - 16 órától reggel 6 óráig - várta olvasóit különböző programokkal: Méhes Csaba és a Brass in the Five zenés, interaktív előadása szórakoztatta a gyerekeket *A Rézerdő lakói* címmel, majd ef. Zámbo Happy Dead Band várta a felnőtteket kiállítás-megnyitóval egybekötött koncertjére.
- Februárban az U10 Könyvbarát Klub irodalmi beszélgetéssorozat meghívott vendége Csányi Vilmos író, etológus volt.
- Március 3-án Péterffy Gergelyt és Péterffy Borit látta vendégül a Központi Könyvtár *A Péterfyek. A rocksztar és az író* című programján, amely az *Irodalom családi körben* rendezvénysorozat részeként került megrendezésre.
- Áprilisban indult a Zenei gyűjtemény *Zenéről – másképp* sorozata, amelynek keretében olyan rangos művészeket kívántunk/kívánunk megszólítani és megszólaltatni, akik nem csupán saját területük elismert, megbecsült személyiségei, hanem közös vonásuk a zenéhez fűződő különleges kapcsolatuk. Első alkalommal Vámos Miklós József Attila-díjas író zenéről vallott gondolatait hallhatta a nagyszámú érdeklődő.
- Májusban Kukorelly Endre író, költő, újságíró, kritikussal szerveztünk beszélgetést XIII/8. Dagály utcai könyvtárunkban *Országközi divatok* címmel.

- Júniusban Húvösvölgyi Ildikó színművész volt a vendége a IX/2. Boráros téri könyvtárunkban rendezett irodalmi beszélgetésnek, amely a *Szó és ember Ferencváros Önkormányzatának „A teljesség felé” Időügyi koncepció keretében megrendezett irodalmi sorozat* részeként várta az érdeklődőket.
- Augusztusban Szalma Edit meseillusztrációiból nyílt kiállítás a III/5. Békásmegyeri Könyvtárban.
- Szeptemberben *Hang- Szín- Ház – „egy költő, egy énekes”* című évadnyitó műsorára várta olvasóit XV/3. Zsóka utcai könyvtárunk. A rendezvény meghívottjai Szabó T. Anna költő és a TáncReakció trió voltak. Ugyanebben a hónapban a *Népmese Napjáról* több könyvtárunkban is megemlékeztek (Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár, III/5.)
- Októberben a „*Szilánk fúródik át a mellkason*” című programon olvasóink Karafiáth Orsolya író, költővel találkozhattak XIII/8. Dagály utcai könyvtárunkban.
- Novemberben a Központi Könyvtárban már hagyományos és nagyszerű, a British Council és a Milestone Intézet közreműködésével megszervezett *Study in UK!* előadássorozat kitélepült a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárba, ahol szintén szép számú középiskolás érdeklődőt vonzott.
- Decemberben Csonka Gábor hegedűművész adott karácsonyi koncertet *A zene útján* címmel a XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtárban.

Könyvtáraink részletes, régiókra, könyvtárakra és napokra lebontott rendezvénytáblázatát a 2. sz. *melléklet* tartalmazza.

Központi Könyvtár

1. Kiemelt feladatok

- Végrehajtottuk a Használati Szabályzat által meghatározott új feladatokat: gyermekkönyvek korlátozott kölcsönzése, dokumentumok áthelyezése, a regisztráció adminisztrációs díjának bevezetése.
- A Médiatár átalakítása után kidolgoztuk az AV dokumentumok új kölcsönzési rendjét.
- A Médiatár helyén tanulószobát alakítottunk ki, az olvasók birtokba vették az új teret, ezzel is csökkentve a vizsgaidőszakban a zsúfoltságot.
- A távfizetés, a távelőjegyzés, a megrendeléses digitális kép- és szöveg másolatszolgáltatás, valamint az e-book kölcsönzés bevezetése 2015-ről 2016-ra tolódott.
- TÁMOP pályázatunk követési kötelezettségeként egy orientációs foglalkozást tartottunk az elektronikus adatbázisok megismertetésére 25 budapesti középiskolás részvételével.
- Támogatást nyertünk a Nemzeti Kulturális Alapnál a Budapest Gyűjteményben őrzött, forrásértékű, adattár jellegű vagy adattári részeket is tartalmazó, 19. századi és a 20. század elejéről származó kötet sorozatainak digitalizálására – 45000 oldalnyi terjedelemben.
- A Fővárosi Önkormányzat *Iskolakapun kívül* programja keretében középiskolásoknak színes rendezvénysorozatot szerveztünk. A programban szerepelt egy médiaismereti foglalkozássorozat, angol anyanyelvi beszélgetések Shakespeare kapcsán, városismereti rendkívüli történelemóra, egy Bartók Béla életével foglalkozó vetélkedő, és immár harmadik alkalommal segédkeztünk a szabadszállási művelődési élménytábor megszervezésében.
- Az év végén a Központi Könyvtárban megalakult a Könyvtári Önértékelési Csoport, ami a felkészülés első lépését jelenti a Minőségi Könyvtár cím elnyerése érdekében.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Technológiai fejlesztések

- Beüzemeltük az új raktári kijelzőket. A fejlesztés automatikus rendszere egyszerűbbé tette a könyvtárosok munkáját és gyorsabbá a kiszolgálást. A kijelzőkön a médiamegjelenítés (reklám, információs lehetőség) lehetőségét 2016-ban fogjuk tesztelni.

2.2. Szolgáltatásfejlesztés

- A 2014. október közepén elindított folyóirat-kölcsönző szolgáltatás keretében 2015-ben 3600 folyóiratot kölcsönöztek. A kölcsönzések száma dinamikusan növekedhet annak arányában, ahogyan növeljük a kölcsönözhető folyóiratok címeinek számát.

- 2015 tavaszán egyéni érdeklődők számára indítottuk havonta egy alkalommal *Könyvtár a palotában – Palota a könyvtárban* címmel a Központi Könyvtárnak helyet adó Wenckheim palotát és a szomszédos Pálffy palotát (Zenei Gyűjtemény) bemutató, ugyanakkor könyvtárunkat is népszerűsítő művészettörténeti-történeti sétáinkat, melyek a kezdetektől várakozáson felül népszerűek, számos érdeklődőt vonzanak.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

3.1. Kölcsönzés, helybenhasználat

év	beiratkozott olvasók	látogatók száma			kölcsönzők	kölcsönzött példány
		személyes	táv	összesen		
2010	76 725	935 342	1 052 005	1 987 347	478 755	1 205 250
2011	76 748	948 411	920 878	1 869 289	455 610	1 174 163
2012	76 313	898 110	588 469	1 329 566	430 307	1 155 099
2013	75 377	777 836	610 365	1 388 201	407 018	1 097 196
2014	76.033	719.997	564.378	1.284.375	394.001	1.067.061
2015	71.888	682.622	572.929	1.255.551	382.802	1.035.361

- 2014-hez viszonyítva a beiratkozott olvasók száma 4145 fővel csökkent. Ennek mintegy fele gyerekolvasó, ez a csökkenés annak köszönhető, hogy szűkítettük a gyerek-olvasójeggyel kölcsönözhető könyvek keretét. Az olvasószám csökkenése ellenére a módosítást sikeresnek minősítjük, mert a korábban ingyenesen beiratkozott, a gyerekjeggyel akár komoly felnőtt szakirodalmat is kölcsönzők egy része felnőtt olvasójegyre váltott, amit az mutat, hogy a beiratkozásból származó bevételeink a csökkenő létszám ellenére 1 millió forinttal növekedtek.
- Az olvasók száma annak ellenére csökkent, hogy az ELTE első éves hallgatóinak szervezett Trefort kerti 20 %-os akció során 391 hallgató iratkozott be, októberben ellátogattunk el az ELTE Társadalomtudományi karára is, és a Könyves Vasárnapon 541 olvasó kapott ingyenes negyedéves olvasójegyet.
- A személyes látogatások száma 2015-ben 8%-al csökkent (682.622 fővel). Ugyanakkor a távhasználatok száma minimálisan, 2%-al növekedett (572.929 fő), ami az összes-látogató számának minimális csökkenését jelenti (0,02%, ami 28 824 fő).
- A távhasználatot elemezve megállapítható, hogy a telefonos megkeresések száma 21%-al növekedett, míg a távhosszabbítások száma 2%-al. 5%-al csökkent a Központi Könyvtár honlapjának látogatottsága, ami abból a szempontból kevésbé releváns adat, hogy a használók főképpen a könyvtár főlapjáról tájékozódnak, a főlapon megtalálják a legfontosabb

információkat, amire szükségük van. Az előfizetett adatbázis-használat 9 %-os növekedést mutatott.

- Mind a kölcsönzők (2014: 394.001, 2015: 382.802) mind a kölcsönzött dokumentumok száma (2014: 1.067.061, 2015: 1.035.361) csökkenő tendenciát mutat.
- A kölcsönzött dokumentumok megoszlása: a könyvek kölcsönzöttsége 15%-al csökkent, ugyanakkor három és félszeresére növekedett a folyóiratok kölcsönzése. A DVD dokumentumok áthelyezése a kölcsönzés tereibe nem hozta meg a várt eredményt, mert forgalmuk így is 27%-al csökkent. A CD lemezek forgalma nem mérhető, mert az állomány a raktárban van elhelyezve. Az oktatócsomagok kölcsönzöttsége 11 %-os növekedést mutat, ez a forgalmasabb Böngészde tereiben jobban megtalálta közönségét, mint korábban a Médiatárban. A Zenei Gyűjteményben a kották kölcsönzöttsége a tavalyihoz viszonyítva 89%-os, míg a hangfelvételeké 96%-os.
- 2015-ben a raktári forgalom 21%-al csökkent az előző évihez képest. A forgalom csökkenésének fő oka, hogy az augusztusi raktárbeázástól kezdve a fertőtlenítésig és az azt követő ÁNTSZ vizsgálatig mintegy három hónapon keresztül hozzávetőleg 80.000 kötetet nem tudtunk szolgáltatni az olvasóknak.
- A hálózaton belüli átkölcsönzés évi díjtételének csökkentése beváltotta számításainkat. A tagkönyvtárak 32%-al több könyvet igényeltek a Központi Könyvtárból, mint 2014-ben.
- Az ODR forgalmunk a múlt évhez viszonyítva 14%-os csökkenést mutatott. Ennek oka, hogy egyre több könyvtár példányadatai találhatóak meg az ODR adatbázisban. A fénymásolatokra egyre kevesebb igény mutatkozik, a digitális másolatok kérésének száma megegyezik a múlt évvel. A Zenei Gyűjteményben külön regisztrált könyvtárközi kérések száma ezzel szemben nőtt (2014: 270, 2015: 319)

3.2. Tájékoztató szolgáltatások

- Online szolgáltatások
  - Folyamatosan szerkesztettük a Központi Könyvtár internetes alportálját, valamint a tematikus alportálokat (Lapozz bele, Médiaismeret, Népzene-tár, Gyerekoldal, Tinioldal, 50plusz), illetve a blogokat is (Latin betűk, Zenei gyűjtemény blogja, Nem unatkozom stb.)
  - Gondoztuk a portálról elérhető linkgyűjteményeket. Az internetes források minél szélesebb körű összegyűjtésére és strukturált formában történő megjelenítésére törekedtünk, különös tekintettel a társadalomtudományi, a szociológiai, a várostörténeti és a zenei szakirodalomra.
  - Az online adatbázisok ismertetését, népszerűsítését az olvasók számára plakátok, szórólapok kihelyezésével, bemutatókkal oldottuk meg. Minden adatbázis ismertetése megjelent web-oldalunkon is. Az interneten hozzáférhető adatbázisrendszerünket

frissítettük, emellett a legfrissebbekről vagy újdonságokról megjelent cikkek a könyvtár főoldalán az ajánlókbán is megjelentek, ráirányítva a figyelmet a használati lehetőségekre.

- Adatbázis-használati statisztikák
  - Az Emerging Markets Information Service (EMIS) a magyar napi- és hetilapok széles választékát nyújtja 2006-tól mostanáig. Nemcsak gazdasági, hanem társadalmi – politikai–kulturális témákban is használható, teljes szövegű találatokkal dolgozhatnak olvasóink. 2015. október 31-ig 2109 felhasználó látogatta meg.
  - A Britannica Online esetében 2015-ben 189 belépés mellett 177 keresés adott 29695 találatot.
  - Új adatbázisunk az Arcanum Digitális Tudománytár Plus, de erről 2015-ben még nincs használati statisztika.
  - Az EISZ adatbázisokról az adatok nem teljesek és pontatlanok, mert az MTA nem vezet intézményi statisztikát.
- Szolgáltatások vakoknak és csökkentlátóknak
  - Vakoknak és csökkentlátóknak szóló speciális szolgáltatásainkat (ingyenes számítógép-használati lehetőség, Braille nyomtatás, Jaws for Windows és Poet Compact használata, online adatbázisok elérésének lehetősége az Internet-terem gépeiről) folyamatosan, bár csökkenő intenzitással használják az olvasók.
  - 2015-ben naponta átlagosan 3 fő látássérült olvasó használta a Központi Könyvtár szolgáltatásait az Internet-teremben.
- Továbbtanulási Információs Szolgáltatás
  - A külföldi továbbtanulás lehetőségeiről való tájékoztatás kibővült.
  - A British Council 2015-ben az országos Gateway UK Pont hálózatának, így könyvtárunknak sem nyújtott már támogatást.
  - A Továbbtanulási Információs Szolgáltatás oldalt a 2014-es 12.825-ös adattal szemben 2015-ben 19.620-an tekintették meg.
- Távszolgáltatások:
  - 2015-ben 1046 internetes tájékoztatást kérő levél érkezett az info@fszek.hu e-mail címre. Ezen kívül a Fórumra érkező tájékoztató levelekre is válaszoltunk. A Libinfo-n keresztül 29 referenz kérdésre küldtünk választ.
- A Szociológiai olvasóteremben szaktájékoztatási szolgáltatás működik, ezen kívül telefonon és e-mailben is adunk tájékoztatást. 2015-ben a dokumentumforgalom 9%-kal (53.349 db.), a referenz kérdések száma 12 %-kal (4024 db.) csökkent a három olvasóteremben és a folyóirat-galérián.

- Tájékoztatási szolgáltatások a Budapest Gyűjteményben:
  - Az olvasóteremben 3870 tájékoztatási kérdés megválaszolását jegyeztük fel.
  - A Fotótárban az év folyamán 200 regisztrált kutatást szolgáltunk ki, átlagosan három-négy levélváltással és személyes megjelenéssel. A ténylegesen átnézett és kézbe adott dokumentumok száma 12 600 volt.
  - A Plakát- és Kisnyomtatványtár 90 többfordulós, többségében intézményi megkeresés során 34 948 kisnyomtatványt és 955 plakátot, illetve plakátmásolatot adott használatba. 1872 nyomtatvány állományba vétele történt meg.
- A Zenei Gyűjteményben a szaktájékoztatás iránt változatlan az érdeklődés. A felsőoktatási hallgatók arányának növekedésével a referenz kérdések száma emelkedett, ezen belül az irodalomkutatás (282 db) is. A megkeresések gyakran e-mailben érkeznek hozzánk, ez leginkább a vidéki olvasóinkra jellemző. A feladatok bonyolultsága miatt az esetek többségében többszöri személyes vagy e-mailben történő konzultáció szükséges a problémák megoldásához.
- A Sárkányos Gyerekkönyvtárban 2015-ben 100 iskolai, illetve óvodai csoportnak tartottunk játékos könyvtárbeutatót összesen 2568 fővel, ezen belül rengeteg drámafoglalkozást valamint mesepedagógiai és médiaismereti foglalkozást, mely 280 munkaórát jelentett felkészüléssel, előkészítéssel, teremrendezéssel együtt.
- 2015-ben 217 csoport, összesen 3276 fő látogatta meg a Wenckheim és a Pálffy palota épületét. Közülük 1452 fő volt kifejezetten turista érdeklődésű, a többi 1824 főnek a könyvtár szolgáltatásait is bemutattuk és könyvtárhasználati foglalkozásokat tartottunk összesen 163 órában. A Kulturális Örökség Napján 232 főt fogadtunk.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1 Szerzeményezés – állománygazdálkodás

- 2015-ben 22.145 dokumentumpéldány került az állományba 73.899.374 forint értékben. A számok a vásárlásokat, ajándék- és kötelempéldányokat és az állománygazdálkodás révén átvett fölöspéldányokat is tartalmazzák. Az év második felében pótrendeléssel növeltük a gyakran keresett kiadványok példányszámait, a selejtezett kikopott, fontos könyveket pótoltuk. Példányszámnövelés céljából új szakkönyveket és klasszikus szépirodalmi műveket vásároltunk a Márai-program keretében.
- Az adatbázisok mellett nagy figyelmet fordítunk a külföldi társadalomtudományi e-dokumentumok beszerzésére is.
- Budapest Gyűjtemény
  - A fényképek közül kiemelkedő értékű Tóth István ajándékba adott 100 portréja, amit fővárosi művészekről és írókról készített műtermeikben, illetve otthonaikban. Érdekes

a Petőfi Sándor utolsó pesti lakhelyeül szolgáló Marczibányi-ház bontásáról felvett amatőr fotósorozat és Morelli Gusztáv fametsző osztályáról a Képzőművészeti Főiskolán készült fotó is. A legnagyobb örömet talán Erdélyi Mór a Normafát és az ott kirándulókat ábrázoló 20. század eleji nagyméretű fotója okozta, ami a gyűjteményünknek egy fontos sorozatába illeszkedik.

- A fotótár szerzeményeinek immár kétharmada digitális felvétel, ugyanakkor az analóg felvételek között egyre több az egyedi, árverési darab. Rendszeresen licitáltunk a Darabanth internetes aukciós portálon.
- Zenei Gyűjtemény
  - Az olvasói igényekre való tekintettel – külön figyelmet szentelve a táncnak - tovább gyarapítottuk a szakkönyveinket, elsősorban idegen nyelven.
  - A kották esetében ebben az évben bővítettük a kamarazenei művek körét. A hangfelvételeknél a fontosabb előadók újdonságait igyekeztünk beszerezni. A kotta- és a CD-szerzeményezést változatlanul párhuzamosan végezzük.
- Digitalizálás
  - A Budapest Gyűjteményben a külső forrásból (MANDA, NKA) finanszírozott tömeges digitalizálás mellett saját erőből a Budapest-képtár számára 695 képet digitalizáltunk. Ebből 537-et feltöltöttünk, elérhetőek; 158-nak még nincs bibliográfiai rekordja. Eseti megrendelésre 609 fotót, kisnyomtatványt, illusztrációt készítettünk. A diák-önkéntesek 695 régi kisnyomtatványt szkenneltek és 1389 modern plakátot fotóztak, továbbá rögzítették azok alapadatait.
  - A Szociológiai Gyűjteményben a Szociológia című folyóirat 1972-75 közötti időszakából korrektúrázva 2530 oldal, további évekből (1972-79/1. sz.). korrektúra nélkül 4541 oldal készült el.
  - A Kölcsonyi és raktári osztályon a Könyvtári Híradó 20 évfolyamát digitalizáltuk.
- 2015-ben a bemutató példányok alapján történő rendelés mellett folyamatosan vizsgáltuk az előjegyzett könyvek jegyzékét, a kallódó és kártérített, valamint a perelt könyvek adatait, és továbbiakat rendeltünk pótrendelésként. 2015 év végén a használat adatait elemezve további példányokat szereztünk be a kötelező olvasmányokból, a nagy érdeklődésre számot tartó kötetekből (pótrendelés).
- A FSZEK állománygazdálkodása keretében rendszeresen átkértük a más tagkönyvtárakban feleslegessé vált, a Központi Könyvtár olvasói számára fontos könyveket és egyéb dokumentumpéldányokat.
- Az elmúlt évhez hasonlóan 4.500 könyvet küldtünk kötészetre.
- Az audiovizuális állományból 1821 példányt tettünk fölőspéldány jegyzékre. A könyvek állományból való kivonása lekérdezések alapján történt. Nyári munkaként a Szabadpolc, a

Böngészde és a Gyerekkönyvtár állományából a művek kölcsönzöttsége alapján 6175 példányt töröltünk.

- Leselejtezett könyveinket értékesítettük. 2015-ben 9530 db dokumentumot értékesítettünk 1.932.400.- Ft értékben.

4.2. Feldolgozás

- Folytattuk a bibliográfiák retrospektív ciklusainak ellenőrzési és pótlási munkáit, a Szociológiai- és a Budapest bibliográfia rekordjainak kiegészítését a teljes szövegű dokumentumelérhetőség biztosítására (digitális változat helyben, URL cím).
- A Budapest-adatbázis teljes növekménye tavaly több mint 2600 rekord volt, jelenleg összesen 86 987 rekordot tartalmaz. Az adatbázisba összesen 1248 kurrens folyóiratcikket jelöltünk ki, 418 tétel tárgyszavazott és 540-hez teljes szövegű elérhetőséget is rögzített.
- A 2015-es év során az Irodalmi bibliográfiába bevitt tételek száma összesen: 5096 db volt, ebből napilap-, hetilap- és folyóiratcikk: 3671 tétel; monográfiák, kismonográfiák, tanulmány- és gyűjteményes kötetek könyv részdokumentumai, tanulmányai, kritikái, interjúi stb.: 1425 tétel. Az Irodalmi bibliográfia jelenleg több mint 34.000 tételt tartalmaz.
- 2015-ben nagy előrelépés volt, hogy megkezdődött gyűjteményes kottáink tartalmának leírása. A tájékoztatás színvonalát lényegesen emelni tudtuk ezzel, emellett a távoli felhasználók számára is komoly segítséget tudunk nyújtani. A lapkották állományba vétele és bibliográfiai leírása tovább folytatódott.

5. Gazdálkodás

5.1 Bevételek alakulása

- A bevételek összességükben megegyeznek a múlt évi bevétellel (2014: 129.424.250 Ft, 2015: 129.218.540 Ft.). A beiratkozási díjból befolyt bevétel 1%-al, az FMH késedelmi díj kimagasló módon a négyszeresére növekedett, ez azt mutatja, hogy több olvasó fizette ki a perlési tartozásait. Kiemelendő a magyar csoportvezetés bevételének 1.257.000 forintra emelkedése, szemben a 2014-es 76.000 forinttal. Az idegen nyelvű vezetés bevétele is ötszörösére emelkedett. Az oktatócsomag bevétele 17%-al növekedett a múlt évihez képest. A DVD-kölcsönzés 2015-ben újabb 5 %-os bevételcsökkenést mutatott.

5.2 Pályázatok, támogatások

- A korábbi évekhez hasonlóan kaptunk támogatást állománygyarapításra:
  - ODR támogatás 1.350.000 Ft
  - érdekeltségnövelő támogatás Központi Könyvtárra arányosan jutó része 3.566.354 Ft
  - Márai-pályázat 1.946.700 Ft

- Fővárosi Önkormányzat állománygyarapításra kiegészítés: 4.542.000 Ft.
- Szakmai- és gyerekprogramjaink, koncertsorozatunk egy részét a Nemzeti Kulturális Alap pályázatai segítségével rendeztük meg. (A programokról részletesen ld. melléklet)
- NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által kiírt pályázaton 538.675 forintot nyertünk egyedi tároló tasakok és archiváló anyagok beszerzésére.
- Támogatást nyertünk a Nemzeti Kulturális Alapnál a Budapest Gyűjteményben őrzött, forrásértékű, adattár jellegű vagy adattári részeket is tartalmazó, 19. századi és a 20. század elejéről származó kötet sorozatainak digitalizálására (4.378.100 Ft.)
- Az NKA Zenei Kollégiuma 600.000 forintos támogatást biztosított a Zenei Gyűjtemény kortárs zenei programsorozatára.
- A Központi Könyvtár részt vesz a szintén NKA támogatásban (800.000 Ft) részesült, a teljes hálózatra kiterjedő *Kortárs és kedvelt* irodalmi programsorozat megrendezésében.
- A Fővárosi Önkormányzat *Iskolakapun kívül* programja 1.492.140 forinttal támogatta középiskolásoknak szóló programsorozatunkat, illetve a szabadszállási művelődési élménytábort.

6. Humánerőforrás

6.1 Képzés - továbbképzés –oktatás

- Több munkatársunk részt vett az Informatikai osztály által szervezett Office365 rendszer- oktatáson.
- A Tájékoztatói osztály munkatársai 2015 nyarán folytatták a szakmai tapasztalatszerző és kapcsolatépítő kirándulásaikat: ezúttal az Országgyűlési Könyvtárat és a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtárat látogatták meg.
- Az év folyamán több belső képzést szerveztünk a munkatársaknak, melyeken az adatbázis- felelősök mutattak be egy-egy adatbázist, és a kollégák gyakorolták a használatukat. (Humanus, LRC, Europeana, Oxford Art Online, Academic Search, Magyar Nagylexikon, illetve EMIS – ez utóbbi külföldi előadóval).
- A Szociológiai Gyűjteményben az egyetemi képzés különböző fázisaiba igyekszünk bekapcsolódni használóképzésünkkel. A könyvtári bevezető órák elsősorban az első éveseknek szólnak, a társadalomtudományi adatbázisok használatát elsősorban a PhD- és MA hallgatók körében ismertetjük. 2015-ben 7 alkalommal tartottunk könyvtári bevezető órát első évfolyamos szociológus- és tanítóképzős hallgatóknak, összesen 86 főnek. A Kölcsonyi csoport által 2015 októberében az ELTE TÁTK campuson tartott beiratkozási akcióhoz kapcsolódva a Szociológiai Gyűjtemény szaktájékoztatással kapcsolatos szolgáltatásait mutatta be az érdeklődőknek.

- A Budapest Gyűjteményben a Fővárosi Önkormányzat iskolakapun kívüli programsorozata keretében rendhagyó helytörténeti órákat tartott Fodor Béla. Reitinger Ildikó 2015 elején sikeresen befejezte egyetemi továbbképzését muzeális könyvtárosi szakon a Szegedi Tudományegyetemen. Nagy Zita diplomája szakirányú kiegészítéseként kiválóan vizsgázva szerezte meg a segédkönyvtárosi szakképzettséget a BME-OMIKK tanfolyamán. Dávid Adrienne eredményesen folytatta doktori képzését az ELTE Könyvtártudományi szakán.
- 5 fő egyetemista szakmai gyakorlatát vezettük, értékeltük munkájukat.
- A TÁMOP keretében folytattuk a veszélyeztetett fiataloknak szóló Mentori szolgálat fenntartását. Az egyénileg és csoportosan is érkező veszélyeztetett élethelyzetű fiatalokkal könyvtáros mentorok foglalkoztak, a könyvtár teljes nyitva tartási idejében. A tájékoztató pont egyúttal szakirodalmi információval és dokumentumokkal is szolgál a szociális szakma képviselői számára.

6.2 Munkaerő-gazdálkodás

- A Kölcsonzési és raktári osztályról 2015-ben 2 fő kilépett, egy fő nyugdíjba vonult. Helyettük három új munkatársat alkalmaztunk, valamint a raktárba 2 fő nyert felvételt. Közmunkásként ketten dolgoznak az osztályon.
- A Tájékoztató osztályról 4 fő lépett ki az év folyamán, egy fő GYES-en van. Pótlásukra három új munkatárssal gyarapodott az osztály létszáma.
- A Szociológiai Gyűjteményből egy fő nyugdíjba vonult, egy másik kollégánk munkaidejét 6 órától 8 órára bővítettük.
- A Budapest Gyűjteményben 1 fő tartósan betegállományba kényszerült. Stabilan segíti az osztály munkáját 3 önkéntes kollégánk, valamint a kollektíva részévé vált a MANDA által foglalkoztatott 3 munkatárs.
- A Zenei Gyűjteményben 1 fő fizetés nélküli szabadságon volt, 1 kollégáné pedig szerződése lejártával távozott az intézményből. Év végén 1 új munkatársunk érkezett határozott idejű szerződéssel. 2 kolléga napi munkaideje hatról nyolc órára módosult.
- A Kölcsonzési és raktári-, valamint a Tájékoztató osztályon, a Zenei- és a Budapest Gyűjteményben középiskolásokat fogadtunk a kötelező közösségi szolgálat keretében. Összesen 90 középiskolás teljesített szolgálatot a könyvtárban. A diákoknak általános összefoglalót adtunk a könyvtár tevékenységeiről, munkafolyamatairól, körbevezettük a csoportokat a könyvtár terein, megszerveztük a balesetvédelmi oktatásukat, majd naponta beosztottuk őket különböző feladatokra.

7. Kapcsolatok

7.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok

- 2015-ben is szoros kapcsolatban álltunk a Fővárosi Önkormányzat Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztályával. Támogatásukkal szerveztük meg a *Bartók kód* vetélkedőt, a médiaismereti foglalkozásokat, a *Láss, ne csak nézz* című fotópályázatot, a rendhagyó helytörténeti órákat, valamint a British Council-lal is együttműködve a *Shakespeare with Sam* című angol anyanyelvi beszélgetéssorozatot.
- Az elmúlt évben is számos közgyűjteményi kiállítás, kiadvány és rendezvény létrejöttét segítettük elő információszolgáltatással, kutatási segítséggel, másolatok átadásával és dokumentumkölcsonzással (pl. Budapesti Történeti Múzeum, Óbudai Múzeum, Magyar Tudományos Akadémia). Együttműködtünk Budapest Főváros Levéltárával a Topothek-projekt előkészítésében. Részt vállaltunk a Városháza kiadó újraindításával kapcsolatos előkészületekben. Partnerként működünk közre Metropolis in Transition. Bécs – Budapest 1916–1921 című, középiskolásoknak szervezett osztrák-magyar projektben, amelynek keretében a Toldy Gimnázium diákjait készítette fel Fodor Béla.
- A könyvtár és az ELTE BTK Könyvtártudományi Tanszéke közötti együttműködési megállapodásba illeszkedően dr. Fodor János adjunktus szemináriuma web-változatot készített a *Könyvek Holokausztja* című kiállításunk nyersanyagaiból.
- Fejlesztettük felsőoktatási kapcsolatainkat, 2015-ben is részt vettünk az ELTE Hallgatói Önkormányzata által szervezett Könyvtári napon.
- Továbbra is kiemelten kezeltük kapcsolatainkat Budapest középiskolaival, gyermekintézményeivel. Együttműködési megállapodásokkal erősítettük a hatékonyabb információcserét, ezen keresztül a tanulók és szülei tájékoztatását szolgáltatásainkról, a könyvtár használati lehetőségeiről.
- Kiemelten kezeltük kapcsolatainkat a zeneiskolákkal (könyvtári órák szervezése), zenei felsőoktatási intézményekkel és a Magyar Táncművészeti Főiskolával.
- Együttműködünk a Gustav Mahler Társaság tagjaival, közös kiállítást rendeztünk a Magyar Emlékekért a Világban Egyesülettel Bartók halálának emlékére.
- Dokumentumkölcsonzással segítjük a Magyar Állami Operaházban folyó munkát, emellett számos más zenei intézménynek is szolgáltatunk dokumentumokat.
- Az elmúlt évben is szoros kapcsolatot tartottunk a Goethe Intézettel és a British Council-lal.

7.2 Média- és sajtókapcsolatok

- Az országos és a helyi lapokban rendszeresen hírt adtunk eseményeinkről. (Népszabadság, Heti válasz, Metropol, Fidelio, PestiEst, Józsefváros).

- Nagyobb hangsúlyt fektettünk a könyvtár szolgáltatásainak, újdonságainak reklámozására az interneten (hírlevél, blogok, közösségi oldalak, iwiw, Facebook, Twitter lehetőségeinek hatékonyabb kihasználása).

7.3 Lakossági kapcsolatok

- Rendezvényeinkre rendszeresen meghívtuk a VIII. kerületben található idősotthonok lakóit. Állandó címlistánkon szerepelnek a helyi civil szervezetek, amelyek tagjai rendezvényeinken rendszeresen megjelentek. Együttműködtünk a Civilek a Palotanegyedért szervezettel, valamint a 100 éves házak mozgalmával.
- A Központi Könyvtár 2015 októberében megújult intézményi Facebook oldalának szerkesztését Szilák Hajnalka, a Kölcsonzési és raktári osztály csoportvezetője végezte. Az üzenőfalon minden programunkról, eseményünkről, akciónkról és aktualitásunkról tájékoztatást adtunk, beleértve a Budapest Gyűjtemény, Zenei Gyűjtemény, Szociológiai Gyűjtemény és Sárkányos Gyerekkönyvtár híreit is. A Központi Könyvtár megújult oldalát 1320 személy kedveli (ez a szám folyamatosan nő).
- A Szociológiai Gyűjtemény önálló Facebook oldalt működtet, melyen 2010 novembere óta folyamatosan jelen van, jelenleg 700 ismerőssel.
- *Hétről-hétre Budapest* címmel 47 új poszttal folytatta a Budapest Gyűjtemény a Facebook-oldalon elindított, többnyire kisebb ismeretterjesztő szöveggel kísért várostörténeti dokumentum-összeállítás sorozatát. Az oldal kedvelőinek száma 767-tel nőtt, jelenleg 2114 követője van, az aktív felhasználók száma (akik valamilyen interakcióba léptek az oldallal) 13 532, a megtekintések száma 154 260. A legnépszerűbb posztok 4500 körüli elérést produkáltak, az átlag 2500 körül mozog.
- A Zenei Gyűjtemény folyamatosan közöl új információkat Facebook oldalán. Bemutatók, évfordulók, zenei érdekességek kerülnek fel naponta 10-15 bejegyzésben. A közösségi oldal ismeretterjesztő szerepe mellett a virtuális közösség kialakításában és a könyvtárhoz való kötődés erősítésében is fontos szerepet játszik.

7.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak, publikációk (hazai és külföldi)

- Munkatársaink továbbra is részt vettek a meghirdetésre került szakmai konferenciákon és tanácskozásokon, meghívott előadóként rendszeresen oktattak szakmai továbbképző tanfolyamokon, konferenciákon számoltak be könyvtárunk szakmai munkájáról.
- Dippold Péter előadást tartott a V4+ országok pozsonyi konferenciáján *Development of the Hungarian public library system in the mirror of strategies of special fields* címmel. Az előadás angol és szlovák nyelven megjelent a konferencia kiadványában.
- Sándor Tibor az Internet Fiesta záró konferenciáján tartott előadást *Helyismeret online környezetben. A Budapest Gyűjtemény törekvései* címmel. Hasonló tárgyban tanulmányt publikált a Könyvtári Figyelőben. Az MKE Helyismereti Könyvtáros Szervezetének elnökségében és a Magyar Fotótörténeti Társaságban végzett szakmai közéleti munkát, szerkesztőségi tagja a Budapest, valamint a Városunk című periodikáknak.
- Fodor Béla a Herminamező Polgári Körben fejtett ki szakmai-közösségi tevékenységet. 2015-ben szerkesztésében jött ki a nyomdából a Zuglói lexikon új, bővített kiadása. Ennek képanyagát Krett Zoltán állította össze.
- Reitinger Ildikó titkára a Rákosmenti Múzeumbarát Egyesületnek, részt vett helyi programok, vetélkedő szervezésében, helytörténeti cikkeket írt a Rákosmenti Múzeumi Estek című periodika részére.
- Nagy Zita a Magyar Tudományos Akadémia épületét bemutató nagyszabású évfordulós kiállítás képanyagának összeállításában és katalógusszövegének megírásában működött közre.
- Dávid Adrienne a Budapest-képtár szolgáltatóinak fejlesztéséről tartott prezentációt a Networkshop Konferencián, a Valóságos könyvtár – könyvtári valóság című konferencián pedig a képi dokumentumok osztályozásáról adott elő. Az első előadás írott változata már megjelent, a másodiké pedig jövőre várható. További négy szakmai rendezvényen gyűjtött tapasztalatokat. Amerikai és kanadai online katalógusokat elemző tanulmányismertetése a TMT hasábjain látott napvilágot.
- Karbach Erika a Kultúra és közösség c. folyóirat tanácsadó testületének tagjaként írásos javaslatot tett a folyóirat nemzetközi indexálására és open access átalakítására.
- Balogh András október 3. és november 7. között részt vett "Könyvtár, ami összeköt - Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése" elnevezésű ösztöndíj-programon.
- Dienes Éva előadást tartott a Mesekocka – gyerekirodalomról, több oldalról című rendezvényen, valamint a Babaolvasó Országos Szakmai Napon.

8. Rendezvények

8.1. Kiemelkedő programok és programsorozatok

- Internet Fiesta (március 19-26.)
- Sárkányos Mesenap (április 25.)
- Népmese Napja (szeptember 27.)
- Országos Könyvtári Napok (október 13-20.)
- Irodalmi estek:
  - A Péterfyek: Az író és a rocksztar.
  - Hol terem az irodalom? - Tóth Krisztina, Lackfi János és Szabó T. Anna estje
  - Kalandozás a múzsák birodalmában: híres szerelmek az irodalomban Polcz Alaine és Mészöly Miklós
- Kreatív írás Lackfi János költővel középiskolásoknak
- Gém klub- társasjáték az egész családnak
- Biblioterápiás esték Sóron Ildikóval
- Tánc-Lánc foglalkozások
- Könyves Vasárnapi nagykoncert Hobóval
- Kárász Eszter - Mann György "Holnemvolt" koncert a Sárkányos Gyerekkönyvtárban

8.2. A Zenei Gyűjtemény programjai

Ismeretterjesztő előadások

- A 60-as, 70-es évek underground törekvései Magyarországon
- A századforduló elképzelt női alakjai a magyar operaszínpadokon
- Az Improvizáció
- Dienes Napok – gyermek és felnőtt programok a mozgásművészethez kapcsolódva
- Találkozás a lehetetlennel – bevezetés Mahler művészetébe – Hollerung Gábor karmester előadása
- Zene hangról hangra I-III
- A Bartók kód – diákvetélkedő középiskolások részére Bartók Béla halálának 70. évfordulója emlékére

Inspiráló találkozások

- Kulisszatitkok
  - Vendég: Almási-Tóth András
  - Vendég: Sándor Szabolcs
  - Vendég: Szabó Ferenc János
  - Vendég: Szabóki Tünde

- Az egyetlen hajléktalan - operaelőzetes
- A Magyar Muzsikás Fórum találkozója keretében vendégeink voltak a Nemzet Művészei-díjas zeneszerzők
- Zenéről – másképp: Vámos Miklós a Zenei Gyűjteményben
- Dienes Valériára emlékezünk
- Polgár Lászlóra emlékezünk
- Vendégünk Vashegyi György egyetemi oktató, karmester, a Purcell kórus és az Orfeo zenekar vezetője
- Vendégünk Sipos Mihály, a Muzsikás együttes primása

Koncertek

- Utazás a kopoNYÁK körül
- Marimba Clouds - Palotás Gábor koncertje
- Bolyongó kontinensek-kamarazenei koncert
- Húsvét a Zenei Gyűjteményben - a Harmónia Vegyeskar Érd hangversenye
- Budapesti Tavasz Fesztivál I-III – Fischer Annie – ösztöndíjasok koncertjei
- Kathleen Ferrier emlékkoncert
- Frideczky Katalin és Büki Mátyás kamaraestje
- Főszerepben a barokk cselló
- A Vienna Konservatorium Budapest hallgatóinak zongorakoncertje és dalestje
- A „La Caffettiera Stioppéta” kamarakórus évadzáró hangversenye
- Kórusok Éjszakája 2015
- Szezárd zene a Los Bilbilicos együttes előadásában
- Elisa Fusto és Baráz Ádám négykezes hangversenye
- Haris Nadin áriaestje
- Crossroads Duo: zongora - szaxofon est
- Balázs János zongoraestje
- Karácsony békéje - Adventi hangverseny
- „Égi szent béke jöjj” – Karácsonyi kóruskoncert
- Ó bajadérom... részletek Kálmán Imre operettjeiből – óévbúcsúztató koncert

Kiállítások

- "Elindultam szép hazámból.." - kiállítás megnyitó. Bartók Bélára emlékeztünk

Filmklub

- Mahler IV. szimfóniája

8.3. A Központi Könyvtár kiállításai 2015-ben

Kisgaléria:

- „Szent István király modern pénzei” Vagyóczky Károly kiállítása
- Titkos udvarok. Sebestyén László fotográfus kiállítása
- „20 év Parnasszus” – kéziratkiállítás
- Kiss Ilona Munkácsy-díjas grafikusművész „A távol közelít” című kiállítása.
- Czinder Fanni fotográfus kiállítása
- Nagy magyarok - Gaál Tibor portré-karikaturista kiállítása
- Pilló Ákos Elmosódott évek fotókiállítása
- Kedvenc francia mesehőseink. Francia könyvillusztrációk
- Mezei Zsuzsa „Szívvel-lélelkel, ecsettel”

Átrium

- Minden ház érdekes! Budapest100 fotókiállítás – 5 év képekben

Gyerekkönyvtár

- Aki nem hiszi, járjon utána!” Meseillusztrációk a gyerekkönyvtárban - kamarakiállítás

Budapest Gyűjtemény

- Tűzre, vízre vigyázzatok! Gróf Széchenyi Ödön, a tűzoltóság megalapítója című kiállítás

Szociológiai Gyűjtemény

- „Hortobágyi kényszermunkatáborok 1950-1953”. Kamarakiállítás

A Központi Könyvtár rendezvényeinek egyes egységeire és napokra lebontott részletes listáját 2.sz. *melléklet* tartalmazza.

1. régió

1. Kiemelt feladatok

- Közreműködtünk a FSZEK 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiai tervében szereplő, az 1. régiót érintő fejlesztések szakmai előkészítésében. Szolgáltatásainkat az intézmény stratégiai tervének szellemében igyekeztünk felülvizsgálni, megújításukat előkészíteni.
- A 10 év alattiak kölcsönzésére vonatkozó szabályok változásának kommunikációja a használók felé és ezzel összefüggésben a gyerekállományok felülvizsgálata megtörtént.
- Megünnepeltük a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár és a IX/1. Börzsöny utcai könyvtár 50 éves születésnapját.
- 2015. július 1-től a régióvezetői és a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár vezetői posztján is változás történt. Törekedtünk a helyzet kezelésére, a régió a feladatait kisebb zökkenőkkel, de alapvetően sikeresen látta el.
- Bekapcsolódtunk az intézményi minőségbiztosítási munkacsoport tevékenységébe, illetve a 2016-os *Kortárs és kedvelt* olvasásnépszerűsítő program és a régiós *Az olvasás elvarázsol* játék előkészítésébe.
- Közösségi szolgálatos diákok segítségével folytattuk az állományok védelmi szállal történő ellátását.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok

- A XI/5. Kelenföldi Könyvtárban újabb jelentős károkat okoztak a nagy esőzések. Elkerülhetetlenné vált a gyerekkönyvtári rész ideiglenes átköltöztetése a kávézóba.
- A XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárban, a II/4. Török utcai könyvtárban és a III/7. Fő téri könyvtárban szintén gyakoriak voltak a beázások.

2.2. Tárgyi feltételek

- Képfüggesztő rendszer került felszerelésre és elkészült a régóta várt gyerekkönyvtári polcok pótmegvilágítása a II/1. Hűvösvölgyi úti könyvtárban.
- Új tájékoztató feliratok készültek a II/4. Török utcai és a XI/5. Kelenföldi Könyvtárban.
- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban a régi fénymásoló helyett egy multifunkcionális gép került beállításra.
- Az év végén lehetőség nyílt kis értékű eszközök igénylésére.
- Több könyvtárban a légkondicionálás hiánya továbbra is gondokat okoz a nyári időszakban.

- A XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár előtt a kerületi önkormányzata kerékpár tárolókat helyezett el.

2.3. Üzemszervezés

- A régió 16 tagkönyvtára 324 nyitvatartási napon 22940 órában fogadta használóit.
- 2015-ben is egész évre előre megterveztük a munkatársak szabadságát, ami szervezhetőbbé tette a munkaerő-gazdálkodást.
- Megszerveztük három könyvtár: a IX/2. Boráros téri, a XI/5. Kelenföldi és a XII/1. Ugozca utcai könyvtár folyamatos nyitvatartását a nyári időszakban.
- A többi könyvtár – a területi lefedettséget szem előtt tartva – július, illetve augusztus hónapban hosszabb-rövidebb időre zárva volt.
- Jelentős erőforrásokat kötött le a közösségi szolgálatban résztvevő diákok mentorálása.
- 2015-ben több könyvtárunkban problémák merültek fel a takarítással kapcsolatban. A II/4., I/1, II/1. könyvtárakban a takarításra szánt idő kevésnek bizonyult. 2016-ban azonban úgy tűnik sikerül rendezni a napi óraszámokat. A XI. kerületben a személyi feltételek felülvizsgálatát továbbra is indokoltnak tartjuk.
- A II/4. Török utcai könyvtárban a - majdani pozitív lehetőséget jelentő - budai fonódó villamoshálózat építésével kapcsolatos munkálatok sok esetben nehezítették a munkát (áramszünet, leállások).
- Az ideiglenesen áthelyezett gyerekkönyvtári rész zavartalan működtetése szintén gondos munkaszervezést igényelt a XI/5. Kelenföldi könyvtár munkatársai részéről.

2.5. Szolgáltatásfejlesztés

- A szolgáltatásfejlesztés a gyűjteményszervezés kulcsfontosságú feltétele. Az állomány folyamatos forgalom- és tartalmi elemzésével, felülvizsgálatával, a példányok kihasználtságának mérésével minden könyvtárnak folyamatos feladata volt az elavult, selejt vagy feleslegessé vált dokumentumainak leválogatása.
- Törekedtünk a szolgáltatások minőségének - a használói igényekhez kapcsolódó – emelésére, a könyvtárhasználat növelésére. Különös figyelmet fordítottunk a személyre szabott szolgáltatások fejlesztésére.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

- A régió forgalmi adatai hálózati szintű összevetésben kedvező képet mutatnak. A beiratkozott olvasók számát tekintve a második helyen, a kölcsönzők és kölcsönzött dokumentumok számában első helyen álltunk. Az egyes tagkönyvtárak természetesen eltérő módon tudtak hozzájárulni a régió teljesítményéhez. A kisebb forgalmú könyvtárak (II/1., V/2., IX/3., XXII/1.) a régió összesített forgalmának egyenként 1-2 százalékát adják, míg ellenkező véletként a XII/1. 17 százalékot mutat fel, de 10-10 százalék körüli eredményt hoz a többi nagyobb könyvtár is (II/4., III/7., XI/5., XXII/3.).
- A látogatók száma 2015-ben 518.931 fő (2014: 551.054), ez 94,17 %-os mutató.
- A tárgyévben érvényes tagsággal rendelkezők száma 58.792. fő (2014: 60.127 fő), ez 97%-os mutató.
- A tárgyévben beiratkozott olvasók száma 39.797 fő (2014: 43.373 fő), ez 91,76 %-os eredmény. Az összetétel alapján különösen a gyerek- és a regisztrált beiratkozók száma csökkent. Az előbbi többek között a bonyolult adminisztrációs folyamat miatt elmaradó gyerekcsoportok is magyarázhatják. Öröndetes viszont, hogy régiós szinten a tagsági díjat fizető olvasók száma kis mértékben nőtt: 8795 fő (2014: 8745 fő). Az általuk fizetett tagdíj 20.232.400 Ft (2014: 19.203.010 Ft) ez 105,36%-os eredményt jelent. 2016-ban mindenesetre a regisztráció – a Használati Szabályzat változása miatt is - nagyobb figyelmet kell, hogy kapjon.
- A kölcsönzők száma 314.906 (2014: 324.144 fő), ez 97,09-os teljesítmény, a kölcsönzött dokumentumok száma 981.090 darab (2014: 1.043.652 darab), ez 94,01%-ot jelentett. A 10 év alattiak kölcsönzéseire vonatkozó szabályok úgy tűnik összességükben csekély mértékben befolyásolták a kölcsönzők és a kölcsönzött dokumentumok számát. Ugyanakkor erőteljes átstrukturálódás látható a felnőttek irányába. A 14 év alatti kölcsönzők és általuk kölcsönzött dokumentumok száma jóval nagyobb mértékben esett vissza, mint a 14 év feletti korosztályé.
- Szolgáltatásaink közül továbbra is leginkább a könyvkölcsönzést preferálják olvasóink. Az AV-dokumentumok közül csak a hangoskönyvek és diafilmek iránt stabil az érdeklődés. DVD-kölcsönzésünk az előző évi teljesítmény 85%-át hozta, minden valószínűség szerint azonban az elkövetkező években további markáns visszaesés várható.
- Egyre inkább érzékelhetővé vált, hogy az olvasótermeinket mind kevesebben látogatták, a kézikönyvek használata minimálisra csökkent.
- Az elektronikus adatbázisok közül az EBSCO, a Grove Art, az OPTIJUS és a NAVA váltott ki érdeklődést. Megfigyelhető továbbá, hogy különböző társadalmi pályázatok (energiakorszerűsítés, üdülés stb.) ügyintézéséhez kértek használóink segítséget, információt.

- Az I/1. Márai Sándor Könyvtár mutatói összességében a régiós átlaggal közel megegyező mértékben csökkentek. Örvedetes, hogy a beiratkozási díjból származó bevételei továbbra is emelkedést mutatnak.
- A II/1. Húvösvölgyi úti könyvtár adatai kismértékű eltérést mutatnak az előző évihez képest. A kölcsönző olvasók - és ezen belül örvedetesen a 14 év alattiak - száma emelkedett.
- A II/4. Török utcai könyvtár mutatóinak visszaesésében nagy szerepet játszott, hogy szolgáltatási környezete a környéken zajló építkezések miatt továbbra sem volt megfelelő. 2016-ban a fonódó villamoshálózat elkészültével reményeink szerint sikerül megfordítanunk a csökkenő tendenciát.
- A III/2. Csillaghegyi Könyvtár a hálózat legrosszabb állapotú könyvtára, eredményei ilyen körülmények között különösen örvedetesek. Intézményi szinten továbbra is az egyik legtöbb DVD-t kölcsönző könyvtár.
- A III/5. Békásmegyeri Könyvtár összességében kiegyensúlyozott teljesítményt nyújtott, nagyobb mértékű elmaradás a beiratkozott olvasók tekintetében volt. Külön kedvező a pozitív bevételi szaldója.
- A felújított III/7. Krúdy Gyula Könyvtár a folyamatosan jól teljesítő könyvtárak közé sorolható. Új színfolt a könyvtár életében, hogy rendszeres programoknak ad helyet, ezzel erősítve a kulturális funkciót.
- Az V/2. Belvárosi Könyvtár szolgáltatásait továbbra is elsősorban az idősebb korosztály veszi igénybe. Beiratkozott olvasóinak száma közel megegyezik az előző évvel visszaesés főként a kölcsönzött dokumentumok számában tapasztalható. Új típusú rendezvényeivel a közösségi hely szerepét próbálja erősíteni.
- A IX/1. Börzsöny utcai könyvtár eredményei viszonylag stabilak. A könyvtárba látogató gyerekcsoportok száma mindenképpen említésre méltó.
- A IX/2. Boráros téri könyvtár forgalmi adatai, kategóriájában továbbra is kiegyensúlyozottak. Programjaival szorosan kapcsolódik a kerületi kulturális élethez.
- A IX/3. Mester utcai könyvtár adatai kisebb-nagyobb mértékben romlottak, a szűk szolgáltatási kör, a mennyiségében és féleségében is behatárolt könyvkínálat minden könyvtárosi erőfeszítés ellenére egyre halványabb vonzerővel bírt. A könyvtár feladatait 2016-tól a Boráros téri könyvtár veszi át.
- A XI/3. Móricz Zsigmond könyvtár mutatói folyamatosan javulnak, a folyamat eredményének megőrzése feladatunk. Az előző évekhez képest gazdagabb programkínálattal várta olvasóit.
- A XI/5. Kelenföldi Könyvtár mutatói összességében kedvező képet mutatnak annak ellenére, hogy szolgáltatási környezete a folyamatos beázások miatt jelentősen romlott az elmúlt évben. A könyvtár helyzetének rendezése mindenképpen szorgalmazandó, mivel a könyvtár

elhelyezkedése és megközelíthetősége miatt a forgalmi potenciál még növekedésre is esélyt adna.

- A XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár egy jó forgalmú fiók. Visszaesés itt is a beiratkozott olvasók számában tapasztalható.
- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtár forgalmi mutatói a 2014-es évhez képest kisebb elmaradást mutatnak. Ennek ellenére továbbra is a hálózat egyik legforgalmasabb könyvtára. A kölcsönzők és kölcsönzött dokumentumok számában és a bevétel vonatkozásában első helyen, a beiratkozott olvasók számát tekintve pedig a harmadik helyen áll.
- A XXII/1. Nagytétényi Könyvtár forgalmi mutatói kissé elmaradnak a többi III. típusú könyvtárétól, de ebben a településrész adottságai: behatárolt lélekszám, idősödő lakosság is nagy szerepet játszanak. A könyvtár erőssége a gazdag programkínálat.
- A XXII/3. Budafoki Könyvtár forgalmi mutatóinak kisebb mértékű csökkenésében szerepet játszott a könyvtár kollektíváját érintő fluktuáció is. Rendkívül gazdag kulturális programkínálatának köszönhetően a régióban a legtöbb rendezvénylátogatót regisztrálta.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1. Informatika

- A forgalmi mutatóink is jelzik, hogy jelentősen visszaesett az internethasználóink száma. Az internetes gépek kihasználtsága nem megfelelő. Egyre nagyobb az igény a saját eszközök használatára.
- Az informatikus munkatársak bevonásával megteremtettük a feltételeket az ingyenes WIFI-szolgáltatás elindításához. Megtörténtek az access pontok telepítései az I/1. Márai Sándor, a III/5. Békásmegyeri, a III/7. Krúdy Gyula. az V/2. Belvárosi, a IX/2. Boráros téri a XI/5. Kelenföldi, a XI/6. Karinthy Frigyes, a XII/1. Ugocsa utcai, a XXII/3. Budafoki könyvtárakban.
- A területfelelős informatikus munkatársak Maurer Péter és Rajnai Gábor - a lehetőségeik határain belül - a korábban már megszokott magas színvonalon segítették az üzemeltetés zavartalanságát.

4.2. Szerzeményezés és feldolgozás

- 2015. december 31-én a régió összesített dokumentumállománya 507.477 darab volt 711.756.526 Ft értékben.
- 2015-ben is megfontolt és összehangolt szerzeményezésre törekedtünk. Beszerzéseinket a gyűjtőköri szabályzatnak megfelelően alakítottuk, az igényeket széles spektrumban kielégítő módon vásároltuk az újdonságokat. Beszerzési keretünket kiegészítette a tárgyévi Márai program kerete, illetve a kerületi önkormányzati támogatások:
  - Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a III. kerületi könyvtárak dokumentumvásárlási keretét 500. 000 Ft-tal egészítette ki.
  - Az újbudai könyvtárak gyarapítását a kerületi önkormányzat 1 millió forinttal támogatta.
  - A XXII. kerületi könyvtárak dokumentumvásárlásához 100.000 Ft-tal járult hozzá Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzata.
- 2015-ben a régióban összesen 16.180 dokumentum került beszerzésre 46.446.051 Ft értékben.
  - Nyomtatott dokumentum 15.534 db került állományba 43 667 905 Ft értékben.
  - Könyvek esetében a gyarapítási keretek meghatározása a fő forgalmi mutatók arányában történt.
  - Az év végén több könyvtárunk idegen nyelvű könyveket (V/2., II/4., XXII/3., XI/5., III/5., XI/6., XII/1.,) képregényeket, illetve diafilmeket (IX/1., II/4., XXII/3., XI/5, XI/6., XII/1) vásárolt.
  - DVD-ből 602 db 2.358.347 Ft értékben került beszerzésre. A beszerzések forgalomarányosan történtek.
  - Hangoskönyvek beszerzésére a könyvkeret meghatározott hányadát fordítottuk, mintegy 200.000 Ft értékben.
  - A CD-beszerzés minimális volt - főként a gyerekolvasók igényeire voltunk tekintettel.
  - Folyóiratból a 2015-ös esztendőre 408 címet igényeltünk, 5.781.371 forintértékben.
- Kivonásra 17.441 dokumentum került 18.925.243. Ft értékben.

4.3. Üzemeltetés

- A régióban ebben az évben nem került sor nagyobb felújításra, tatarozásra. A XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtárban pultfelújítási munkálatok történtek.
- A kisebb javításokról, karbantartásokról a Műszaki osztály folyamatosan gyorsan és megfelelő színvonalon gondoskodott.
- Az utolsó negyedévben összeállított karbantartási igények teljesülése reményeink szerint 2016-ban várható.

5. Gazdálkodás, bevételek

5.1. Bevételek

- A régió bevételeinek alakulása lényegében megegyezik az előző évvel. Könyvtáranként természetesen itt is eltérőek az eredmények.
- A beiratkozási díjbevétel 19.203.010 Ft-ról 20.332.400 Ft-ra nőtt (105%).
- A késedelmi díjbevétel 16.353.867 Ft-ról 16.059.568 Ft-ra csökkent (98%).
- Visszafordíthatatlan tendencia, hogy a DVD-k iránti kereslet évről-évre csökken, s ez a bevételekben is megmutatkozik.
- A vártnál nagyobb mértékben, markánsan esett az internethasználatból származó bevétel.
- A használt dokumentumok értékesítése 1.454.290. Ft-ról 1.640.150 Ft-ra nőtt (112%).

5.2. Pályázatok - támogatások

- A pályázatokon nyert összegek és egyéb támogatások sokat jelentettek szakmai céljaink, terveink megvalósításában.
- Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a III. kerületi tagkönyvtára állományfejlesztéséhez 500.000 Ft-tal járult hozzá.
- Újbuda Önkormányzata ismét 1.000.000 Ft-tal járult hozzá a kerületi könyvtárak dokumentumgyarapítási keretéhez.
- Budafok-Tétény Budapest XXII.kerület Önkormányzata 100. 000 Ft működés célú és 200. 000 Ft program célú támogatást nyújtott a Budafoki és a Nagytétényi könyvtár számára.
- Az NKA 715.000 Ft-os támogatása tette lehetővé az Összefogás programjainak megvalósítását.
- Az NKA Szépirodalmi és Ismeretterjesztés Kollégiuma pályázatának a *Kortárs és kedvelt* programsorozat megvalósítására 140. 000 Ft-ot kapott a régió.
- Az V/2. Belvárosi Könyvtár 100.000 Ft kerületi támogatást kapott a Belvárosi Művészeti Napok eseménysorozatához kapcsolódó rendezvényének megvalósításához.
- A IX. kerületben az egyes olvasói csoportokat érintő – kismamák, nyugdíjasok – önkormányzati tagdíj támogatási megállapodás keretében 595.700 Ft beiratkozási díj kifizetését vállalta át Ferencváros Önkormányzata.
- 2015-ben is élt a Tomori Pál Főiskolával kötött megállapodás melynek keretében a főiskola 60 fő erejéig átvállalja hallgatói beiratkozási díját a XXII/3. Budafoki Könyvtárban.
- 2015-ben a I., III.,IX., XI., és a XXII. kerületben további 2 évre hosszabbításra kerültek a *Könyvet házhoz* megállapodások. A II. és a XII. kerületben határozatlan időre kötött együttműködési megállapodások vannak érvényben.
- Különböző versenyekhez, pályázatokhoz sikerrel szerzett szponzori támogatást több könyvtárunk, így volt partnerünk pl. a Móra Kiadó, Képes Kiadó, Scholar Kiadó.

6. Belső ellenőrzés

- Állományellenőrzésre 98.797 darab dokumentum került.
- A XI/3., a III/5., a III./2 és a IX/3. könyvtárakban nyomtatott dokumentumok leltárát végeztük. Ellenőrzésre került 86.961 darab dokumentum.
- A IX/3., a XII/1., a XI/6., XXII/3., XI/3., a II/1., könyvtárakban az AV-dokumentumok leltárát végeztük el. Ellenőrzésre került 11.836 darab dokumentum.
- A hiány minden esetben kálón belül volt.
- Pénzügyi ellenőrzésre a III./5. és XI/3. könyvtárakban került sor

7. Humánerőforrás

7.1. Képzés - továbbképzés - oktatás

- Szakmai fórumunk, a régió Gyermekműhelye 2015-ben is folytatta a munkáját.
- Az Office 365, ACQ belső képzések mindegyikén képviseltette magát a régió.
- Complex felhasználói oktatáson Mátray Klementina vett részt.
- Az MTA szervezésében meghirdetett adatbázis-bemutatókon (EBSCO, Akadémiai szótárak) Farkas Ferenc és Dr. Szántóné Révhegyi Gabriella vettek részt.
- Az OSZK-ban megrendezésre került Qulto bemutatón Farkas Ferenc vett részt.

7.2. Munkaerőgazdálkodás

- 2015. december 31-i állapot szerint a régió minden státuszán foglalkoztattunk munkatársat. A jelenlegi szolgáltatások működtetése a létszámstruktúra mellett fenntartható volt.
- 2015. december 31-én lejárt a könyvtárvezető munkatársak határozott idejű megbízása, ezzel összefüggésben elkészültek a könyvtárigazgatók minősítései. Decemberben átadásra kerültek az új könyvtárvezetői megbízások.
- Augusztustól a régió engedélyezett létszáma 49,5 fő a korábbi 49,88 fővel szemben
- 2015-ben 3 fő kezdte meg nyugdíjazását (II/4. és XXII/3., XII/1)
- GYES miatt 1 fő volt távol (régióközpont, repülős)
- 2015. november 1-től nyugdíjazás miatti felmentését kezdte a IX/3. Mester utcai könyvtár vezetője Szirmai Marietta.
- 2015. júliustól a régióvezető Kiss Eszter
- 2015. július 1-től a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár vezetője Farkas Ferenc.
- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban egy könyvtáros kolléga kilépett, szeptembertől lépett a helyére egy fő (174 helyett 131 órában).

- Szintén a XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban egy fő könyvtáros kolléga nyugállományba vonult, felmentési idejének lejártát követően decembertől váltotta őt új munkatárs (174 helyett 131 órában)
- A XXII/3. Budafoki Könyvtárból kilépett 1 fő (131 óra), helyére hasonló munkaidőben lépett új munkaező.
- Aktívan élünk – szükség esetén, feladatarányosan – a régió munkatársainak átirányításával, különös tekintettel a szombati nyitvatartások megoldására.
- Júniusban és szeptemberben – szabadidejükben – az érdeklődő kollégák csapatépítő kiránduláson vettek részt.
- A régióban összesen 19 középiskolás diák teljesítette a közösségi szolgálatát.
- Rendszeresen fogadtuk a szakmai gyakorlatra jelentkező felsőoktatási-, illetve a segédkönyvtárosi képzésben résztvevő hallgatókat.

8. Kapcsolatok

8.1. Intézményi, önkormányzati kapcsolatok

- A kerületi önkormányzatokat tájékoztattuk tevékenységünkről. Az együttműködés egyik legfontosabb eredménye továbbra is a *Könyvet házhoz* szolgáltatás a régió kerületeiben.
- Több kerületben működünk együtt a helyi idősügyi fórumokkal, tanácsokkal. Ferencvárosban a Teljesség felé programban, a XII. kerületben a Szépkorúak a Hegyvidéken kezdeményezésben vettünk részt.
- Kárpát-medencei könyvtárosok tettek szakmai látogatást a XII/1. Ugocsa utcai, a XI/5. Kelenföldi, a XXII/3. Budafoki és a XII/1. Nagytétényi könyvtárakban.
- Júniusban felvidéki könyvtárosok a XI/5. Kelenföldi és a XXII/3. Budafoki könyvtárakba látogattak.
- Minden könyvtár folyamatosan ápolta, építette kapcsolatait a vonzáskörzetébe tartozó oktatási, kulturális, szociális intézményekkel és civil szervezetekkel. Partnereink többek között:
  - a Krisztinavárosban a Szépirók Társasága;
  - a Húvösvölgyben a Nyék-Kurucles Egyesület;
  - a Török utcában a Budapesti Városvédő Egyesület;
  - Óbudán az Óbudai Helytörténeti Múzeum, Óbudai Társaskör, Szent Miklós Nevelőotthon, Népmesék Világa Kulturális Egyesület
  - Újbudán a KözPont Újbudai Kulturális, Pedagógiai és Média kft, a Budapest Művelődési Központ
  - Gazdagréten a Gazdagréti Összefogás Egyesület
  - a Belvárosban az Aranytíz;

- Ferencvárosban az Idősügyi Tanács, az Új Budapest Galéria; Dési Huber István Művelődési Ház, a Medáliák Egyesület
- Hegyvidéken a Szépkorúak a Hegyvidéken kezdeményezés;
- Budafokon a Klauzál Gábor Társaság, az ARTÉR és a Szeglet;
- Nagytétényben a Nagytétényi Polgári Kör, a Cziffra György Nagytétényi Kulturális Központ, a Nagytétényi Kastélymúzeum

8.2. Lakossági

- A közvetlen, személyes kapcsolatokon túl az internet lehetőségeit kihasználva – közösségi oldalak, levelezési listák, portáltartalmak - használóink és a könyvtár között a korábbi évekhez képest közvetlenebb és gyorsabb kapcsolattartás alakult ki. A régió tagkönyvtárai közül többen is (III/2., III/5., V/2., XI/3., XI/5., XII/1., XXII/3.) aktívan jelen vannak a közösségi oldalakon.
- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtár jelentősen növelte aktivitását a közösségi térben. Nagy mértékben nőtt a könyvtár facebook oldalát kedvelők száma, alkalmanként egyes posztok több tízezres, sőt kivételes esetben százezres látogatást is produkáltak. Ennek elsősorban imázs építő hatása van.
- Szóróanyagokon, kirakati portálokon keresztül tájékoztattuk a könyvtárak tényleges és potenciális használóit.

8.3. Média- és sajtókapcsolatok

- Folyamatosan jelentek meg híradások a Ferencváros, a Várnegyed, a Budai Polgár, a Hegyvidék, az Óbuda Újság és a Városházi Híradóban.
- Rendszeresen jelentek meg a XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár munkatársainak könyvajánlói a Gazdagréti Hírmondóban, illetve a könyvtár programjairól is szerepeltek híradások
- Az International Games Day@your library kezdeményezéshez kapcsolódó programunkról Farkas Ferenc a Petőfi Rádióban adott interjút.
- Mocsárné Mihalik Editet az 50 éves Karinthy Frigyes Könyvtár kapcsán a Lánchíd rádió szólaltatta meg.
- A XXII/3. Budafoki, a XXII/1. Nagytétényi, a IX/1. Börzsöny utcai, a IX/2. Boráros téri könyvtárak rendszeresen szerepeltek a helyi TV-k híradásaiban.
- A Magyar Krónika novemberi számában Sinkovics Ferenc „A betű varázsa” címmel a XXII/1. Nagytétényi könyvtárról jelentett meg cikket.

9. Rendezvények

- A régió tagkönyvtárai 2015-ben is számos programot kínáltak a látogatók számára, ezzel is növelve népszerűségüket, ismertségüket, Szinte valamennyi korosztálynak szerveztek különböző típusú rendezvényeket. (író-olvasó találkozók, kiállítások, vetélkedők).

- Gyerekcsoportok számára rendszeres könyvtárbemutató-foglalkozásokat tartottak, rendhagyó irodalomórákat szerveztek.
- Továbbra is népszerűek a használó képző foglalkozások.
- Kézműves foglalkozásaink, melyeket általában a jeles napokhoz/néphagyományokhoz kötünk, mindig sikert arattak.
- A nyár folyamán könyvtárainkban szünidei programokkal várták a gyerekeket
- Kapcsolódtunk az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok programjaihoz.
- Könyves Vasárnapon 2015-ben is két könyvtárunk (XI/5., és XII/1.,) várta a látogatókat. A programokat jelentős érdeklődés fogadta.
- Két könyvtárunk, a IX/1. Börzsöny utcai könyvtár és a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár tavaly ünnepelte az 50 éves születésnapját. Mindkét könyvtár méltóképpen megemlékezett a jeles eseményről.
- Hagyományosan bekapcsolódtunk a kerületek kulturális eseményeibe, rendezvényeibe, így az V/2. Belvárosi Könyvtár a Belvárosi Művészeti Napokon, a IX/1. Börzsöny utcai könyvtár a Lakótelepi Vígasságon és Betlehemezésen vett részt, a XXII/3. Budafoki Könyvtár kapcsolódott a Budafoki Napok rendezvénysorozathoz a XXII/1. Nagytétényi Könyvtár a Szüret Mulatsághoz és a Kultúrbebichez, a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár Óbuda napján vett részt.
- Összesen 1.141 könyvtári eseményen (kiállítás, rendezvény, gyerekfoglalkozás, könyvtárbemutató) 44.431 fő vett részt.

Válogatás könyvtáraink programjaiból:

- Az I/1. Márai Sándor Könyvtárban folytatódott *Az író könyvtára* című felolvasóest sorozat, Frideczky Katalin, Kun Árpád, Valachi Anna voltak a sorozat vendégei. A könyvtár ezen kívül versillusztrációs pályázatot hirdetett, könyvbemutatókat és kiállításokat szervezett.
- Folytatódott a II/1. Húvösvölgyi út könyvtár előadásorozata a helyi Nyék-Kurucles Egyesület partnerségével. 2015-ben hét találkozóra került sor többek között Somos Éva művészettörténész, az Irka Kör Versszínház, Dr. Hídvégi Katalin geriáter és Dr. Lovag Zsuzsanna művészettörténész közreműködésével.

- A II/4. Török utcai könyvtár számos programot szervezett gyerekeknek, többek között Telegdi Ágnes közreműködésével. *Mesekuckó* címmel rendszeres diavetítést, kézműves foglalkozásokat tartott. Idősebb olvasói kedvéért olvasókört szervezett. Heti rendszerességgel használó képző foglalkozásokat tartottak.
- A Békásmegyeri III/5-ös könyvtár 2015-ben is elsősorban a gyermekes családokra fókuszált a programjaival. Folytatták *Mesevár* című programsorozatukat, papírszínház előadásokat rendeztek. Neves illusztrátorok közreműködésével kiállításokat szerveztek.
- Az V/2. Belvárosi Könyvtárban a Belvárosi Művészeti Napok keretében Marton Melitta festményeiből nyílt kiállítás. A könyvtárba látogató gyerekek *Mesélő vasaló* címmel a Batyu színház előadását tekinthették meg. Októberben Eichinger-Csurkulya Project *Kis éji jazz* című koncertjét hallgathatták meg az érdeklődők.
- A IX/1. Börzsöny utcai könyvtárban Detre Annamária színésznő-pszichológus és Kovács Éva Rebecca színésznő közreműködésével a *Szó és ember* irodalmi előadássorozat keretében Pásztor Erzsit, Mikó Istvánt, Urbán Pétert, Topolcsányi Laurát, Bregyán Pétert látták vendégül. *MeseSzövegető* címmel dramatikus foglalkozásokat tartottak.
- A IX/2. Boráros téri könyvtárban Pósa Zoltán József Attila-díjas író, Hűvösvölgyi Ildikó Kossuth-díjas színművésznő, Ferdinandy György író, Petróczi Éva József Attila-díjas költő, Pruzsinszky Sándor drámaíró, Verebes István Jászai Mari-díjas színész, rendező, íróval találkozhattak az érdeklődők. A Fabrika Műhellyel együttműködve gyerekeknek rendszeres foglalkozásokat tartottak.
- A XI/3. Móricz Zsigmond könyvtár *Mesevár* címmel heti rendszerességgel kézműves foglalkozásokat tartott, júniusban és júliusban Nyáron is vár a könyvtár címmel programsorozatot szerveztek.
- A XI/5. Kelenföldi könyvtár a könyvtárba járó gyerekolvasók és családok részére *Mesevonat* címmel rendszeres diavetítést tartott alkalmanként kiegészítve kézműves foglalkozással is. *Segítségnyújtás, tanácsadás a Kelenföldi Könyvtárban* címmel folyamatos internet-használati foglalkozásokat tartottak. Nagy sikerrel zajlottak 2015-ben is a Könyves Vasárnap programjai a vetélkedőtől kezdve a Szeleburdi Színház előadásán keresztül a táncjázig.
- A XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár vendégei voltak Darvasi László, Fráter Zoltán, Martini Magdolna Eszter, Karinthy Márton. *Fabrikáló* címmel rendszeres kézműves foglalkozásokat szerveztek.

- A XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban az év első felében került sor a Kemény András által vezetett U10 Könyvbarát Klub utolsó évadára, többek között Baranyi Ferenc, Csányi Vilmos közreműködésével. Több könyvbemutató helye is volt a könyvtár, így Varró Zsuzsa Áfonyka című kötetét, Szél Dávid Apapara és Peer Krisztina Mi bántja a gyerek lelkét? munkáit és a Sodrásban című antológia alkotóit ismerhették meg az érdeklődők. Folytatódtak hagyományos játékaik (*Hólabda, Pontgyűjtő*) és klubjaik (*Hegyvidéki Tekercsmesék, Ügyes kezek, KönyvTársas*, családi szombatok)
- A XXII/1. Nagytétényi könyvtár kiállításokat, gyerekfoglalkozásokat szervezett. Rendkívül nagy népszerűségnek örvend a magyarországi nemzeti parkokat bemutató sorozata.
- A XXII/3. Budafoki Könyvtár 2015-ben is gazdag programkínálattal várta a látogatóit. A Magyar Kultúra Napja alkalmából *Nők, nők, férfiak* címmel zenés irodalmi estet rendeztek Grecsó Krisztián íróval és Kollár-Klemenc László zenésszel. Áprilisban Szálinger Balázs József Attila–díjas költő rendhagyó Petőfi Sándor irodalomórát tartott kamaszoknak. Író-olvasó találkozó keretében többek között Száraz Miklós György József Attila-díjas író volt a könyvtár vendége. Csongrádi Kata zenés estjét novemberben nézhették meg az érdeklődők. A könyvtár az év folyamán 15 kiállításnak adott helyet, és minden korosztály számára rendszeres programsorozatot szervezett.

Az 1. régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a 2.sz. melléklet tartalmazza.

2. régió

1. Kiemelt feladatok

Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is az volt a célunk, hogy kellemes, pihenésre, kikapcsolódásra is alkalmas, sokszínű közművelődési könyvtárakat működtessünk, olyanokat, ahol az olvasók szinte minden rétege megtalálja a számára legoptimálisabb elfoglaltságot és a dokumentumok széles körű kínálatát.

- Régióink a FSZEK 2014-2020-ra szóló stratégiai tervében szereplő feladatait az ütemezésnek megfelelően hajtotta végre.
- A stratégiai tervben is kiemelt helyen szereplő VI. és VII. kerületi könyvtárak integrációja 2015-ben sem valósult meg. Az egységek állományának felülvizsgálata megtörtént, a duplumosítás és selejtezés tovább folytatódott.
- A Használati Szabályzat változásából - 10 éves korig csak korosztályi érdeklődésnek megfelelő dokumentumok kölcsönözhetőek – adódó feladat elvégzésére alakult munkacsoport vezetője a 2. sz. régió vezetője volt.
- 2015 szeptemberében fejeződött be a XV. kerületben a Zsókavár utcai város-rehabilitációs akcióterület (a REHAB III.) project. A hátsó lépcső átépítése, és a függőfolyosó burkolási munkálatai miatt váratlanul be kellett zárunk négy hétre (2015.03.23-tól 04.19-ig) az itt működő könyvtárunkat. Kevés idő állt a rendelkezésünkre, hogy értesítsük az olvasóinkat, de igyekeztünk minél több helyen plakátokat, tájékoztató táblákat elhelyezni. Átmenetileg kaptunk egy irodahelységet a beruházótól, ahol visszavettük a kikölcsönzött könyveket. Minden más szolgáltatásunk ez idő alatt szünetelt.
- Továbbra is kiemelkedően fontos volt a kerületi önkormányzatokkal kialakított jó kapcsolat megőrzése. Ennek eredményeként az állománygyarapítási támogatások mellett nyári táborok- és programok szervezésére nyertünk támogatásokat.
  - A IV. kerület Önkormányzata a IV/1. Király utcai könyvtárunkat az ott működő „Humanitas Kulturális Alapítvány”-on keresztül támogatta 300.000.- Ft-tal.
  - A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár 200 000,- Ft-ot kapott a VI. kerületi önkormányzattól.
  - A XIII és XV. kerületekben 1-1 millió forintot kaptunk állománygyarapításra. E mellett mindkét kerület Önkormányzata támogatta a tagkönyvtárak rendezvényeit is.
  - A XVI. kerület Önkormányzata a XVI/2. Sashalmi Könyvtár kertjében kialakította az *Olvasóliget* működésének feltételeit.
- A 2015-ös évre tervezett dokumentum-kivonási munkákat tagkönyvtárainkban elvégeztük, és megkezdtük a főlöslegessé vált állományrészek értékesítését.

- A *Kölcsonkérjük emlékeit* program folytatásaként Budapest épített környezetéről készült fotók digitalizálásával és a belőlük készült kiállítási anyagaival fejeztük be az akciót.
- Tagkönyvtáraink színes programkínálattal várták a lakosságot: 841 rendezvényünknek 18.034 résztvevője, a megrendezett 134 kiállításnak 26.650 látogatója volt. Könyvtárbemutató foglalkozásokat tartottunk 4.644 diáknak 210 alkalommal 1.081 órában. Nagy figyelmet fordítottunk az Internet Fiesta és a „Könyvtárak összefogása a társadalomért” országos rendezvénysorozaton való részvételre.
- A TÁMOP -3.2.4-08/1/KMR-2009-0007 pályázat keretében az olvasáskultúra terjesztését támogató programsorozat fenntartásának részeként könyvtáraink ebben az évben is több olvasásnépszerűsítő foglalkozást szerveztek.
- A TÁMOP pályázatban a digitális írástudás területén vállalt feladatok fenntartásaként 2015-ben is - a nyár kivételével - egész évben idősebbeknek, tavasszal három, ősszel két csoportban rendszeresen (43 alkalommal) klubszerű foglalkozásokat tartottunk saját kollégáink vezetésével a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban.
- Az XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban a 100 éve született O. Nagy Gáborra emlékeztünk.
- Továbbra is népszerűek könyvtáraink a közösségi szolgálatot teljesítő fiatalok körében. Ebben az évben 130 diák 3337 órát töltött nálunk. A fiatalok az idősebb korosztályt segítették az internet- és okostelefon-használatban, felolvastak kisebbeknek vagy óvodás- és kézműves foglalkozások előkészítésében segédkeztek.
- A pályázati lehetőségeket kihasználva színesítettük rendezvényi kínálatunkat.
- Kiemelt figyelmet fordítottunk a csoportosan hozzánk látogató gyerekek megnyerésére. A szerzeményezés, a kapcsolattartás, a komoly, nívós rendezvények, a személyes jelenlét az iskolákban, óvodákban, mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a gyerekek könyvtárlátogatóvá váljanak.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás, integrációk, fejlesztési feladatok

- A nagy esőzéseknek következtében több könyvtárunk is beázott, a hibákat a Műszaki osztály elhárította.
- A IV/1. Király utcai könyvtárban kialakításra került az emeleti szolgálati pont, mely a számítógép beüzemelése után válik használhatóvá. Nem érkeztek meg a gyermekkönyvtárba igényelt polcok és a szépirodalmi térben szükségessé vált polcmagasítások.
- A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban az augusztusi beázást követően teljes festést végeztek, mellyel egy időben a terek átrendezése is megtörtént. A fűtés korszerűsítése ebben az évben is elmaradt.

- Elkészült a XV/3. Zsókvár utcai könyvtár új tároló helysége.
- XIII/8. Dagály utcai könyvtárunk felújításának lehetősége átkerült a következő évre.

2.2.Szolgáltatásfejlesztés

- *Gyorssegély internetezőknek* elnevezésű szolgáltatásunkat elsősorban az idősebb korosztálynak indítottuk egy-egy probléma gyors és hatékony megoldására. Többnyire laptop- és okostelefon-használati kérdésekkel kerestek meg minket. A feladatot több tagkönyvtárunkban is közösségi szolgáltató diákok bevonásával oldottuk meg (IV/1., XIII/6., XIII/8., XV/3., XVI/2.). 2015-ben 520 főnek 420 alkalommal segítettek a diákok.
- VI/1. Andrassy úti könyvtárunkban könyvtár-informatikus végzettségű kolléganő segítette az önéletrajzírásban, internet- vagy számítástechnikai eszköz-használatban elakadtakat. Emellett levelek küldésében, regisztrációs problémák megoldásában, távszolgáltatások vagy az e-kormányzat igénybevételében segítettünk látogatóinknak.
- Több tagkönyvtárunkban vált elérhetővé a WIFI-szolgáltatás (VI/2., XIV/1., XIV/4.).
- Az olvasói szokások oly mértékű változásának vagyunk tanúi, hogy – úgy gondoljuk – csak valami merőben új könyvtári környezet és merőben új szolgáltatások bevezetésével tudjuk látogatóinkat megtartani.
  - A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár új vezetője koncepcionális változásokat hozott a könyvtár életében, megjelenésében és szolgáltatásaiban. Az új mottó: „*Terézvárosi Gyermekkönyvtár kicsiknek, nagyoknak, örök ifjaknak*”, s ennek szellemében olyan programokat, szolgáltatásokat nyújt a könyvtár, ami nemcsak a gyerekeket, de az ellazulni, feloldódni vágyó játékos felnőtteket is érdekelheti. A tisztasági festéssel egy időben a terek is átrendezésre kerültek. A belső külön téréből a keveset használt kézikönyvtárat és a pedagógiai szakgyűjteményt felhelyeztük a galériára. Az így felszabadult belső teret a mobil bútoroknak köszönhetően teljesen átrendezhető foglalkoztató-helyiséggé alakítottuk a délutáni meghirdetett nyilvános programok, illetve a délelőtti óvodai és iskolai csoportok drámafoglalkozásai számára. A falak krétával írható táblafelületek lettek. Teljes könyvszekrényeket helyeztünk át, hosszú polcrendszereket mozgattunk el, átrendeztük a könyvállományt, külön csoportosítottuk az összes szakirodalmat és külön az idegen nyelvű könyveket. Megújult a Liszt Ferenc térre néző kirakati portál is: a 6 m hosszú, széles, magas, kő ablakpárkány olvasóhellyé alakult át, ahol a látogatók szivacs párnákon olvashatnak.
  - A XIII/8. Dagály utcai könyvtár gyerekkönyvtárának falára egy várfalat imitáló festéssel mesebeli környezetet varázsolt Danó Gábor, a Műszaki osztály munkatársa. A gyerekkönyvtári székeket is színes, könnyű székekre tudtuk cserélni, így barátságos környezetben tudjuk fogadni a kicsiket.

- A XIV/2. Bosnyák utcai könyvtárban a gyermekolvasók részére kényelmesebb teret tervezünk kialakítani. Ennek előkészítésére megkezdődött az állomány leválogatása és az állományrészek átmozgatása. A befejezés áthúzódik a következő évre.
- A 2016. évi Használati Szabályzat előkészítésekor javaslatot tettünk a XIII/8. Dagály utcai könyvtár nyitvatartási idejének 40 órára való csökkentésére, melyet Budapest Főváros Közgyűlése elfogadott. Januártól már ennek megfelelően üzemel a könyvtár. Elkészítettük a könyvtár átrendezési tervét is, 2016. januártól az emeleten üzemel a *Nyitott iroda* szolgáltatás. A *Nyitott irodában* az eszközzel nem rendelkező vagy számítástechnikában járatlan olvasóinknak egy térben koncentrált eszközparkkal segítünk hivatali ügyeik intézésében, nyomtatványok kitöltésében és feltöltésében, regisztrációk elvégzésében.
- A VII/2. Deák Ferenc Könyvtár *Alkoss velünk! - Művészképző kört* hozott létre. Kurucz Petra képzőművész várja szerdánként a festeni, rajzolni vágyó fiatalokat.
- Aktívabban és tudatosabban adtunk hírt rendezvényeinkről, melyek népszerűsítéséhez elsősorban a közösségi oldalakat használtuk.
- A XVI. kerületi Önkormányzat támogatása révén a XVI/2. Sashalmi Könyvtár *Olvasóligete* teljesen megújult. Az udvart Varga Dániel környezetvédelmi referens - kertépítő mérnök - társadalmi munkában - tervezte, a kivitelezői munkát pedig a Kerületgazda Szolgáltató Szervezet látta el. Az udvarra mini színpadot építettek, melyet napvitorlák védenek a napfénytől, valamint térkövezett olvasósarkot alakítottak ki. A növényzetet kitisztították, és újrafűvesítették az udvart. Az *Olvasóligetet* 2015. július 16-án Kovács Péter polgármester adta át az olvasóknak.
- A Király utcai könyvtár Fonotékájának saját katalógusa egyre népszerűbb, napi 40-60 látogatót vonz.

2.3. Üzemszervezés

- Elkészítettük régióink éves szabadságolási és könyvtáraink nyári zárvatartási rendjét, melynek kialakításakor figyelembe vettük a régió leltározási tervét is. A IV/1. Király utcai és a XIII/8. Dagály utcai nagykönyvtáraink egész nyáron, csökkentett nyitvatartással fogadták a látogatókat.
- 2015-ben több alkalommal kényszerültünk rövidebb-hosszabb bezárásokra. XV/3. Zsókavár utcai könyvtárunk 1 hónapig ideiglenes helyen vette vissza a dokumentumokat; VI/1. Andrassy úti könyvtárunkat filmforgatás miatt többször 2-3 napra, a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár a rendkívüli felújítási munkák miatt három hétre zárt be.
- Az új vezetői kinevezésekkel együtt aktualizáltuk a munkaköri leírásokat.

- Ebben az évben több kollégánk volt fizetés nélküli szabadságon, négyen kezdték meg nyugdíj előtti felmentésüket, és volt kilépő kollégánk is. A zökkenőmentes üzemmenetet átirányításokkal, helyettesítésekkel tudtuk megoldani.

2.4. Tárgyi feltételek

- Könyvtárainkból - IV/1., XIII/8. – elszállították a kávéautomatákat. Olvasóink nagyon hiányolják ezeket.
- Továbbra sem oldódott meg teljesen a VI/1. Andrassy úti könyvtár lépcsőházának világítása. Még mindig több alkalommal kapcsolja le a földszinten működő szórakozóhely a főkapcsolót, amely az ő területükön található. A Műszaki osztály megoldásként mozgásérzékelős világítást telepített, amely azonban nem hozta meg a várt eredményt, mivel nem ad kellő fényt, illetőleg a szórakozóhely rendszeresen elforgatja a lámpatestet, hogy őket ne zavarja programjaik során.
- A VII/1. Kertész utcai könyvtárban az integráció lehetősége miatt évek óta nem történtek komoly javítások, beruházások. Jelenti ez a bútor és eszközpark cseréjét is. A folyamatos problémamentes működéshez minden segítséget megkapunk a Műszaki és Üzemfenntartási osztálytól. Sajnos az idő nyomot hagyott az épületen kívül és belül egyaránt, így nem éppen olvasósalogató látványt nyújt.
- A XV. kerületi Spirálház felújítási munkálataikor derült fény a légkondicionáló meghibásodására. A klímaberendezés helyreállítása, javítása is elmaradt a XV/3. Zsókavár utcai könyvtárban.
- Az év folyamán leadtuk a selejt bútorokat, felesleges műszaki eszközöket. Elszállítottuk megsemmisítésre az árusításból megmaradt selejt és duplum könyveket, CD-eket. A gyors és zavartalan lebonyolításban nagy segítségünkre volt az Üzemfenntartási osztály.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

- Év elejétől az új Készízető kezességi szerződés bevezetése és kitöltése két példányban hosszabb időt igénylő adminisztrációs feladatot jelentett. Ez könyvtárainkban azért mutatkozott meg fokozottabban, mert a csoportos látogatásra érkezett 18 év alatti gyermekek beiratkoztatását nagyon körülményessé és hosszadalmassá tette.
- Nagy népszerűségnek örvend a közösségi diákok bevonásával szervezett eszközhasználati bemutató időknek. A foglalkozások időpontjait a közösségi oldalak és a honlap mellett Újpesten a kerületi újságban és annak online felületén is hirdetjük. *Hogy ezek a fiatalok miket tudnak?!- Tudjon meg tőlük mindent okostelefonjáról a FSZEK Dagály utcai könyvtárában!* címmel elsősorban az okostelefonokban rejlő lehetőségek jobb megismerésében segítenek hétfő délutánonként.
- 2015-ben tovább nőtt a folyóirat-kölcsönzés népszerűsége, ezt a kölcsönzött példányok száma is mutatja.

- Még mindig sokan jelentkeztek használó képző foglalkozásainkra, melyek tematikáját az igényeknek megfelelően átalakítottuk. Az elmúlt évben 299 alkalommal 599 órában 735 fő vett részt ezeken az alkalmakon.
- A családok körében továbbra is nagy az érdeklődés a rendszeres délutáni gyerekfoglalkozások: a társasjáték-és diafilmklub, valamint a diafilmkölcsonzések iránt (IV/1.,XIII/6., XIII/8., XV/3., XVI/2.).
- Az oktatási intézményekkel kialakított tartalmas kapcsolatnak köszönhetően 218 csoporttal állunk rendszeres kapcsolatban, melyek általában havi rendszerességgel látogatják könyvtárainkat.
- Egyre nagyobb szervező munkát igényel az ágyhoz kötött, nehezen mozgó, idős olvasóink ellátása. A házhoz szállítást időnként csak kerülethatárokon átnyúlva tudtuk megoldani. Összesen 357 alkalommal, 524 főnek 3 361 dokumentumot vittünk házhoz.
- A VII/3. Kertész utcai könyvtár környékén végbement változások következtében– sorra nyílnak a szórakozóhelyek, a földszinti helységek vendéglátó ipari egységgé alakulnak; gyengült a közbiztonság, egyre több a külföldi lakástulajdonos – a könyvtár olvasólétszáma jelentősen csökkent. Szinte hetente jelezték olvasók, hogy más helyen próbálnak új életet kezdeni.
- Továbbra is népszerű a *Cseréljünk újságot* akciónk, kedvelt a VII/3. Kertész utcai könyvtár *Olvassuk újra* kínálata.
- Havi rendszerességgel működik a XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtárunkban biblioterápiás foglalkozás. Alkalmanként egy-egy irodalmi mű köré szerveződik a beszélgetés, de tavaly két népszerű kortárs író, Kőrösi Zoltán és Papp Sándor Zsigmond is vendégünk volt.
- Igyekeztünk minden alkalmat megragadni, hogy népszerűsítsük szolgáltatásainkat és ezzel növeljük látogatottságunkat. 2015-ben is részt vettünk a Múzeumok Majálisán és a kerületi Városnapokon, az Angyalföldi utcabálon, a Koma utcai Szomszédoláson.
- A XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár – szeptember 27-én – rendkívüli nyitvatartással várta a Szent Mihály Napi Búcsú résztvevőit *Könyvszüret-almaszüret* elnevezésű programján. A látogatók kézműves foglalkozáson almadíszot, almaszemüveget, almakönyvjelzőt és kosarakat készítettek, alma-totót oldottak meg. A negyedéves ingyenes beiratkozással tettük csalogatóvá a könyvtárat. Ezt a lehetőséget 70 beiratkozó használta ki. Puzzle-játék és színezők is várták a gyerekeket, valamint használt könyveket és CD-ket is lehetett vásárolni.
- A IV/1. Király utcai könyvtár minden évben megrendezi – a Kultúra Napja alkalmából – a *Éjszaka a Könyvtárban* programját. Ebben az évben gyermekszínház, koncert és kiállítás is szerepelt a 16 órától reggel 6 óráig tartó programban. Emellett a szokásos ingyenes beiratkozással, teaházzal, társasjátékokkal várták a látogatókat. A legkisebbeket Méhes Csaba

és a Brassin the Five: *A Rézerdő lakói* című zenés, interaktív gyerekelőadása, az este érkezőket az ef.Zámbó Happy Dead Band kiállítás-megnyitóval egybekötött koncertje szórakoztatta.

- A XIV/1. Kassák Könyvtárban a szülők aktív közreműködésével idén is folytatódott a mesedélután sorozat.
- Könyvtáraink minden lehetséges könyvtári eszközzel: szolgáltatásaikkal, állományukkal, nyitvatartási idejükkel próbálnak az olvasói igényeknek megfelelni, de az olvasási szokások változása miatt a forgalmi adatok mégis csökkenést mutatnak.
  - A kölcsönzők száma az előző évhez képest összesen 6%-kal csökkent, ezen belül a 14 éven aluliak kölcsönzése csak 3%-kal. Köszönhető ez az iskolákkal és óvodákkal kialakított tartalmas együttműködéseknek, melynek keretében a csoportok havi rendszerességgel látogatják könyvtárainkat.
  - Az elmaradó kölcsönzők 2%-kal csökkentették a kölcsönzött dokumentumok számát az előző évhez képest. Fontos itt újra megemlíteni, hogy a XV/3. Zsókaúti utcai könyvtár 1 hónapig volt zárva az épületkomplexum felújítása miatt, beázás utáni felújítás és leltár miatt október 5-22-ig a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár, átadás-átvételi leltár miatt december 28-30-ig a IV/3. Babits Könyvtár. A be nem tervezett zárvatartások mellett több napot voltunk kénytelenek áramszünet, illetve az internet-szolgáltatás hiánya miatt bezárni. Mindezek ismeretében a minimális statisztikai elmaradások arra utalnak, hogy teljes nyitvatartás mellett kölcsönzési mutatóinkat ebben az évben is növelni tudtuk volna.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1.Informatika

- A XIII/8. Dagály utcai könyvtárban meghibásodott a hálózatot működtető eszköz, mely két napos szolgáltatás-kiesést jelentett. Sajnos a rendszer azóta is instabil, napi üzemeltetési problémáink vannak. Jelenleg négy számítógép nem tud csatlakozni a hálózathoz.
- Több könyvtárunkban megtörténtek az elavult, lassú számítógépek cseréi. Gyorsabb ütemű és nagyobb mértékű eszközcserére lenne szükségünk.
- WIFI-eszközök cseréjére került sor a XIII/8. Dagály utcai, a IV/1. Király utcai és a VII/2. Deák Ferenc könyvtárakban. Access Point telepítése történt a XIII/2. Radnóti-, a XIV/1. Kassák-, a XIV/4. Füredi-, a XVI/2. Sashalmi könyvtárakban és a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban. A XIV/1. Kassák Könyvtárban a szolgáltatás a telefonos eszközökön üzembiztosan működik, de a laptopokon való hozzáférés biztosítása egyelőre nem megoldott. Rövid időn belül meg kell oldani ezt a problémát, ahogy a XVI/2. Sashalmi Könyvtár szolgáltatásának elindítását is. Ezt követően régióink 8 tagkönyvtárában lehet már ingyenes WIFI-szolgáltatást igénybe venni.

- Az oktatásoknak köszönhetően ismertük meg az Office 365 irodai alkalmazást, mely hatékonyabbá tette az információk megosztását.
- Megoldandó feladat az internetszolgáltatás minőségének javítása, több egységünkben voltak kisebb nagyobb leállások a UPC szolgáltatásának leállása miatt. A XIII. kerületben eszközcsereként történtek, reményeink szerint a korábbi problémákat ezzel kiküszöbölte a szolgáltató.

4.2. Szerzeményezés, feldolgozás

- A FSZEK Szerzeményezési- és feldolgozó osztálya pontosan és gyorsan juttatta el könyvtárainkba az új dokumentumokat.
- A dokumentumok beszerzésénél ebben az évben is törekedtünk arra, hogy az olvasói igényeknek megfelelő állományt építsünk. A nem hagyományos dokumentumokat bevételarányosan szerzeményeztük.
- Tovább bővítettük diafilm állományunkat, melynek népszerűsége töretlen.
- 2015-ben – a kerületi önkormányzatok állománygyarapítási keretével együtt – összesen 26 186 430-Ft-ot költhettünk nyomtatott dokumentumokra.
- Régióink számára 19 815 dokumentumot vettek állományba 53 967 376,-Ft értékben. Könyvtáraink teljes állománya 2015. december 31-én 541 641 db dokumentum, melynek összértéke 909 313 303,-Ft.
- Ebben az évben is sok ajándékkönyvet kaptunk, melyekkel bővítettük állományunkat vagy saját kopott példányunkat cseréltük le a jobb állapotúra.

4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás

- Ebben az évben nagyarányú kivonásokat valósítottunk meg – kézikönyvtári-, AV-állomány felülvizsgálata, integrációra készülő könyvtárak állományának összefésülése –. Összesen 41 900 példányt töröltünk 38 257 022,-Ft értékben. Az év elején nagyarányú folyóirat-apasztást hajtottunk végre.
- A zenei CD-k iránti érdeklődés tovább csökkent, vannak olyan egységeink, ahol teljesen megszűnt irántuk az érdeklődés. Ilyen például a VII/2. Deák Ferenc Könyvtárunk, ahol korábban komoly gyűjteményt hoztak létre. Állományukat átszállítottuk a IV/1. Király utcai könyvtár Fonotékájába. A CD-k átvizsgálása után a fölöslegessé vált példányokat folyamatosan ajánljuk fel a hálózat többi könyvtára számára.
- Továbbra is nagymértékben vettük igénybe a könyvtárak közötti és a könyvtárközi kölcsönzést. 2015-ben 784 dokumentumot adtunk és 1094 darabot kaptunk FSZEK-en belüli átkölcsönzéssel.

4.4. Üzemeltetés

- Több alkalommal okozott problémát könyvtárainkban a UPC internet szolgáltatásának kimaradása.

- Az állományvédelmi kapuk üzemeltetését felül kell vizsgálni, sok esetben riasztanak ok nélkül, gyakoriak a meghibásodások.
- Kezdeményeztük a takarítási idők felülvizsgálatát. A nagy forgalmú hétfői és szerdai napok után – főleg az esős, sáros időszakban – szükséges a nyitás előtti takarítás is.

5. Gazdálkodás

Működésünket továbbra is a takarékos gazdálkodás és az átgondolt munkaszervezés határozta meg. Az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatának értelmében havonta ellenőriztük az eszközök meglétét.

5.1. Bevételek alakulása

- Pénztárgépes bevételeink minimális (1%) csökkenést mutatnak a tavalyi évhez képest. E mellett – pénztárgépen kívüli – jelentős bevételünk volt a VI/1. Andrassy úti könyvtár bérbeadásából és a kerületi napokon történt használt dokumentumok árusításából.
- Az AV-dokumentumok iránti kereslet tovább csökkent, így ezen a soron bevételeink tovább estek. Ezt a csökkenést sikerült ellensúlyoznunk a beiratkozási- és késedelmi díj- bevételek emelkedésével.
- Tovább csökkent az internethasználatból befolyt összeg nagysága.
- Az előjegyzési díj csökkentése 50%-kal növelte meg ennek a tételnek a bevételét.
- Nagy figyelmet fordítottunk a kivont állományrészek értékesítésére. Több alkalommal árusítottunk használt dokumentumokat a könyvtárak falain kívül is, így a Múzeumok Majálisán, az Újpesti és Újpalotai Napokon, az Angyalföldi Utcabál programján.

5.2. Pályázatok, támogatások

Kerületi önkormányzati támogatások:

- IV/1. Király utcai könyvtárunk „Humanitas Kulturális Alapítványa” ebben az évben 300 000,-Ft támogatást nyert a IV. kerületi Önkormányzattól a Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett Könyvtári Éjszaka megvalósítására. A támogatásból vendégünk volt Méhes Csaba BrassintheFive nevű színháza „A Rézerdő lakói” című előadással és ef. Zámbo István Happy Dead Band formációja.
- A VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár 200 000,-Ft támogatásban részesült Hassay Zsófia polgármester asszony polgármesteri keretének terhére az „Andok kincse” nyári bejáró tábor 2015. július 27-31. megrendezésére. A programon 20 gyerek vett részt. A téma a dél-amerikai indián kultúra volt. Ehhez kapcsolódtak a feldolgozásra került könyvek, ennek jegyében készültek a kézműves alkotások. A gyermekek játékos formában ismerkedhettek meg a térség mitológiai állataival, az ott élők mindennapi tevékenységeivel, étkezési kultúrájával. Foglalkozásvezetőinkkel többek textilbabát, fonott karkötőt, agyagszobrokat

készítettek. Az inkák életében jelentős szerepet betöltő erő- és ügyességi játékok és feladatok közül többet ki is próbáltak a gyerekek: célba dobás, könyv-súlyemelés, horgászat, íjászat, labda-zsonglörködés.

- A XIII. kerületi Önkormányzat támogatásának köszönhetően a kerületben működő könyvtárak 1 000 000,-Ft-ot nyertek állománygyarapításra és rendezvények szervezésére. A támogatás indította el a XIII/8. Dagály utcai könyvtár *Apropó könyv!* beszélgető klubját, amelyet olvasói igény hívott életre. Olvasóink jelezték ugyanis, hogy szeretnék, ha lenne egy olyan beszélgető kör, ahol elmondhatják gondolataikat egy adott műről, illetve felhívjuk figyelmüket egy-egy szerzőre, műre. A találkozót Balla Ferenc irodalmi szerkesztő, dramaturg vezette. A sorozatra a támogatásból 180 000,-Ft-ot különítettünk el, a fennmaradó összeget olvasóarányosan osztottuk fel a négy könyvtár között, és dokumentumok vásárlása költöttük.
- A XIII. kerületi Önkormányzat Kulturális Tevékenység támogatási keretére a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban tartandó *Kertvárosi Advent a Könyvtárban* című családi délutánra és a XIII/8. Dagály utcai könyvtár az Angyalföldi Utcabálon való foglalkozásainak megtartására kaptunk összesen 120 000,-Ft támogatást.
  - XIII/8. Dagály utcai könyvtárunk az Angyalföldi Utcabálon *Színes keretben* címmel komplex családi foglalkozást tartott. 10 és 18 óra között teljes szolgáltatással, ¼ éves ingyenes beiratkozási lehetőséggel és használt könyvvásárral vártuk a látogatókat. Nagy volt a forgalom egész nap a könyvtár épületében. Sok család vett részt a többfordulós játékokban is. *Ki van a keretben* címmel találós kérdésekre kellett válaszolni, a *Mesés párok és szerelmes párok egy keretben* című párosító játékban pedig könyvek szereplőit és műveket kellett összepárosítaniuk a jelentkezőknek. A helyes megfejtők zsákbamacskát választhattak maguknak. A résztvevők kedvenc könyvükkel készíthettek szelfit, amelyet a könyvtár Facebook oldalára tölthettek fel. A legtöbb like-ot kapó olvasót könyvjutalomban részesítettük. A sorozat végén a kinyomtatott fotókat képkeretkészítő foglalkozáson bekeretezhatték az alkotók. A könyvtár adott helyt a Magyar Vöröskereszt véradó akciójának is.
  - XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárunk hagyományteremtő céllal indította el adventi kézműves délutánját, melyen Gecső Lászlóné várta természetes anyagokból készíthető figurákkal az alkotó kedvű családokat.
- A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2015-ben is a XV. kerületi Önkormányzat támogatásának köszönhetően 1 000 000,-Ft-ot költhetett a kerületben működő könyvtárinak állománybővítésére. A rendelkezésre álló összeget idén is olvasóarányosan osztottuk el a három

könyvtár között. A kerület lakosainak érdeklődési körét szem előtt tartva nagy arányban vásároltunk gyermekkönyveket. Felnőtt olvasóink számára népszerű szépirodalmi műveket szereztünk be. A támogatási összegből 638 dokumentummal bővítettük kerületi könyvtáraink állományát.

- A XV. kerületi Önkormányzat közművelődési programok szervezésére 200 000,-Ft támogatást biztosított. Az elnyert támogatási összegből
  - A XV/1. Eötvös Könyvtárban kézműves foglalkozás-sorozatot szerveztünk. A nyári szünetben öt foglalkozást tartottunk: papírforgót, pillangókat, baglyos hűtőmágnest készítettünk, képkeretet díszítettünk, magokból mandalaképeket ragasztottunk. Az adventi időszak három foglalkozásán adventi mécseseket, karácsonyi ajándékkísérő kártyákat és szilveszteri dekorációkat készítettünk a gyerekekkel. A sorozatnak 148 résztvevője volt.
  - A XV/3. Zsókvár utcai könyvtárban olvasásnépszerűsítő családi programokkal vártuk olvasóinkat.
    - November 4-én *Rém a szobámban* - Majoros Nóra író nő beszélgetett könyvéről a fiatalokkal.
    - November 21-én Kolozsi Angéla *Emília és az angyal, akit Körmőczi Györgynek hívnak* című mesekönyvéből olvasott fel a kisiskolás közönségnek.
    - *Az állatok nyelvén beszélő juhász* címmel Szász Ilona meséjét adta elő az Aranyznamár Bábszínház: Érsek-Csanádi Gyöngyi és Baranyai Anita december 5-én. Igazi színes, interaktív vásári komédia elevenedett meg a könyvtárban, remek díszletekkel, népi hangszerekkel.

Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásai:

- A Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma 3808/2430-as számú „Kortárs hazai irodalom alkotóinak és közönségének találkozását lehetővé tevő programsorozat” alkalmával:
  - *Országközi divatok* c. találkozót szerveztünk Kukorelly Endrével a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban.
http://www.fszek.hu/konyvtaraink/dagaly_u_9/?article_hid=28820
  - *A sirály a király?*- a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár vendége Bosnyák Viktória volt, aki közvetlen hangvételével és humoros szöfordulataival vezette be a gyerekeket a könyvírás rejtelmeibe.
  - *Ó, azok a csodálatos állatok!* Telegdi Ágnes diavetítéssel egybekötött ismeretterjesztő előadására került sor a XVI/2. Sashalmi Könyvtárban.
  - *Olvassunk okosan!* címmel tartott előadást és szakmai beszélgetést Gombos Péter a kerület pedagógusainak a XVI/2. Sashalmi Könyvtárban.

– A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumának pályázata 3508/01260-as számú, „INFORMÁL, INTEGRÁL, INSPIRÁL - AZ EZERARCÚ KÖNYVTÁR” című pályázata tette lehetővé a következők megvalósítását, melyek többsége az Országos Könyvtári Napok eseményeit színesítette:

- A XIII/8. Dagály utcai könyvtárban *Városi séta A '48-as forradalom helyszíneitől a Batthyány örökmécsesig* programunkat Maczó Balázs muzeológus vezette. A városi sétát középiskolás korosztálynak szerveztük. A programmal élményszerűvé kívántuk tenni a nemzeti emléknapot. A séta vezetője történelmi háttér-információkkal, a nevezetes épületek egykori fotóival és pontos helymeghatározásokkal idézte meg a forradalom és az október 6-ai nap eseményeit. A meglátogatott helyszínek a Batthyány örökmécses, a Pilvax kávéház helye, a Landerer nyomda épülete, a Ferences templom kriptája, az egykori Királyi Tábla épületének helyszíne és a Károlyi-palota épületei voltak.

http://www.fszek.hu/konyvtaraink/dagaly_u_9/?article_hid=30154

- Egészségnapot tartottunk a XIV/4. Füredi Könyvtárban a MATURE Egyesület közreműködésével. A megnyitót követően több előadás is elhangzott, így Brandl Attila: Harcművészetek és egészség; Kocsis Éva: Táplálkozzunk egészségesen / avagy tények, adatok, tévhitek, javaslatok; Nagy Béla: Légzés és egészség; című előadásai, valamint Feloldódás a zenében. Sámándob meditáció. címmel meditációt vezetett Sipos György, sámándobon Székely Mária kísérte.

- A XIII/8. Dagály utcai könyvtárban *A fájdalom értelme* címmel hangzott el Dr. Magyar Mátyás, a Fájdalom Ambulancia vezetőjének előadása. Az előadó vetített képes előadással, anatómiai magyarázatokkal és praxisából vett tapasztalatokkal tárta elénk a mozgásszervi betegségek főbb okait, tüneteit és kezelésének módjait.

http://www.fszek.hu/konyvtaraink/dagaly_u_9/?article_hid=30202

- Szintén a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban került sor *Szilánk fűródik át a mellkason* címmel egy irodalmi beszélgetésre Karafiáth Orsolya író, költővel, beszélgetőtársa Balla Ferenc volt.

http://www.fszek.hu/konyvtaraink/dagaly_u_9/?article_hid=30104

- Az *Ovis mesék* írójával, Vadadi Adriennel találkozhattak az olvasók a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban. A foglalkozás kiemelt témája az egészség: a mozgás fontossága, az egészséges táplálkozás, a tisztálkodás volt.

- A Könyves Vasárnapon az *Itt a király, hol a király, avagy Mátyás az álruhás* című mesejáték-ot láthatták az érdeklődők a Ramazuri Bábszínház előadásában a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban.

- Szintén a Könyves Vasárnap alkalmával zajlott Lamb: Shakespeare mesék. c. műve alapján interaktív játéksorozatunk első része *Ez aztán tud, ez a Shakespeare William* címmel a IV/1. Király utcai könyvtárban.
- http://www.fszek.hu/konyvtaraink/kiraly_u__5_/hirek/?article_hid=30190
- Süveges Gergővel beszélgethettek az érdeklődők az *Esti mese minden este* című program keretében a XV/1. Eötvös Könyvtárban.
- *Azért eszünk, hogy éljünk – azért élünk, hogy együnk* címmel beszélgetés zajlott Réz András filmesztétával a gasztronómiáról, szenvedélyről, életuntságról, közösségről, identitásról a IV/1. Király utcai könyvtárban. Szintén vele és ugyanitt beszélgettek a megjelentek a *Leszünk-e még, vagyunk-e még emberek?* című program keretében.

6. Belső ellenőrzés

- Az év folyamán lezajlott informatikai- és eszközleltárak, pénzforgalmi ellenőrzések hiányokat nem tártak fel.
- A 2015-ben tervezett soros állományellenőrzések elvégeztük: AV-leltár a IV/1, VI/2, könyvtárakban, a nyomtatott állomány leltára a IV/3, VII/2, XIII/2 és a XIV/1-es könyvtárakban volt. Teljes állományellenőrzés a XIII/4-es könyvtárban végeztük. Vezetőváltás miatt rendkívüli leltárt tartottunk októberben a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban és december végén a IV/3. Babits Mihály Könyvtárban.

7. Humánerőforrás

7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás

- Munkatársaink részt vettek az Office 365 felhő alapú levelező- és csoport-munkarendszer több lépcsős oktatásában.
- Januárban az Informatikai osztály csoportvezetője, Béniné Virág Mária ismertette a Corvina újdonságait a könyvtárvezetőkkel.
- Több alkalommal tartott kiscsoportos honlap-készítési továbbképzést Csámpai Zoltán kollégáinknak.
- Két kollégánk szerzett segédkönyvtárosi képesítést.
- Egy kollégánk ősszel kezdte meg tanulmányait az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának csecsemő- és kisgyermeknevelő szakán.

7.2. Munkaerő-gazdálkodás

- Ebben az évben több kollégánk vonult nyugdíjba vagy kezdte meg felmentését (Soreczné Réz Mária és Bencsikné Kucska Zsuzsanna, Balla Györgyné, Németh Csaba).
- Két kolléganő – Móra Judit és Gulyás Viktória - fizetés nélküli szabadságon Jandóné Várkonyi Veronika GYES-en volt. Helyükre helyettesítő munkatársakat alkalmaztunk. Két kolléganő lépett ki az év folyamán, de ezeknek a státuszoknak a betöltését csak részben tudtuk megoldani. Gyakori betegség nehezítette könyvtáraink életét ebben az évben, de a kollégák feladatátvállalásokkal megoldották a hiányzók pótlását.
- Több önkéntes – Miklós Éva (XIII/8.), Baltás Adrienn (XV/4.), Bencsik Ferenc, és Tóth Mónika a Terézvárosi Gyermekkönyvtárban – segítette munkánkat.
- 2015. július 1-től újabb öt évre Haszonné Kiss Katalin nyerte el a régió vezetését.
- Decemberben megtörténtek a tagkönyvtárak vezetőinek kinevezései. Januártól az új vezetők a következők:
  - IV/1. Király utcai könyvtár – Tamási Júlia
  - IV/3. Babits Mihály Könyvtár – Kis Mariann
  - VI/1. Andrássy úti könyvtár – Koncsik Anikó
  - VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár – Kaszás Veronika
  - VII/2. Deák Ferenc Könyvtár – Kapuvári Zsuzsanna
  - VII/3. Kertész utcai könyvtár – Bátyai Józsefné
  - XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár – Novák Péter
  - XIII/4. Lehel utcai könyvtár – Bán Edina
  - XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár – Karakasné Kőszegi Katalin
  - XIII/8. Dagály utcai könyvtár – Báling Gábor
  - XIV/1. Kassák Könyvtár – Schipek Barbara

- XIV/2. Bosnyák Könyvtár – Paunoch Éva
- XIV/4. Füredi Könyvtár – Várdai Zsóka
- XV/1. Eötvös Könyvtár – Vincze Mária
- XV/3. Zsókavár utcai könyvtár – Tárnaykné Szepessy Zsuzsanna
- XV/4. Szűcs István utcai könyvtár – Jebudánszkiné Polák Szilvia
- XVI/1. Rákosi Könyvtár – Békeyné ZurawskaKamila
- XVI/2. Sashalmi Könyvtár – Goldoványi Zoltán

7.3 Fluktuáció

- Jandóné Várkonyi Veronikát (IV/1. Király utca, GYES-en) helyettesítő Blastik Istvántól elköszöntünk. Helyette Schumann Kornélt alkalmaztuk határozott időre.
- Márciusban felmondott Molnár Katalin, a régió adminisztrátora. Helyét Schipek Barbara (XV/1.) vette át április elsejétől.
- A XV/1. Eötvös Könyvtárban határozott időre Sebők Richárdot alkalmaztuk.
- Októberben kilépett Pribelszkiné Ivanics Ildikó (XV/4.), aki helyett december 1-től Babácsi-Gerencsér Dórát alkalmaztuk.

8. Kapcsolatok

8.1. Intézményi – önkormányzati kapcsolatok

- Jó kapcsolatot ápolunk a kerületekben működő oktatási intézményekkel, művelődési házakkal és kulturális intézményekkel. Ebben az évben is kerestük az együttműködés lehetőségeit.
- Törekedtünk a kerületi családsegítő szolgálatokkal kapcsolataink javítására és bővítésére.
- Tagkönyvtáraink hagyományosan helyt adnak a kerületi vers- és prózamondó versenyeknek, amelyeken szervezőként is részt vesznek (IV/1., VI/2., XIII/6., XIII/8., XV/3., XVI/2.).
- VI/1. Andrassy úti könyvtárunk továbbra is jó kapcsolatot ápol a Holdudvar amatőr alkotókörrrel, illetve több helyi képzőművésszel is. Szintén jó a kapcsolata az Eötvös 10-zel és a Radnóti Miklós Színházzal is.
- Példaértékű a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár és a TEREZÉNO szakmai együttműködése. Havi rendszerességgel vesznek részt a fiatalok a könyvtári foglalkozásokon. A könyvtár vezetője minden évben részt vesz a TEREZÉNO országos konferenciáján és jótékonyági eseményein.
- Rendszeresen vendégei vagyunk a RAM-ban szervezett KACSA-NAP- nak.
- Meghívást kaptunk és két fővel részt vettünk az Újlipótvárosi Klub-Galéria fórumán, mely a XIII. kerületben élő, alkotó képző- és iparművészek, írók, költők, könyvkiadók közös rétegtalálkozója volt 2015. október 29-én.

- Továbbra is jó kapcsolatot ápolunk a Derús Alkony Idősek klubjával, melynek tagjai a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárba látogatnak el minden hónapban. Új verses programsorozatot szerveztünk részükre *Játék a versekkel!* címmel, melyre minden hónapban nagy érdeklődéssel érkeztek a klub tagjai.

8.2. Lakossági kapcsolatok

- Részt vettünk az Újpesti Napok rendezvénysorozatán, két napig reklámoztuk a könyvtárat, szép sikerrel.
- Folytatjuk a kerületi kupak-gyűjtő akciót az Újpesti Cseriti-vel, amelynek keretében hol hátrányos helyzetű, hol mozgássérült gyermekeknek gyűjtöttünk több tonna műanyag kupakot, amelyet szervezeten szállítanak a MÉH-be. A kapott összeget előre meghatározott tárgyakra (pl. tolokocsi, számítógép) költik el.
- Részt vettünk a Múzeumok Majálisa programsorozatán, az Újpalotai Napokon, az Angyalföldi Utcabálon, a Koma utcai Szomszédoláson, a Szent Mihály Napi Búcsún, és az ANNO 2015. Művészeti Héten.
- A XIV/4. Füredi Könyvtár részt vett a Zuglói Civil Házban megrendezésre került Tudatos gyermekvállalás-nevelés című rendezvényen. Az egész napos programon kerekasztal beszélgetéssel vártuk az érdeklődőket. A könyvtár bemutatkozása mellett meghívott vendégeink, olvasóink elmondták miért szeretnek könyvtárba járni, ismertettük, népszerűsítettük a látogatók körében rendezvényeinket.

8.3 Média- és sajtókapcsolatok

- Az Újpest TV több alkalommal számolt be a IV. kerületi könyvtárak rendezvényeiről és többször készítettek riportot könyvtár vezetőjével.
- XIII/8. Dagály utcai könyvtárunk programjai, szolgáltatásai és könyvajánlói kéthetente rendszeresen megjelentek a XIII. Kerületi Hírnök hasábjain.
- A TV 13 – 2015. július 29-én készített riportot a könyvtár életéről, programjairól, valamint 2015. augusztus 30-án az Angyalföldi Utcabálon a könyvtári rendezvényről.
<http://media13.hu/tv13%20140901.html>
- A Kossuth Rádió Napközben című műsorában Kistelepülési könyvtárakról rendezett beszélgetésben szerepelt a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár egy olvasónk által küldött SMS-ben 2015. szeptember 17-én.

- A Terézvárosi Magazinban HatosCsatorna - 2015. január 19 – Olvasni jó! Stúdióbeszélgetés hangzott el a könyvtárba járásról, az olvasásról Bencsikné Kucska Zsuzsannával.
- A Terézvárosi Magazinban HatosCsatorna - 2015. április 20 - Könyvtári Világnap címmel stúdióbeszélgetés hangzott el Haszonné Kiss Katalinnal és Dippold Péterrel.
- A Kossuth Rádió *Vendég a háznál* műsorában hangzott el Sz. Edit riportja Bencsikné Kucska Zsuzsannával – 2015. március 6.
- A Kossuth Rádió *Napközben* műsorában rádióriportot hallhattunk a népmesék olvasottságáról Bencsikné Kucska Zsuzsannával – 2015. szeptember 24.
- A Terézvárosi Magazin HatosCsatorna - 2015. szeptember 28. - 24 év Terézvárosban címmel stúdióbeszélgetés hangzott el Bencsikné Kucska Zsuzsannával.

8.4 Szakmai rendezvények, tanulmányutak

- Részt vettünk a FSZEK által rendezett szakmai programokon.
- Vörösné Jánosi Katalin, Kis Mariann és Haszonné Kiss Katalin a CIRC bizottság tagja.
- Báling Gábor, Novák Péter és Haszonné Kiss Katalin képviseli régióinkat a fejlesztési munkacsoport munkájában.
- A XXII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál Könyvtáros Klubjának *A magyar gyermek- és iskolai könyvtári tevékenység* címmel megrendezett programján (2015. április 24.) részt vett Bencsikné Kucska Zsuzsanna és Karakasné Kőszegi Katalin
- *Olvasókörben. Fókuszban az olvasókörök* című program - Könyvtáros Klub 2015. április 25. - keretében Haszonné Kiss Katalin, régióigazgató beszélgetett az olvasásról, közös olvasmányélményekről Szikszai Edinával, Sóron Ildikóval, Nemes Erzsébettel, Szücs Lászlóval (Olvasókörök Szövetsége elnöke).
- Bencsikné Kucska Zsuzsanna részt vett az Év Gyermekkönyve Díj zsűrizésében, laudálásban és a díjátadásban.
- Régióinkból Bencsikné Kucska Zsuzsanna, Karakasné Kőszegi Katalin, Schipek Barbara, Vörösné Jánosi Katalin és Haszonné Kiss Katalin vettek részt az MKE Vándorgyűlésén Szolnokon. A Gyermekkönyvtáros Szekció és a Közkönyvtári Egylet *Segítő munka a közkönyvtárakban* című közös szekcióülésének moderátora Haszonné Kiss Katalin volt.
- Az MKE Gyermekkönyvtáros Szekciójának vezetőségi tagja Bencsikné Kucska Zsuzsanna, Haszonné Kiss Katalin és Karakasné Kőszegi Katalin.
- Az MKE Közkönyvtári Egylet elnökének választották meg Haszonné Kiss Katalint.
- Karakasné Kőszegi Katalin MKE Gyermekkönyvtáros Szekció felkérésére és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtára képviselőjében tartott előadást a TEHETSÉG – ZENE – OLVASÁS konferencián *Zenei motivációk az óvodások könyvtári foglalkozásain* címmel Debrecenben, 2015. április 11-én.

9. Rendezvények – programok

Önerőből, együttműködéssel megvalósult programjaink:

- *Kép-Rejtvényes Közmondások: 12 kép- 12 közmondás O. Nagy Gábor születésének 100. évfordulójára.* A kiállítás 12 képén 12 közmondás volt olvasható, melyeket rejtvényes illusztrációk mutattak be. A számokkal jelölt képekhez jelentésmagyarázatok tartoztak, melyeket a megfejtőlapon lehetett összepárosítani a közmondásokkal a számok segítségével. Ezzel a programmal folytatódott a több évre visszatekintő együttműködés a Mackóvár Szakkörrel. A kiállítás megtekinthető: 2015. szeptember 1 - 2016. március 31-ig.
- VI/1. Andrassy úti könyvtárunk *Teába mártott keksz* címmel szervezett adventi beszélgetést Halász Margit íróval (közreműködött Bán Magda irodalmi szerkesztő).
- VII/2. Deák Ferenc Könyvtárunkban *Képzelt Lények Csarnoka* címmel hirdettünk rajzpályázatot, melyre közel 600 pályamű érkezett postán illetve e-mail-en. A virtuális kiállítás anyaga megtekinthető:
http://www.fsze.hu/konyvtaraink/rottenbilller_u_10/?article_hid=30943

Az Internet Fiesta programjai:

- 2015. március 29.
  - *Online mondókák - Süniknek és mamáknak, közös keresés a neten* – XV/3. Zsókaútcai Könyvtár
- 2015. március 20.
  - *E-N@GYI-P@PI - internetokítás nyugdíjasoknak* – keresők, böngészők használata (Google, Lap.hu, Startlap stb.); utazás, útvonal tervezése; online újságok bemutatása; közösségi honlapok ismertetése (Facebook, Twitter, Netlog stb.); vásárlás a neten – előnyei és hátrányai, hogyan és mit érdemes. – Sashalmi Könyvtár
  - *Akár hiszed, akár nem „...minden felnőtt gyerek volt egyszer...”* - játékos vetélkedő az internet és a könyvtár hagyományos eszközeinek felhasználásával, Janikovszky Éva története alapján. A játékban alsó tagozatos gyerekek vettek részt. – XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár
  - *Internet - a modern postás: - e-mail, Skype, közösségi oldalak, kapcsolattartás az interneten.* – XVI/1. Rákosi Könyvtár
  - *Játsszuk azt, hogy játszunk!* - együttműködési játékok különböző korosztályú gyerekeknek és az egész családnak az Otthon segítő Alapítvány szervezésében; előadó: Lukács Anikó, a Szülőklub vezetője.- XV/3. Zsókaútcai Könyvtár
- 2015. március 23.
  - *E-N@GYI-P@PI - internetokítás nyugdíjasoknak* – keresők, böngészők használata (Google, Lap.hu, Startlap stb.); utazás, útvonal tervezése; online újságok bemutatása;

- közösségi honlapok ismertetése (Facebook, Twitter, Netlog stb.); vásárlás a neten – előnyei és hátrányai, hogyan és mit érdemes. – Sashalmi Könyvtár
- 2015. március 24.
    - „*Tollászkodik a tavasz*” - *Készítsük el együtt!* Kreatív oldalajánló készítése Power Point programban.- XIII/8. Dagály utcai Könyvtár
    - *Digi-dagi Digitális* - online mondókák a legkisebb korosztálynak a Süni keretein belül. – XVI/2. Sashalmi Könyvtár
  - 2015. március 25.
    - *E-N@GYI-P@PI* - *internetokítás nyugdíjasoknak* – keresők, böngészők használata (Google, Lap.hu, Startlap stb.); utazás, útvonal tervezése; online újságok bemutatása; közösségi honlapok ismertetése (Facebook, Twitter, Netlog stb.); vásárlás a neten – előnyei és hátrányai, hogyan és mit érdemes. – XVI/2. Sashalmi Könyvtár
    - *Angyalföldi Facebook-közösségek* - Angyalföld, Angyalföldi srácok, Szeretlek Angyalföld, Angyalföld, Budapest, Hungary, Gyermek- és Ifjúsági Ház Angyalföld, Angyalföldi gyerek stb. – XIII/8. Dagály utcai könyvtár
    - *Könyvszeretők közössége a neten*: a Rukkola könyvcsereelő oldal bemutatása. – XVI/1. Rákosi Könyvtár
  - Az Internet Fiesta hetében folyamatosan zajló programjaink
    - *Falu a városban* - az angyalföldi OTI-telep Helytörténeti Totója, a dokumentumokat és néprajzi tanulmányokat tartalmazó könyv és az internet segítségével. – XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár
    - *Gyorssegély internetezőknek* – mindennap 15-18 óráig: Regisztráció közösségi oldalakra; E-mail cím létrehozása, használatuk; Vásárlás; Közösségi csoportok, klubok keresése (pl. nyelvtanulás, ritka betegségek). IV/1. Király utcai könyvtár
    - „*Lássuk, eleget tudsz-e az Internetről?*” - kvízzjáték 9-99 éves korig. – IV/1. Király utcai könyvtár
    - *E-ügyintézés bemutatása* – évek óta hagyományosan a Fiesta alatt elektronikus ügyintézés, e-közigazgatás, adó, webáruházak, akciós kultúra és szolgáltatás vásárlása a neten, e-banki szolgáltatások, közüzemi számlák internetes megtekintése és fizetése stb. bemutatása. – XVI/2. Sashalmi Könyvtár
    - *Varázslatos mesevilág* - évek óta hagyományosan bemutatjuk az érdeklődő gyerekeknek a tartalmasabb weboldalakat (cimbora.hu; fszek.hu; gribedli.hu; kifesto.hu; mesebirodalom.hu; olvasnijo.hu; egyszervolt.hu; energiasuli.hu; mese.lap.hu; kacifant.hu; kincsestar.radio.hu/mese99/ stb.).- XVI/2. Sashalmi Könyvtár

Az Őszi Könyvtári Napok programjai:

- XVI/2. Sashalmi Könyvtár – *Babarát Könyvtár*. A mozgatós mondókák szerepe a gyermekek motorikus készségeinek kialakításában. Vendégük: Fekete Nóra védőnő volt.
- *Egészségvédelem egy masszőr szemével: baba-mama masszázs bemutató* - a masszázs előnyei a betegségek és az egészségmegőrzés szempontjából a IV/1. Király utcai könyvtárban. Marton Melitta a masszázs egészségmegőrző, illetve betegség legyőző szerepéről, a babákra gyakorolt jótékony hatásáról tartott előadást, melyet babamasszázs-bemutató színesített.
http://www.fszek.hu/konyvtaraink/kiraly_u_5_hirek/?article_hid=30188
- *Kőarcok* - beszélgetés Hucskóné Kovács Máriával, aki egyben a Kassák Alkotóművészek Társasága Egyesület elnök titkára, aktuális fotókiállítása kapcsán a XIV/1. Kassák Könyvtárban.
- *Beülhetsz egy tűzoltóautóba!* - az újpesti Tűzoltóság izgalmas technikatörténeti bemutatója a Király utcai könyvtárban.
http://www.fszek.hu/konyvtaraink/kiraly_u_5_hirek/?article_hid=30136
- *Játék a versekkel* - Verses foglalkozás, valamint beszélgetés az időskori biztonságérzetről és a közbiztonságról az idősök világnapja alkalmából a XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtárban. A foglalkozás résztvevői a Derűs Alkony Idősek Klubjának tagjai.
- *Olvassuk együtt! Van kedvenc könyved? Hozd be és olvassuk el közösen a legjobb részeket! Beszélgessünk, oszd meg a többiekkel a kedvenceidet!* XVI/1. Rákosi Könyvtárban.
- *Olvassunk együtt!* - a Kamaszkodó keretein belül. A tavalyi "Olvas az ország" akció folytatása pár perces kamasz felolvasókkal a XIII/8. Dagály utcai könyvtárban.
- *Anya, magánember és NŐ* - beszélgetés a modern női szerepekről a kortárs irodalom tükrében. Meghívott előadó: Tarjányi Tímea – a IV/3. Babits Mihály Könyvtárban.
- *Ki vagyok én?* - irodalmi játék gyerekeknek: néhány mondatban bemutatkoznak a gyermek- és ifjúsági regények, mesék szereplői. Vajon mindegyiküket ismered? XVI/1. Rákosi Könyvtár.

- *Könyvtári Show* a XV/3. Zsókavár utcai könyvtárban. Rendhagyó könyvismertető fiatal amatőr előadóművészekkel, a helyi Koma Színház tagjaival.

Az 2. régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a 2.sz. *melléklet* tartalmazza.

3. régió

1. Kiemelt feladatok

A 3. régió munkáját ebben a terminusban három fő szempont jellemezte: a minőségelvű munkavégzés minden munkafolyamatban, használó központú szolgáltatások a gyakorlatban és hatékonyságra törekvés az anyagi- és a humán javakban. Az év közepén bekövetkezett vezetőváltást a régió munkatársai nagyon jól kezelték, s együttműködésünket kölcsönös bizalom jellemezte. Megindult egy egészséges csapatépítés, melynek reményeink szerint minél hamarabb a régió teljesítményében megjelenő számszerűsíthető eredményei is lesznek.

- Rendezvények
  - Minden könyvtárunk érintett volt valamilyen formában az Országos Könyvtári Napok és a Könyvtári Fiesta kapcsán. Visszatérő probléma, hogy az OKN programjait úgy kell megterveznünk, hogy még nem tudjuk, kiket is és milyen célból akar majd megszólítani az országos kampány. Ennek így nem sok értelme van, csakúgy, mint a főlegesen kinyomtatott, többségében használhatatlan szóróanyagoknak. A 2015-ös évben pedig az is komoly fejtörést okozott, hogy az akrobatikus elemekből összerakott kampányfilmmel és plakátokkal nem igazán tudtunk azonosulni. A kollégák határozott véleménye volt, hogy nem kérnek az átgondolatlan, gyenge minőségű reklámanyagokból. Viszont igényelnénk egy sokkal összeszedettebb, koncentráltabb promóciót, és ahogy említettem, egy jó előre közvetített, könyvtárost és olvasót egyaránt inspiráló koncepciót.
  - Programjaink terén több irányú mozgás tapasztalható: egyrészt megbízható, jó minőségben zajlanak a hagyományos könyvtári rendezvények, másrészt újszerű, kihívást igénylő vállalkozásokba is belevágnak a kollégák. Ezek közül kiemelendők a tematikus napok, a több könyvtár együttműködésén alapuló, a használók számának növelését célzó kezdeményezések. A régió könyvtárai tudatosan igyekeznek programjaikat adott célközönség számára kialakítani. E rétegigények felkarolása hosszú távon elősegítheti a könyvtárakról alkotott hagyományos kép átalakulását, a stratégiában célzott közösségi szerep tényleges megerősödését, s remélhetőleg ennek következtében a látogatószám növekedését is.
  - A jövőben még hangsúlyosabban törekszünk arra, hogy programjaink alapvető célja továbbra is a szolgáltatások széles spektrumának a bemutatása legyen, s ne válhasson egy rendezvény sem öncélúvá.

– PR- és marketingtevékenység

- A tárgyévben sikeresen vettünk egy nagy akadályt: a technikai- és humán erőforrásainkhoz mérten a virtuális világban való erőteljes jelenlétünkkel új támogatókra, „rajongókra” leltünk. A kollégák nyitottságának köszönhetően több könyvtár (Lőrinc, Kőbánya, Sétáló, Pestszentimre, Pesterzsébet, Kispest, Rákócscsaba) virtuális rajongóinak a köre megnövekedett. Ennek értéke nemcsak a számokban van, hanem az aktivitásban is érzékelhető. Külön dicséret illeti a kollégákat azért, hogy ez a kapcsolat érezhetően a kölcsönös bizalomra épít, s így egyben a könyvtárak szociális funkciójának a megerősödését jelzi vissza.
- A virtuális világ mellett a hagyományos eszközökkel is igyekszünk élni. E téren kulcsfontosságúak a könyvtárosok által kiépített személyes kapcsolatok, melyeket továbbra is igyekszünk jó színvonalon ápolni és megtartani. Nagy segítségünkre lenne ebben egy rugalmasabb, s főként gyorsabb engedélyezési mechanizmus, mert sokszor mire a pozitív válasz megérkezik egy-egy nyomtatási vagy egyéb, a PR-rel összefüggő kérésünkre, a dolog már okafogyottá válik. Így pontosan azt az előkészítő, figyelemfelhívó időszakot veszítjük el, mely alkalmas a kollégák munkájának teljes körű koncentrálására és a használók figyelmének felkeltésére és megtartására. Mindez összességében, végeredményként a hatékonyság rovására megy.

– Szolgáltatások

- Az év során az egyik legnagyobb nehézséget a HSZ-ben bekövetkezett, a gyermekolvasók által kölcsönözhető dokumentumok korlátozását érintő változás következményeinek a kezelése jelentette. Minden erre vonatkozó mérőszám azt mutatja, hogy a változás következtében elvesztettünk jelentős mennyiségű, gyermekolvasók által kölcsönzött hagyományos dokumentumot, s ezek valójában nem jelentek meg a „másik oldalon”, azaz a felnőtt olvasóknál nyereséggént. Időnként gondot okozott a változás kommunikálása is a használók felé, többen igen zokon vették, szinte személyes sértésként kezelték az új helyzetet az előkészítő időszak, azaz a fokozatos bevezetés ellenére is. Várhatóan a kedélyek mára lecsillapodtak, s hosszú távon egy egészséges kölcsönzési struktúra jön létre, mely valós következtetések levonására, várható trendek felvázolására is alkalmas lesz.
- Visszatérő kérés az olvasók részéről a távszolgáltatások és a bankkártyás fizetési mód lehetőségének a biztosítása, mellyel azonban továbbra is várnunk kell.
- Igen eltérőek az egyes könyvtárak szolgáltatásainak az igénybevételére vonatkozó mutatószámok: egyértelműen tovább tart a csökkenő tendencia annak ellenére, hogy az év során kiugróan magas látogatószámot is produkált több könyvtár egyes rendezvényein.

- Nem enyhül a nem hagyományos dokumentumok közül a DVD-k, CD-k kölcsönzése iránti igény csökkenése sem, melynek semmiféle akcióval, könyvtárosi ötlettel nem tudnak megálljt parancsolni a kollégák. Egyértelműen egy ár-érték tekintetében ellehetetlenült szolgáltatásról van szó.
- Határozottan jó döntés volt a belső kölcsönzés díjának a lecsökkentése csaknem felére. Ez meghozta az olvasók kedvét az átkérések fokozott igénylésére, így az adatok azt mutatják, hogy régiós szinten 140 %-os bevétel-emelkedés lett a 2015-ös év eredménye.
- Bővítés, átalakítás
  - A korábbi évben betervezett, a Tér-Köz program keretében megvalósuló Újhegyi Könyvtár munkálatai 2015 szeptemberében megkezdődtek. A könyvtár gyűjteményét régiós összefogással a kért időre becsomagoltuk, az informatikai eszközökkel együtt az Üzemfenntartási- és a Műszaki osztály munkatársaival együttműködve átszállítottuk a kijelölt raktárba.
  - A nyár végén a 18. kerületi önkormányzat kezdeményezésére tárgyalások kezdődtek a XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár Közösségi Házba való költöztetéséről. Ehhez a szolgáltatások elhelyezésére vonatkozó terveket készítettünk. A megvalósítás mindkét könyvtár esetében 2016-ra prognosztizálható.
  - Az információforrások, tájékoztatási- és kapcsolattartási eszközök, elektronikus felületek naprakész állapotban tartása, új információk
  - E téren arra törekedtünk, hogy az információk teljes körének a birtokában legyünk, és mindazokat lehetőleg naprakészen ismerjük, alkalmazzuk is. Itt még vannak rejtett tartalékaink, melyeket remélhetőleg a közeli jövőben már jobban tudunk hasznosítani. Mindehhez leginkább kicsit több időre lenne szükségünk, hogy legalább nyomon tudjuk követni a változásokat. Nagyban segítségünkre van, ha az ezért felelős kollégák ezek elsajátításában, megismertetésében, gyakorlatában folyamatosan ellátnak bennünket információkkal. Kihívást jelentett az új, felhős levelezés bevezetése. S bár megszoktuk, kezdjük otthonosan érezni magunkat benne, azért időnként még teljes körű kihasználása nehézségeket okoz.

2. Hálózat- és szolgáltatásfejlesztés

2.1. Tagkönyvtár-felújítás

- Teljes körű felújításra az év során nem került sor.
- A XVII/2. Rákoscabai Könyvtár bejárata előtti területet a helyi önkormányzat támogatásával rendezték. Az év során a belső energiák kihasználásával megújult a gyermekkönyvtár:

felújították a célbútorokat és új, korosztályhoz igazodó „mesefalat” varázsolt elő Danó Gábor, a könyvtár munkatársa.

- A könyvtári terek jelentős része nyáron elviselhetetlenül levegőtlen, fülledt, meleg. Szükség lenne egy korszerűbb levegőztetés kialakítására, mert a meleg miatt nemcsak a kollégáink szenvednek, hanem az olvasók is. Nyáron többen elhagyták a könyvtárat az elviselhetetlen klíma miatt. (A 36 °C feletti hőmérséklet nem volt ritka több könyvtárban a nyár legforróbb időszakában.)
- Apróbb, örömteli korszerűsítés is történt: pelenkázót alakítottak ki a X/4. Kőbányai Könyvtárban, új szőnyegek kerültek a komfortosabb környezet kialakításának céljából több könyvtárunkba. Ezek egyúttal a különböző olvasói célcsoportok összetartozásának a jelölését is szolgálják. Ugyanígy gyermekjátékokkal is gazdagodott néhány könyvtár. A hangulatjavító eszközök, tárgyak beszerzése az önkormányzati támogatások keretében valósult meg.

2.2. Üzemszervezés

- A minőségi szolgáltatások és a biztonságos üzemeltetés érdekében a rendelkezésre álló létszámot szükség szerint mobilizáltuk, figyelembe véve és összehangolva a munkatársak és az intézmény szempontjait.
- A szombaton is nyitvatartó könyvtárak munkaerő-ellátását továbbra is régiós összefogás keretében oldottuk meg. Ez gördülékenyen zajlik az érintett könyvtárak teljes elégedettségére. Gondot a szombati munkavégzés ellentételezésére kivehető szabadnapok kiadása jelent, hiszen ezeket csak a keddi zárvatartáskor tudják igénybe venni a kollégák.
- Az iskolai közösségi szolgálat keretében közel 20 diák alkalmazására került sor. Őket elsősorban a háttérmunkák elvégzésére kértük, s néhány helyen az állományrészek mozgatásába is beegítettek. Munkájukkal elégedettek a könyvtárvezetők, s reméljük, hogy ők is kellemes benyomást szereztek első munkavégzésük színhelyén, a könyvtárakban.

2.3. Szolgáltatásfejlesztés

- Az esélyegyenlőség biztosítása kiemelt fontosságú könyvtárainkban. A helyi igényekhez alkalmazkodva más és más érintett célcsoportokkal sikerült szorosabb együttműködést kialakítani: így Rákoskeresztúron az idősgondozás területén bővítettük a szolgáltatási kört házhoz szállítással, letéti állomány biztosításával, eszközök kölcsönzésével, valamint sor került egy célzott hangoskönyv és öregbetűs könyv-lista összeállítására is, melynek megvásárlását - kezdeményezésünket elfogadva - Rákosmente polgármestere is támogatja.
- A *Könyvet házhoz* program több kerületben igen közkedvelt, a szolgáltatást egyre többen igényelnék. Az idén egy kolléga munkaidejét sikerült megnövelnünk, az így kapott időben a feladat ellátását tudjuk színvonalasabban végezni Pestszentlőrincen, a XVIII/3. könyvtárunkban.

- Az internet-szolgáltatás iránti igény jóllehet lecsökkent, ugyanakkor azonban az idősök igénylik az internethasználattal kapcsolatos információkat: több könyvtárban nagy sikerrel zajlanak a használó képző tanfolyamok. Megállapítható, hogy a már e téren hagyományokkal rendelkező könyvtárakban az igény lényegesen nagyobb, mint amit évente biztosítani tudnak. (A személyi feltételeket a legnehezebb megteremteni, hiszen a képzést végző kollégák az oktatás idejére teljesen kiesnek a napi rutinszerű munkákból. Másik fontos feltétel a megfelelő géppark, mely az Informatikai osztály áldozatos munkájának ellenére szintén csak nagy erőfeszítések árán volt biztosítható. Az eszközcsere engedélyezési mechanizmusa igen körülményes, sok időt vesz igénybe.)
- A hagyományos olvasás- és személyiségfejlesztő programok iránt egyre növekvő igény mutatkozik. A mellékelt rendezvényi táblázatban rögzítettünk minden rendszeresen sorra kerülő és egyedi programot. (Ez havonta átlag 120-130 könyvtári programot jelent a 3. régióban.)
- Tájékoztató szolgáltatások
  - A tájékoztatás a könyvtári szolgáltatások alfája és omegája: jól felkészült könyvtárosokat és megfelelő színvonalú, korszerű tájékoztatói apparátust feltételez. A régió könyvtáraiban más és más jellegű tájékoztatói kérdéseket tesznek fel az olvasók, s ezekre előzetesen felkészülni igen nehéz. A kollégákat abban segíthetjük, ha biztosítjuk számukra a folyamatos képzést és a korszerű tájékoztatói eszközökhöz való hozzáfutás lehetőségét. Az év során felmértük, hogy mely adatbázisokat milyen gyakorisággal és milyen eredményességgel használnak a könyvtárakban. Ennek folyamányaként lépéseket tettünk olyan szakmai továbbképzések, tájékoztatók megszervezésére, melyek a tényleges igényekhez kapcsolódnak. Így az igények ismeretében 2016 elején egy, a webes jogtárban rejlő lehetőségeket bemutató képzésre kerül sor a jogtárat kiadó cég munkatársának a bevonásával.
  - A felmérés eredményeképpen két területen is megkezdtük egy szakmai továbbképzés lehetőségének a kidolgozását: a gyerekkönyvtári tájékoztatás, munka, illetve a helyismereti könyvtári tevékenység kapcsán szervezünk remélhetőleg hasznos szakmai látogatásokat.
  - A pontos igények megismerése a jövő év feladata lesz.

3. Szolgáltatások alakulása, látogatások

- A 3. régió regisztrált olvasóinak a száma 2015-ben 52450 fő volt. Ez 9 %-kal kevesebb, mint az előző évben. A visszaesés oka egyrészt a könyvtárhasználati szokások változásában keresendő, másrészt egyedi, helyi tényezők is közrejátszottak benne: így pl. az X/3. Újhegyi Könyvtár szeptembertől átalakítás miatt zárva van, s a X/4. Kőbányai Könyvtárba olvasóinak csak töredéke pártolt át. A régió így a tagkönyvtári hálózat regisztrált olvasóinak a 28,8 %-át adja, ez a tavalyi évhez viszonyítva minimális visszaesést jelent. (Akkor 29,6 % volt.)
- A kölcsönzési tranzakciók száma 269 296, ennek 28,8 %-a a 14 év alattiak által kezdeményezett tranzakció, ez utóbbi 2014-ben 30% fölött volt. A 14 év alatti olvasók jelenléte jelentős visszaesést mutat: csökkent a kölcsönzési joggal beiratkozottak száma, az általuk kölcsönzött dokumentumok száma (ez utóbbi 57 %-a a tavalyinak), s a helyben használt kötetek száma is. Ennek magyarázata a Használati Szabályzat megváltozásában keresendő (14 év alattiak által kölcsönözhető dokumentumok körének a meghatározása, ill. a kezességi szerződés Ptk általi előírása.) A kölcsönzési tranzakciókat 33 960 beiratkozott olvasó hajtotta végre, 27,2%-a 14 év alatti használó. Ez a 14 év felettek esetében a korábbi év 90%-os teljesítését jelenti, míg a 14 év alattiak esetében csak 78,4%-os a teljesítés.
- Olvasóink egy-egy tranzakció során átlagban 3 dokumentumot kölcsönöztek, s egy-egy olvasó az év során összesen átlagban 25 dokumentumot vitt ki a könyvtárakból. Ez a tagkönyvtári hálózat 30%-a, a teljes könyvtár tekintetében 22%. E tekintetben kiemelkedik a XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár, ahol az olvasók által kölcsönzött dokumentumok száma 31 db/olvasó átlagban, ez alkalmanként 3,36 dokumentumot jelent. Átlag fölöttit produkált még a X/4. Kőbányai Könyvtár, XXI/1. Sétáló utcai könyvtár 28 - 28db/fő mutatóval. A legrosszabbul teljesítő XVIII/2. Csontváry utcai könyvtárban az olvasók évente átlag 16 db dokumentumot kölcsönöznek, viszont alkalmanként ők is 3 db-ot visznek el egyszerűen.
- A személyes használatok száma 2015-ben 469 997 volt, ez 97,1%-a a tavalyinak. Ennél nagyobb mértékben esett vissza a 14 év alatti olvasók személyes használata is az előző évhez képest, 83,3%-ra. Lehetséges okait fentebb említettem. Viszont közel másfélszeresére ugrott a távhasználatok száma összességében. Ezt az adatot alapvetően a Facebook-oldalak látogatottsága tornázta fel. (Kiemelkedő e téren a X/4. Kőbányai Könyvtár aktivitása.) A helyben használt dokumentumok száma megközelíti a tavalyit, 587 534 (98,9%). A 14 év alatti olvasók tekintetében itt is visszaesés következett be, a tavalyi 83%-a a 2015-ös adat.
- Kiugróan magas viszont a belső kölcsönzések száma a régióban: 2 282 dokumentumotadtunk illetve kértünk a hálózat más könyvtáraiból. A más könyvtárakhoz eljuttatott 1 272 egység megközelíti a Központi Könyvtár teljesítményét. A 3. régió által kért dokumentumok száma 1010, ez 34,8 %-a a teljes belső kölcsönzésben kapott köteteknek. Ez a mutató jelzi, hogy a

kollégák komolyan veszik a feladataikat, s nem ismernek lehetetlent, ha a külső kerületekben lakó használóiknak szükségük van olyan kötetre, amely a saját állományukban nem lelhető fel.

4. Központi szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

4.1. Informatika

- Az informatikai háttér megbízható működése létfeltétel könyvtáraink számára. Az Informatikai osztálytól minden segítséget megkapunk, a régióban Rajnai Gábor körültekintő munkájának eredményeképpen majdnem mindig sikerült elkerülnünk azt, hogy a szolgáltatások az informatikai eszközök elégtelen működése miatt akadozzanak.
- Nagy örömmel vették a XX., XXI. kerületi könyvtárak az internet minőségében a szolgáltató váltás következtében beálló pozitív változásokat: gyorsabb és megbízhatóbb lett az internetkapcsolat. Az érintett könyvtárak alkalmassá váltak az olvasók számára is biztosított WIFI-szolgáltatás bevezetésére, melyet jól fogadtak a használók is.

4.2. Szerzeményezés, feldolgozás

- A könyvtárak gyűjteményének gyarapítását az olvasók összetétele és igénye, valamint a kölcsönzött állományrészek forgalmi mutatói alapján végeztük. Fokozott figyelmet fordítottunk az oktatásban résztvevők – felnőttek és gyerekek –, valamint a hátrányos helyzetűek igényeire, alkalmazkodva egy-egy könyvtár használói köréhez.
- A könyvtárak állománygyarapításánál figyelembe vettük a digitalizálás adta lehetőségeket, az adatbázisokban található dokumentumokat.
- Különgyűjteményeink állományát, illetve a folyóiratok rendelését a használói felmérésekre alapozott tényleges felhasználói igényekhez igazítottuk, előnyben részesítettük a digitalizált dokumentumok használatát, bevonását.
- Az idegen nyelvű állományegységek gyarapítása rendszeres volt, különös tekintettel a nemzetiségi állományrészekre (VIII/2., XXIII/1.).
- A dokumentum-beszerzésre kapott önkormányzati támogatást minden esetben a szerződésekben leírt megállapodás szerint használtuk fel.
- Rendszeresen ellenőriztük könyvtárainkban a gyűjtemények fizikai állapotát, szükség esetén pótrendeléssel pótoltuk a tönkrement példányokat.
- Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy széles körben biztosítsuk az információhoz való hozzáférést, függetlenül annak formai-, vagy idő- és térbeli megjelenésétől.
- Decemberben az eddigi régiós állománygondozói feladatokat ellátó kolléganő, Mezei Nagy Marianna megkezdte nyugdíjazás előtti felmentési idejét. Feladatkörét Holczmann Györgyné vette át.

4.3. Gyűjteményszervezés, állománygazdálkodás

- Több szolgáltató helyen – az olvasói igényeket elemezve, követve – nyáron megszüntették az alig használt kézikönyvtári állományt, s az így felszabadult állományrészt részben kölcsönözhetővé tették, részben pedig duplumosították s felajánlották más könyvtáraknak. A kézikönyvtár helyén tini sarkot alakítottak ki, vagy tematikus kiemelésekre alkalmas polcokat állítottak be, illetve a gyerekeknek szánt teret bővítették (XVII/2.,XVII/4.,XVIII/1.).
- A X/4. Kőbányai Könyvtárban a kevésbé használt természettudományi kölcsönözhető állományrész felkerült az emeletre, s helyére a nagy érdeklődésre számot tartó, kortárs szépirodalomból összeállított gazdag válogatás került, melyet pár hónap alatt igen megkedveltek az olvasók.
- Szintén az olvasói igényeket követve a legtöbb könyvtárban az AV állomány hátrébb került a könyvtári terekben, s előbbre hoztuk az igen kedvelt folyóirat-állományt. A mozgatható bútoroknak köszönhetően ez általában nem igényelt különösebb segítséget.
- A XXI/5. Csillagtelepi Könyvtárban is bevezettük a sikerkönyvek kategóriáját, melyet rövid idő alatt igen megkedveltek a használók.

4.4 Üzemeltetés

- **Anyagellátás:** Az anyagellátás rendszeressége és minősége nem volt megfelelő az év során. Többször akadozott az irodaszerigény kiszállítása, a szakmai anyagokról nem is beszélve.
- **Selejt eszközök:** Az év végi hajrában több könyvtárnak sikerült megszabadulnia mindattól, amitől az év során szeretett volna. Egy-két könyvtárnál azonban bennragadtak eszközök, ennek oka már inkább a könyvtárosok nem kellő rugalmasságában keresendő.
- **Takarítás:** Igen sok gondunk volt 2015-ben a takarítás minőségével. A gyakorlat azt mutatja, hogy az egyes könyvtárak takarítására szánt idő nem biztosítja a megfelelő tisztaságot. Rendszerint elmarad a polcok takarítása, a magasabban fekvő beltéri részek pókhálózása. E téren mindenképp kérnénk összeszedettebb, tervszerűbb szolgáltatást az Üzemfenntartási osztály részéről. Egyetlen a takarítóeszközök, -szerek megléte és kiszállítása is.

5. Gazdálkodás

5.1. Bevételek alakulása

- Anyagi erőforrásainkat kiegészítette a X., XVIII., XIX., XX., XXI. kerületek támogatása, amelyet alapvetően dokumentumvásárlásra és programok szervezésére költöttünk.

X. ker.	1.000.000.- Ft	} 3.800.000.- Ft
XVIII. ker.	1.700.000.- Ft	
XIX. ker.	300.000.- Ft	
XX. ker.	100.000.- Ft	
XXI. ker.	700.000.- Ft	

- A régió teljes bevétele meghaladta a 44 millió forintot. Ez kb. másfélmillióval kevesebb, mint az előző évben volt. Ennek kb. fele a X/3. Újhegyi Könyvtár szeptemberi bezárása miatti bevételkiesésből fakad, a „maradék” jelentős része a XVIII/2. Havanna Lakótelepi Könyvtár jelentős bevétel-elmaradásával és az eddig többet teljesítő nagyobb könyvtárak bevételkiesésével magyarázható. A bevétel elmaradások okainak a felkutatása a közeljövő feladata.
- Bruttó bevételeink közel fele a beiratkozási díjakból származik, 20 499 150 Ft. Ez kb. másfél milliós emelkedés a tavalyi évhez képest, ez alapvetően a díjak emelkedéséből származik.
- Késedelmi díjakból 13 405 435 Ft folyt be, ez is némi emelkedés a tavalyihoz képest, alapvetően a megemelkedett késedelmi díjnak köszönhetően. Az összegszerű emelkedés ellenére azonban a teljes bevételben aránya folyamatosan csökken, aminek egyik fő oka az olvasók tudatos, előrelátó könyvtárhasználata, mely fejlődő tendenciát mutat.
- Rendkívül hullámzó és könyvtárak közt és igen eltérő az internethasználatból származó bevételek nagysága, amely nagyban függ a helyi sajátosságoktól. A 3. régióban az ebből a forrásból származó bevétel negyedével esett vissza. Érdemes lenne egy kérdőíves vizsgálattal feltárni a tényleges okokat, hogy esetlegesen változtathassunk a feltételeken. Ugyanakkor nem szabad elhallgatni, hogy a könyvtárak által felkínált berendezések és a hálózat is több helyen igen alacsony színvonalon tud csak működni, így nem vonzó az olvasók számára.
- Fokozatos emelkedést mutat a belső kölcsönzésekből befolyt összeg, az idén az emelkedés 33%-os.
- Ahogy a korábbi években, úgy 2015-ben is tovább esett a DVD – és CD-kölcsönzésből befolyt összeg. A változó olvasó szokások mellett a nem a valós ár/érték megállapítása is oka lehet a folyamatos és drasztikus hanyatlásnak.

5.2. Pályázatok – támogatások

- Erőnk szerint részt vettünk a lehetőségeket kínáló pályázatok előkészítésében, az elnyert pályázatok lebonyolításban majd a kapott támogatások elszámolásában. Vonatkozik ez az egész intézményt érintő pályázatokra, valamint a helyileg elérhető, megnyerhető támogatásokra. E források nélkülözhetetlenek, hiszen ezzel a segítséggel tudjuk a hagyományos, visszatérő programjainkat lebonyolítani, ill. a gyűjteményt az adott potenciális olvasói közönség igényei szerint alakítani.
- NKA támogatásból 2015-ben programok szervezésére 283 000.-Ft-ot kapott a 3. régió (ebből 70 000.-Ft még a 2014-es NKA pályázat 2015-re áthúzódott teljesítése), míg az *Informál, integrál, inspirál – Az ezerarcú könyvtár* programsorozatra 745 000.-Ft-ot költhettünk ugyanúgy NKA támogatásból.

6. Belső ellenőrzés

- A 2015-ös tervben meghatározott állományellenőrzés rendben lezajlott az érintett könyvtárakban: a XVII/2, XVII/4, XX/2, XXI/1, XXI/3 könyvtárakban AV-leltárra került sor, a XXIII/1-ben pedig teljes körű állományellenőrzést végeztünk.
- E munkálatokra nagyjából a nyári zárvatartások idején illetve a keddi zárvatartási napon, vagy pedig korlátozott nyitvatartás mellett került sor régiós összefogással.
- Pusztán a XXI/3. Királyerdei Könyvtárban tapasztaltak technikai hiányosságot: a pénztárgép és a kassza nem volt az előírások szerint rögzítve.
- Mindenhol a megengedett mértéken belüli volt a hiány. A Pesterzsébeti Könyvtár AV-leltárját úgy tudta zárni, hogy egyáltalán nem volt hiány a vizsgált állományrészben.
- Egy, a tervezetten felüli teljes körű leltárt is végeztünk vezetéváltás miatt a XXI/5. Csillagtelepi Könyvtárnál. Ebben az esetben eszközeleltárra is sor került.

7. Humán erőforrás

- A 2015-ös évet meghatározta a régióigazgató-váltás. A nyugdíjba vonuló Kovács Györgyit a pályázati időszakban a XXI/1. Sétáló utcai könyvtár vezetője, Holczmann Györgyné helyettesítette saját könyvtárának irányítása s a napi munka mellett, ami embert próbáló feladat volt. Komoly szervezést igényelt mindkét területen (és helyszínen) a napi rutin zökkenőmentes lebonyolítása. Ebben nagy segítségére volt a régióközpontban titkárságvezetői feladatokat ellátó Somogyi Edit munkája.
- Az év során több kolléga számára új munkaköri leírást készítettünk, követve a megváltozott előírásokat.
- Közmunka keretében 1 fő tevékenykedett a régióban.

7.1. Képzés – továbbképzés – oktatás

- Rendszeresen részt vettünk a könyvtárban szervezett belső képzéseken. Mindenkit érintett a felhős rendszerre való áttérés, néhányan pedig szakmai jellegű továbbképzésekbe kapcsolódtak be (adatbázisok, integrált rendszerek).
- Felmértük az ezzel kapcsolatos igényeket is, így a 2016-ban több speciális képzésre szeretnénk a könyvtárak egy-egy munkatársát eljuttatni (pl. webes jogtár használata, gyermekkönyvtári és helyismereti munka rejtelmek).
- Az év során Fodor Beatrix segédkönyvtárosi végzettséget szerzett felsőfokú diplomája mellé.
- Wallner Andor sikeres nyelvvizsgát tett, így megkaphatta felsőfokú szakirányú diplomáját.
- Két hallgató gyakornokoskodott a régióban, őket kollégáink felelősséggel igyekeztek bevezetni a gyakorlati könyvtári munkába.

- Belső régiós képzésen a kollégák jelentős része részt vett. A képzéseket Zsámboki Mónika tartotta (OneDrive lehetőségei). Egy régiós vezetői értekezleten pedig Béni Mari tájékoztatott bennünket a Corvina-fejlesztések eredményeiről.

7.2. Munkaerő-gazdálkodás

- Az év során többször kerültünk váratlan helyzetbe: biztosnak vélt kollégák váltak meg a könyvtárainktól s többen nyugdíjba is mentek. Őket csak nagy nehézséggel tudtuk, s időnként csak ideiglenes jelleggel pótolni (XVIII/1., XIX/1., XXI/5.: könyvtárvezető, XVIII/3.: gyerekkönyvtáros).
- Szintén felelősségteljes feladat volt a lejáró könyvtárvezetői megbízatások megújítása, esetlegesen újak kinevezése. A 15-ből 13 könyvtár volt érintett ebben. A vezetői kinevezésekre tett javaslatokat megelőzte a munkatársak minősítése. A régió az év végére az utolsó humántartalékait is felélte, így néhányan nem tudták a szabadságukat sem maradéktalanul kivenni a tárgyévben. Bár ekkora létszámmal megoldható lett volna több helyen a helyettesítés, azonban az erre a feladatra rendelkezésre álló kollégák szakmailag nem kellően felkészültek (s emberileg sem biztos, hogy alkalmasak) egy egyszemélyes könyvtár napi rutinjának az elvégzésére. (Visszatérő probléma, hogy a munkaügytől nem kapjuk meg időben az éves szabadságokra vonatkozó hivatalos papírokat, emiatt év végén kapkodva kellene megoldani azok kiadását.)

7.3. Fluktuáció

- Az év során több kolléga – személyes boldogulását máshol remélve – megvált a régióban betöltött pozíciójától: volt, aki elhagyta a szakmát, volt, aki élethelyzete megváltozása miatt kényszerült váltásra, volt, aki a FSZEK-en belül kapott kecsgetőbb lehetőséget. A régióon belüli mozgás folyamatos: ezzel igyekszünk az eredményességet növelni, ill. a kollégák kérését is figyelembe venni.

8. Kapcsolatok

Több területen kiemelkedő az egyes könyvtárak partnereikkel való együttműködése. Ezek jellemzően az alábbiak:

- civil szervezetekkel való együttműködés a kultúra, művelődés, helytörténet, egészségnevelés, állatvédelem területén, ill. a helyi kisebbségekkel (német, roma) (Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény)
- oktatási, nevelési intézmények (helyi általános és középiskolák, óvodák, KLIK)
- régióon belüli szakmai együttműködések (közös projekt a XVIII. és XIX. kerületi könyvtárak között)
- társintézmények (művelődési és kulturális intézmények)

- lakossági kapcsolatok (Facebook-támogatottság, osztályközösségek vállalásai, egyéni felajánlások)

8.1. Intézményi-önkormányzati kapcsolatok

- A kerületi önkormányzatokkal általában jó viszonyt ápolnak a könyvtárak. Kiemelkedik ezek közül a Kőbánya, Pestszentlőrinc, Kispest és Pesterzsébet önkormányzata. Velük szerződésben rögzített az együttműködés széles köre: állománygyarapításra, színvonalas rendezvényekre biztosítanak anyagi forrást. Azt is örömmel tapasztaljuk, hogy idejük függvényében személyesen is ellátogatnak a programokra, szívesen adnak át díjakat, köszöntenek győzteseket, a könyvtárak által meghívott neves vendégeket. Figyelmükre kiváló példa Kovács Györgyi kitüntetése „Kőbánya Kiváló Könyvtárosa” címmel. Az önkormányzatoktól kapott támogatásokat könyvtáraink nagyon pontosan, lelkiismeretesen, értéket teremtve használják fel, s erről elszámolásaink és beszámolóink is időben eljutnak az adományozókhoz.
- Ebben az évben nagy örömünkre Rákosmente Önkormányzata is beállt támogatóink sorába. Az eddigi személyes szimpátiát kiegészíti most már az anyagi támogatás is, melynek hivatalos formába öntése jelenleg még zajlik.
- Jó kapcsolatot ápol több könyvtár a helyi kisebbségi önkormányzattal. Kiemelkedő kiállítást rendezett ennek keretében a Bíró Mihály utcai Könyvtár. A roma kisebbséggel közösen szervezett programot a Duna TV is közvetítette.

8.2. Média- és sajtókapcsolatok

- Igen jó az együttműködés a legtöbb kerületi médiával. Ezek rendszeresen közvetítenek a könyvtári programokról, írnak online fórumaikon a rendezvényeinkről, követik a könyvtárakban folyó szakmai munkát.
- Javítandó még: a kölcsönösség, a személyes kapcsolatok ereje, a folytonosság biztosítása.

8.3. Lakossági kapcsolatok

- A zártabb, homogénebb lakóközösségek körében felerősödik az együttműködési hajlam a könyvtárakkal. Ezt a XVIII/1. Pestszentimrei és a XVII/2. Rákoscsabai Könyvtár esetében tapasztaljuk. Jellemző a napi kapcsolatfelvétel a közösségi oldalakon és az online csatornákon (email, honlap). A kollégák remekül használják ki ezeket a lehetőségeket, így rendezvényeiken adottságaikhoz képest általában igen magas az érdeklődők, résztvevők száma.
- Több könyvtár (pl. X/4. Kőbányai, XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár) a Facebook kínálta nyilvánosságot igen hatékonyan használja fel, s így nagy érdeklődésre számot tartó programjait a város távolabbi pontjairól is felkeresik.

8.4. Szakmai kapcsolatok

- A FSZEK minden szakmai bizottságában van képviselőnk.
- Szakmai összejöveteleink általában havi rendszerességűek, alkalmanként külsős meghívott vendégünk is van.

- Több kollégánk tagja a magyar olvasástársaságnak, a HUNRA-nak, Sóron Ildikó régióvezető pedig a Magyar Irodalomterápiás Társaság elnöke.
- A Magyar Könyvtárosok Egyesületében és annak különböző szakmai szervezeteiben több munkatársunk tevékenykedik; korábban Kovács Györgyi volt a Közkönyvtári Egylet vezetője, idei lemondását követően az Egylet hivatali dokumentációját átadtuk az új illetékesnek.
- Rendszeresen fogadunk könyvtáros- és segédkönyvtáros hallgatókat.

9. Rendezvények

- Országos rendezvényekhez kapcsolódó programok: Országos Könyvtári Napok, Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, évfordulók, gyermeknap
- Tematikus napok (pl. sci-fi nap)
  - a.) éjszakába nyúló rendezvények : Halloween, krimiest
  - b.) egyedi programok : szabadulószoza, Joulupukki fogadása, olvasólánc, 30 éves a Lőrinci Nagykönyvtár
- Olvasásnépszerűsítő és - fejlesztő programok: író-olvasó találkozók, vetélkedők, pályázatok, renthagyó könyvtári órák, olvasáslánc
- Ismeretterjesztő programok : fizika és kémia show, Régi idők iskolája c. kiállításához kapcsolódó könyvtári óra, állatvédők találkozója gyerekekkel
- Személyiség- és képesség-, készségfejlesztő programok : kézműves programok, pályázatok, vetélkedők, nyelvi klubok, baba-mama foglalkozások, használó képzés
- Kiállítások: népszerűek a helyi tehetségek alkotásait bemutató rendezvények, kamarakiállítások, vándorkiállítások - Galéria 18, Bence Orca, középiskolások rajzaiból, festményeiből bemutatott válogatás
- Csatlakozás a helyi kezdeményezésű közösségi programokba: Bókay-kert, Havanna napok, Szent László Napok
- Kamaraszínházi előadások, bábelőadások fogadása: Palinta Társulat, Tökhintó Társulat

A 3. régió rendezvényeinek tagkönyvtárakra és napokra lebontott részletes listáját a *2.sz. melléklet* tartalmazza.

Városháza Kiadó

A Városháza Kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár részeként 2015-től újította meg tevékenységét. A Fővárosi Önkormányzat illetékes bizottságának döntésével, a FSZEK SZMSZ-ének módosításával 2015 januárjában kezdte meg tevékenységét a Kiadó. Feladata Budapest történetével és jelenével foglalkozó kiadványainak megjelentetése.

A Kiadó működtetésével összefüggő szervezeti, pénzügyi feladatok ellátására 2001-től a fenntartó a FSZEK-et bízta meg. A tartalmi teendőket a Városháza Kiadó szervezője végezte a Főpolgármester-helyettesi Kabinetben belül, a működtetéshez a szükséges forrást a Fővárosi Önkormányzat a FSZEK költségvetésében, külön soron biztosította.

A Kiadó 2009-től lényegében nem működött, de jól megfogalmazott célokkal és feladatokkal, újragondolva a város és kulturális intézményeiben betölthető szerepét 2015-től megújította tevékenységét.

1. Kiemelt feladatok

- 2015 tavaszán a Kiadó kezdeményezésére Kiadói Tanács jött létre, amely informális testületként segíti a Kiadó munkáját. A Tanács tagjai: a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója, Budapest Főváros Levéltárának főigazgatója, Budapest Történeti Múzeum főigazgatója, Budapest történelmével, helytörténetével foglalkozó neves szakemberek, a Budapest Gyűjtemény vezetője, illetve a Kiadó vezetője. A Tanács ülésein kerülnek megvitatásra a Kiadó működésével, művek megjelentetésével kapcsolatos kérdések, észrevételek, ötletek. A végső döntés a FSZEK főigazgatója és a Kiadó vezetőjének felelőssége, hiszen szakmai és pénzügyi felelősséggel ők rendelkeznek.
- 2015-ben az elkészült kiadói terv folyamatos megvalósításának előkészítése volt a legfontosabb feladat.
- 2015-ben december végére megjelentettünk egy önálló kiadványt – *Tomsics Emőke: Budapest Atlantisza* –, illetve két kiadványban társkiadóként szerepelt a Kiadó: *Siklóssy László Repülőhíddal a Városligetbe (Hidvégi Violetta)*, és *Búza Péter Magándolgok* című könyvében.
- Még 2015-ben indult el, 2016-ban folyamatban van *Perényi Roland: Bécs és Budapest, mint „terra incognita” (századfordulós szociális riport a Lajtán innen és túl)* című könyvének megjelentetése, a kézirat elkészült, a szakmai lektorálás megtörtént.
- A Kiadó törekszik arra, hogy külsős megbízások vállalásával is készítsen könyveket, kiadványokat. 2015 őszén indult el a Főtáv megalakulásának 55 éves történetét bemutató album munkálata. A szöveg elkészült az angol és német nyelvű fordítással együtt, jelenleg tördelés alatt van az anyag, illetve a képekkel való feltöltése van folyamatban. A Kiadó a továbbiakban is keresi a külsős munkák lehetőségét.

2. Működési feltételek, informatikai háttér

- A Kiadó a FSZEK Központi épülete melletti irodaházban van elhelyezve, a Zenei Gyűjtemény épületében (Ötpacsirta u. 4. III. emelet. A Kiadó munkáját számítógépek, telefonok illetve többfunkciós nyomtató-scanner-fax segíti.
- 2015 decemberében indult el a Kiadó honlapjának létrehozása, illetve fejlesztése. A munkák áthúzódtak 2016-ra.

3. Gazdálkodás

- Költségvetési támogatást a Fővárosi Önkormányzattól kap a Kiadó.
- A 2015-ös év terveinek megvalósítását, az elindulást, nagymértékben hátráltatta, hogy a pénzügyi támogatás csak az év második felében érkezett meg, így kötelezettségvállalásokat csak ezután lehetett tenni, szerződéseket könyvek elkészítésére csak ezután lehetett kötni. A Kiadó és a FSZEK munkáját is összehasonlíthatatlanul hatékonyabbá tenné, ha már az év elején, a FSZEK költségvetésében külön megjelenne a Kiadó támogatása, mert így egész évben folyamatos lehetne a könyvek megjelentetése.

4. Humán erőforrás

A személyi feltételek a Kiadónál biztosítva vannak, három fő működteti a Kiadót: egy kiadóvezető, egy személyi asszisztens és egy pénzügyekkel foglalkozó alkalmazott.